

**Vimpelin kunnan
Talousarvio vuodelle 2023
Taloussuunnitelma vuosille
2024–2025**

Kunnanhallitus 12.12.2022 §

Kunnanvaltuusto 19.12.2022 §

Sisällysluettelo

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	3
Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.2. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	4
1.2.1. Valtiontalous	5
1.2.2. Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen	5
1.2.3. Valtion kuntia koskevat toimenpiteet ja niiden kuntavaikutukset.....	7
1.2.4. Sote-uudistus muuttaa merkittävästi yksittäisen kunnan valtionosuutta.....	8
1.2.5. Väestönkehitys	9
1.2.6. Elinkeinot	10
1.2.7. Työttömyys.....	11
1. VIMPELIN KUNNAN KUNTASTRATEGIA	12
2.1. Kuntastrategian arvot.....	12
2.2. Vimpelin kunnan strategiset tavoitteet:	12
2. VIMPELIN KUNTAORGANISAATIO.....	19
3. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA SEKÄ TILIVELVOLLISET	20
4.1. Talousarvion 2023 rakenne, sitovuus ja seuranta	21
Talousarvion sitovuus.....	21
4.2. Tilivelvolliset viranhaltijat.....	21
5. TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVAT TOIMENPITEET TALOUSARVIOSSA..	22
6. VUODEN 2023 TALOUSARVION KESKEISET TUNNUSLUVUT TALOUSARVIOESITYKSEN MUKAAN (ULKONEN)	23
6.1. Käyttötalous.....	23
Toimintatuotot – ja kulut.....	23
Toiminta- ja vuosikate	24
Tilikauden tulos.....	24
6.2. Investointiosa	24
6.3. Rahoitusosa	24
Talousarviolainat	24
Maksuvalmius	25
6.4. Tuloslaskelma ja tunnusluvut	25
7. KUNNAN VERORAHOITUS ELI VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET	26
7.1. Kunnallisvero	26
7.2. Osuus yhteisöveron tuotosta.....	27
7.3. Kiinteistövero	27
7.4. Verotulot yhteensä	28
7.5. Valtionosuudet.....	28
8. VIMPELIN KUNNAN TALOUSSUUNNITELMA 2024–2025.....	30
9. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	32
8.1. Vimpelin Vuokra-asunnot Oy.....	32
8.2. Vimpelin Lämpö Oy.....	33
8.3. Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy	33
10. RISKIEN HALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT	34
11. HENKILÖSTÖ.....	35
12. VIMPELIN KUNNAN VUODEN 2023 TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET	37
12.1 Keskusvaalilautakunta.....	38
12.1.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	38
12.2. Tarkastuslautakunta	38
12.2.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	38
12.3. Kunnanhallitus	38

12.3.1. Taloudelliset tavoitteet	38
12.3.2. Toiminnalliset tavoitteet	41
12.4. VAPAA-AIKA- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	42
12.4.1. Taloudelliset tavoitteet	42
12.4.2. Toiminnalliset tavoitteet	42
12.5. VIMPELIN KUNNAN TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	45
12.5.1. Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.....	45
12.5.1.1 Yhdyskuntasuunnittelu.....	45
12.5.1.2. Yhdyskuntapalvelut (taso 3)	47
12.5.1.3. Toimitila- ja vuokrauspalvelut (taso 3)	50
12.5.1.4 Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut (taso 3).....	52
12.5.1.5 Vesihuoltolaitos.....	55
12.6. SIVISTYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMEN OSTOPALVELUT 2023	58
Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023.....	58
12.6.1. Sivistystoimen hallinto	58
12.6.2. Varhaiskasvatus	60
12.6.3. Perusopetus	62
12.6.4. Esi- ja perusopetus	63
12.6.5. Yhteisöllinen opiskelijahuolto.....	64
12.6.6. II-aste/lukiokoulutus	64
12.6.7. Kansalaisopisto.....	67
12.6.8. Musiikkiopisto.....	69
12.6.9. Kirjastopalvelut.....	69
12.6.10. Nuorisopalvelut / hankkeet.....	70
12.6.11. Sivistystoimen henkilöstösuunnitelma 2023.....	71
12.7. JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUPALVELUT / Vimpeli 2023.....	74
12.7.1. Maaseutupalvelut hallinto	74
12.7.2. Maaseutupalvelut tuki- ja viranomastehtävät.....	75
12.7.3. Maaseutupalvelut kehittäminen	76
12.7.4. Maaseututoimi henkilöstösuunnitelma 2023.....	76
13. KÄYTTÖTALOUS SITOVUUSTASOLLA.....	77
14. YHTEENVETO YHTEISTOIMINTAKUSTANNUKSISTA JA OSTOPALVELUSTA 2023	78
15. RAHOITUSLASKELMA.....	79
16. INVESTOINTIOSA TA 2023 ja TS 2024–2026.....	80

Liitteenä: Tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen 2023

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

Kunnanjohtajan katsaus

Vimpelin kunnan toteuttamat talouden tasapainottamistoimet ovat onnistuneet menneen kolmen vuoden ajan hyvin. Mikäli talousarvio 2023 toteutuu suunnitelman mukaan, edessä on jo neljäs plussavuosi putkeen ja taseeseen onnistutaan kerryttämään puskuria tulevia vaikeasti ennustettavia vuosia varten.

Vimpelin kuntaan kohdistuu samoja haasteita, mitkä vaikuttavat sekä kansallisella että globaalilla tasolla. Ukrainansodan aiheuttama taantuma, nousevat korko ja elinkustannukset vaikuttavat todennäköisesti negatiivisesti kunnan talouteen. Rakentamisen ja rakennushankkeiden lykkääntyminen vaikuttaa Vimpelin kuntaan, jonka elinkeinoelämä on varsin rakennusteollisuus painotteinen. Tämä kehitys tullee vähentämään kunnan yhteisöverotuloja tulevien vuosien aikana.

Alueen elinkeinoyhdistyksen strategiaan tullaan vuoden 2022 etsimään konkreettisia keinoja kohdentaa erityisesti alueen teollista vientiä myös ulkomaille, alueille, missä suuria investointeja toteutetaan valtionrahoitteisesti.

Talousarviovuosi 2023 ja taloussuunnitelmavuodet ovat rakennettu kunnan luoman strategian pohjalta. Tähtäyksinä on investointien osalta kasvattaa kunnan pitovoimatekijöitä ja tähdätä kasvuun. Vaikka tulevina vuosina on edessä paljon kysymysmerkkejä ja vähän ennustettavuutta, Vimpelin kunta tulee sopeutumaan ja turvaamaan peruspalveluiden tuotannon, sen kaikilla sektoreilla.

Sam Leijonanniemi
Vimpelin kunnanjohtaja

1.2. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Julkinen talous jatkaa vahvistumista tänä vuonna ripeän verotulojen kasvun sekä koronaepidemian vuoksi tehtyjen tukitoimien pienentymisen siivittämänä. Ensi vuonna alijäämä alkaa kasvaa uudelleen, kun talouden kasvu hidastuu ja työllisyys heikkenee.

Julkinen talous pysyy rakenteellisesti alijäämäisenä tulevat vuodet ja julkisessa taloudessa on pidemmällä aikavälillä kestävyysvaje. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan noin 3,0 % suhteessa BKT:hen eli noin 9 mrd. euroa vuoden 2026 tasolla.

Talouden kasvun elpyminen lisää työllisten määrää v. 2024, varsinkin palvelutoimialoilla. Työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin v. 2024, osin koska työikäinen väestö supistuu. Mikäli työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat ja työvoiman saatavuus alueittain tai ammattittain eivät muodostu työmarkkinoiden toimivuuden esteeksi, kuten ennusteessa oletetaan, laskee työttömyysaste 6½ prosenttiin v. 2024.

Inflaatio on korkeimmillaan vuoden 2022 loppupuolella ja pysyttelee nopeana vuoden 2023 alkupuolella. Inflaatio hidastuu keskimäärin 3,2 prosenttiin v. 2023. Erityisesti sähkön hintojen oletetaan markkinahintojen kehityksen perusteella nousevan edelleen ja pysyvän korkealla vuoden 2023 alkupuolelle saakka. Energian hintoihin on odotettavissa jopa maltillista laskua vuoden 2023 loppupuolelta alkaen.

Elintarvikkeiden ja varsinkin tuoreruuan hintojen nousu kiihtyy tämän vuoden lopulla. Kohonneet kustannukset nostavat tuottajahintoja, mikä näkyy lopulta myös kuluttajahinnoissa. Korkea hintataso ja korkojen nousu vähentävät kokonaiskysyntää vähitellen ja hintapaineet helpottavat. Inflaatio painuu 1,8 prosenttiin v. 2024.

Vuoden 2024 talouskasvuksi ennustetaan 1,4 %. Viennin määrän palautuminen ajoittuu voimakkaimmin vuodelle 2024. Hintojen nousun hidastuessa kotitalouksien ostovoima kasvaa ja yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu. Vuoden 2024 ansioiden nousuoletus kytkeytyy ennustettuun, vaimeaan tuottavuuden kasvuun. Toisaalta talouskasvun ja sen myötä työllisyyden paranemisen sekä aloittaisen työvoimaniukkuuden oletetaan pitävän palkkaliukumia korkeina. Nimellisansioiden ennustetaan nousevan noin 3 % v. 2024.

Inflaation hidastamiseksi tehtävät toimet ja mahdollinen energiapula saattavat heikentää talouskasvua jopa ennustettua enemmän Euroopassa sekä muualla kansainvälisessä taloudessa. Ennusteessa kotimaisen kulutuksen kasvun taittuminen hidastaa myös inflaatiota ensi vuoden loppua kohden. Jos inflaatio osoittautuu ennustettua nopeammaksi tai pitkäkestoisemmaksi, korkotaso tulee olemaan tässä ennusteessa oletettua korkeampi. Korkotason nousu ei riipu kotimaisten riskien toteutumisesta, koska euroalueen rahapolitiikalla vastataan euroalueen inflaatioon. Hinta-palkkakierre euroalueella johtaisi kiristyvään rahapolitiikkaan ja korkeampiin korkoihin, mikä heikentäisi talouden kasvua sekä vientimarkkinoilla että Suomessa.

Julkisen talouden merkittävimmät riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä siitä seuranneiden markkinahäiriöiden vaikutukset voivat heijastua julkiseen talouteen ennustettua enemmän niin yleisen talouskehityksen kuin myös tilanteen vaatiman varautumisen tai kansalaisille tehtävien kompensatioiden kautta. Myös covid-19-epidemian mahdolliset uudet aallot sekä niiden kerryttämä hoitovelka voivat lisätä julkiseen talouden menoja.

Lähde: Valtiovarainministeriön Julkaisuja 2022:58

1.2.1. Valtiontalous

”Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja veloitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Vuonna 2023 tulevia uusia ja laajentuvia tehtäviä ja veloituksia ovat muun muassa perusopetuslakiin liittyen sitouttavaan kouluyhteistyön, juomavesidirektiivin toimeenpanoon liittyvät valvonta-tehtävät ja asumisneuvonnan kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kuntien valtionavustuksia kasvattavat Ukrainasta tulevien varhaiskasvatuksen, perusopetuksen valmistavan opetuksen ja kieli-koulutukseen annettavat avustukset. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuu vähennys osana hallituksen päättämiä uudelleenkohdennuksia, mutta toisaalta lääkärihelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistaminen vahvistaa kuntataloutta.

Valtio on päätösperäisesti lisännyt kuntien menoja kaikkiaan noin 0,7 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla vaalikauden alusta laskien. Kuntien tuloja päätökset ovat lisänneet kaikkiaan noin 0,7 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla. Osa kuntiin vuonna 2023 vaikuttavista toimista on määräaikaista liittyen muun muassa Ukrainasta tulleiden auttamiseen. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin kunnat saavat 100 prosentin valtionrahoituksen.

Edellä mainitut luvut perustuvat taulukkoon 9 valtion toimenpiteiden vaikutuksista. Arvio on suuntaa antava ja sisältää merkittävimmät kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet. Kuntatalouden menovaikutuksissa ei ole otettu huomioon valtionavustuksiin tyypillisesti liittyviä kuntien omarahoitusosuuksia.

Taulukko 9. Yhteenveto valtion toimenpiteiden vaikutuksista kuntien ja kuntayhtymien talouteen, milj. euroa, muutos 2022–2023 (taulukko ei sisällä sote-uudistukseen liittyviä toimenpiteitä).

Taulukko 9. Yhteenveto valtion toimenpiteiden vaikutuksista kuntien ja kuntayhtymien talouteen, milj. euroa, muutos 2022–2023 (taulukko ei sisällä sote-uudistukseen liittyviä toimenpiteitä).

	Menot 2022	Menot 2023	Menojen muutos	Tulot 2022	Tulot 2023	Tulojen muutos	Netto
VM hallinnonala	63,0	76,1	13,2	-254,8	-39,6	215,2	202,0
OKM hallinnonala	393,9	403,3	9,5	351,6	380,0	28,4	18,9
TEM hallinnonala	52,5	15,9	-36,6	52,5	15,9	-36,6	0,0
LVM hallinnonala	60,7	40,6	-20,2	60,7	40,6	-20,1	0,0
YM hallinnonala	96,1	87,7	-8,4	96,1	87,7	-8,4	-0,0
YHTEENSÄ	666,1	623,6	-42,5	306,1	484,5	178,4	220,9

1.2.2. Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen

Kunnallisvero

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2023 noin 9,93 mrd. euroa, mikä on noin 11,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat hallitusohjelmaan liittyneet veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on soteuudistukseen liittyvä verouudistus. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyessä kuntien vastuulta hyvinvointialueille kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kunnallisveron tuottoa leikataan noin 13,9 mrd. euroa ja valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevennetään kokonaisuudessaan noin 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi sote-veromuutoksen seurauksena. Sote-verouudistuksen yhteydessä kunnallisverotuksen invalidivähennys poistetaan.

Ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti ansio-
tasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus. Työtulovähennykseen ehdotetaan tehtäväksi ikään perus-
tuva portaittainen korotus. Perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuuta ehdotetaan huojen-
nettavaksi. Matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta ehdotetaan jatkettavaksi. Voimassa olevan lain-
säädännön mukaisesti asuntolainan korkovähennysoikeus poistuu kokonaan. Kotitalousvähennyksen yhtey-
dessä ehdotetaan otattavaksi käyttöön määräaikainen sähkövähennys. Lisäksi kunnallisveron tuottoa pie-
nentää tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys. Hallitus antaa näistä erilliset esitykset marras- joului-
kuussa 2022.

Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kunnallisveron kertymää näiltä
vuosilta yhteensä noin 40 milj. euroa vuodelle 2023.

Yhteisövero

Vuonna 2023 voimaan tulevan soteuudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoi-
men järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Kuntien tu-
loja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Tässä yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta
alennetaan. Tämä pienentää kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2023 noin 763 milj. eurolla ja maksuun-
panoa noin 909 milj. eurolla. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioon liittyvän esityksen, jossa kom-
pensoitaisiin kunnille yhteisöveron jako-osuuden kautta varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityi-
sen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset.

Toimenpide kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100
milj. euroa. Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan netto-
määräisesti kunnille. Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia siten, että muutos-
ten verotuottovaikutus kunnille on neutraali. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja
2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 milj. euroa vuodelle 2023.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,1 mrd. euroa vuonna 2023, mikä on noin 16 milj. euroa enemmän kuin vuonna
2022. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä
hallituskaudella. Hallitus on arvioinut, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että
nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka saattaisi lisätä taloudellista epä-
varmuutta. Verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen saattaa kasvattaa vuoden 2023 kertymää
edelleen jonkin verran. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistö-
verotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle 2023. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuo-
sina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle

Taulukko 10. Talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin vuonna 2023 (milj. euroa).

	milj. euroa
Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus	-38
- josta progressiivinen tuloveroasteikko	-1
- josta työtulovähennys	-12
- josta perusvähennys	-25
Ikääntyneiden korotettu työtulovähennys	-3
Matkakuluvähennyksen korotuksen jatkaminen 2023	-6
Perhevapaalta palaavien huojennettu matkakuluvähennyksen omavastuu	-1
T&K lisävähennys	-1
Kotitalousvähennyksen yhteydessä myönnettävä määräaikainen sähkövähennys	-27
Varhaiskasvatismaksujen alentamisen kompensointi yhteisöveron jako-osuuden kautta	100
Aiemmin voimaan tulleiden veroperustemuutosten vaikutus	46,5
YHTEENSÄ	70,5

1.2.3. Valtion kuntia koskevat toimenpiteet ja niiden kuntavaikutukset

Valtion kuntia koskevat toimenpiteiden ja niiden kuntavaikutusten painopiste on hallituksen tekemissä uusissa linjauksissa ja vuonna 2023 voimaan tulevissa uudistuksissa sekä niiden kuntatalousvaikutuksissa.

Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirrolla kunnista hyvinvointialueille on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja -menojen taso ja rakenne muuttuvat merkittävästi tehtävien siirtyessä hyvinvointialueille sekä rahoituksen siirtyessä valtiolle. Esitetyt summat siirrettävistä kustannuksista ja tuloista perustuvat valtiovarainministeriön laskelmaan vuoden 2022 tasossa. Arviot perustuvat vuoden 2021 kuntien tilinpäätösten ja vuoden 2022 kuntien talousarvioiden mukaisiin tietoihin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannuksista. Tulotiedot perustuvat valtiovarainministeriön kuntakohtaisiin veroennusteisiin ja valtionosuustietoihin. Lopullisten tilinpäätöstietojen valmistuessa kesällä 2023 laskelmat päivitetään uudelleen. Tuolloin päivittyvät kuntien rahoituslaskelmat ovat lopullisia ja niiden perusteella määritetään rahoitus vuodesta 2024 eteenpäin. Samassa yhteydessä muutetaan lopullisiksi myös sote-muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus.

Kustannusten ja tulojen siirto

Käyttötalouden muutos toteutuu siten, että siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia vastaavasti siirretään koko maan tasolla yhtä paljon tuloja, jotka koostuvat peruspalvelujen valtionosuuksien niin sanotuista soteperusteisista osista, yhteisövero-osuudesta, kunnallisverosta sekä veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen korvauksista. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten nettomäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista taas siirtyy eniten kunnallisveroa eli noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien **kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä**. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa. Siirtyvien valtionosuuksien ja veromenetysten korvausten osuus nykyisestä on noin 70 prosenttia.

Uudistusten jälkeen verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, mutta verorahoituksen osalta valtionosuuksien osuus kasvaa joillakin kunnilla selvästi verrattuna nykytilanteeseen. Tämä selittyy sekä verotulojen poistumisella että valtionosuusjärjestelmään sisällytettävillä uudistuksen vaikutusten tasauselementeillä, jotka voivat olla joillekin kunnille huomattavan suuret.

1.2.4. Sote-uudistus muuttaa merkittävästi yksittäisen kunnan valtionosuutta

Vaikka soteuudistuksessa kunnilta siirtyy koko maan tasolla yhtä paljon tuloja kuin kustannuksia, voivat kuntakohtaiset siirtyvät kustannukset ja tulot poiketa merkittävästi toisistaan. Siirtyvissä sotekustannuksissa on asukaskohtaisesti suuria eroja kuntien välillä, minkä lisäksi kunnallisveron tuotto- ja yhteisöveron kuntakohtaiset jako-osuudet poikkeavat merkittävästi kunnittain. Jotta poikkeamat kunnalta siirtyvien kustannusten ja tulojen määrässä eivät aiheuttaisi yksittäisen kunnan talouden tasapainoon merkittäviä muutoksia, kuntakohtaisia eroja rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä muutoksilla ja tasauselementeillä.

Yksittäisten kuntien osalta nämä saattavat vaikuttaa oleellisesti valtionosuuden määrään soteuudistuksen jälkeen. Joillakin kunnilla valtionosuuden osuus verorahoituksesta kasvaa huomattavasti, kun taas tämän hetkisen arvion mukaan vajaalla kymmenellä kunnalla valtionosuus muuttuu vuonna 2023 miinusmerkiseksi.

Negatiivisen peruspalvelujen valtionosuuden kunnat ovat hyvin erilaisia ja erikokoisia. Suurin selittävä tekijä valtionosuuden muutokselle on se, että soteuudistuksen myötä valtionosuutta vähennetään 70 prosentin osuudella koko maan tasolla. Lisäksi negatiivisen valtionosuuden kunnissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset ovat yleensä olleet kunnan talouden kokoon nähden suhteessa keskimääräistä suuremmat, ja siirtyvät tulot selvästi siirtyviä kustannuksia pienemmät. Siirtyvien kustannusten ja tulojen epäsuhtaa tasoitetaan valtionosuusjärjestelmässä niin sanotulla muutosrajoittimella, joka kasvattaa tai vähentää kunnan valtionosuuksia 60 prosentilla siirtyvien tulojen ja menojen erotuksesta. Suuri vaikutus valtionosuuden tasoon on myös järjestelmämuutoksen tasauksella, jolla rajoitetaan soteuudistuksesta aiheutuva kunnan tasapainotilan muutosta. Tasapainotilan (vuosikate poistojen jälkeen) muutos rajataan uudistuksessa +/- 60 euroon asukasta kohti viiden vuoden siirtymäkauden aikana siten, ettei kunnan tasapainotila juuri lainkaan muutu uudistuksen vuoksi vielä vuoden 2023 tasolla. Tähän muutokseen sisältyvät myös negatiiviset valtionosuudet.

Valtionosuuteen sisältyy myös muita eriä, jotka vaikuttavat eri tavoin kuntien valtionosuuteen. Veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetysten korvaukset maksetaan valtionosuuksien yhteydessä erilliseltä momentilta, mutta ne ovat kuntien kirjanpidossa valtionosuuteen rinnastuva erä.

Verotulomenetysten korvaukset ovat valtionosuutta lisäävä erä, mutta ne eivät suoraan vahvista kunnan tulopohjaa vaan ovat kompensatioita kunnan kunnallisverotulojen pienentymisestä vastaavasti. Kuntien ope-
tuksen ja kulttuurin tehtäviin maksetaan erikseen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaista valtionosuutta. Tämä rahoitus on pääosassa kuntia negatiivinen. Kunnille maksettavan rahoituksen lopputulokseen vaikuttavat osaltaan myös kotikuntakorvaukset, jotka ovat kuntien välisiä, mutta joiden maksatus hoidetaan valtionosuuksien yhteydessä. Kuntien kirjanpidossa nämä kirjataan toimintakatteeseen.

Jos maksatus kokonaisuudessaan on negatiivinen, kunnalta peritään kuukausittaisina erinä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 46 §:n 4 momentin nojalla negatiivisen maksatuksen mukainen euronäärä. *

Valtiovarainministeriö seuraa jatkossa erityisesti negatiivisen valtionosuuden kuntien talouden tilannetta ja edellytyksiä selviytyä peruspalvelujen rahoituksesta sekä arvioi mahdollisia valtionosuiden perusteisiin tarvittavia muutoksia.”

Kuntatalousohjelma vuodelle 2023: VALTIOVARAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 2022:57

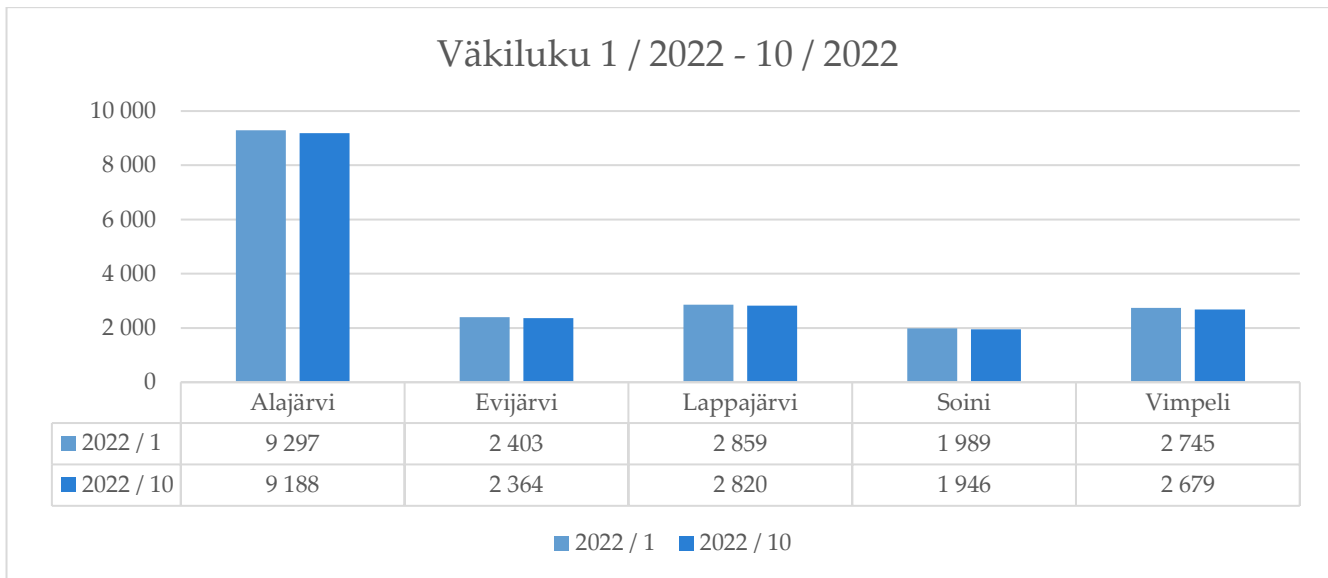
***Vimpelillä valtionosuus jää maksatuksessa negatiiviseksi kotikuntakorvausten vuoksi.**

1.2.5.Väestönkehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli elokuun lopussa 5 555 577. Maamme väkiluku kasvoi tammi–elokuun aikana 7 336 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 16 412 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 10 623 vähemmän kuin kuolleita.

Elokuussa 2022 Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli 191 086 (2021 syyskuu 191 957) eli 3,4 prosenttia koko maan väkiluvusta. Suomen 19 maakunnasta Etelä-Pohjanmaa oli väkiluvulla mitattuna yhdeksänneksi suurin. Maakunnan kunnista eniten asukkaita oli Seinäjoella (65 043) ja vähiten Karijoella (1 186). Yli 10 000 asukkaan kuntia oli maakunnassa seitsemän, alle 3 000 asukkaan kuntia kuusi. Etelä-Pohjanmaan väkiluku tammikuussa 2022 oli 191 086 henkeä. Vuoden alusta maakunnan väkiluku on siis vähentynyt 596 henkeä.

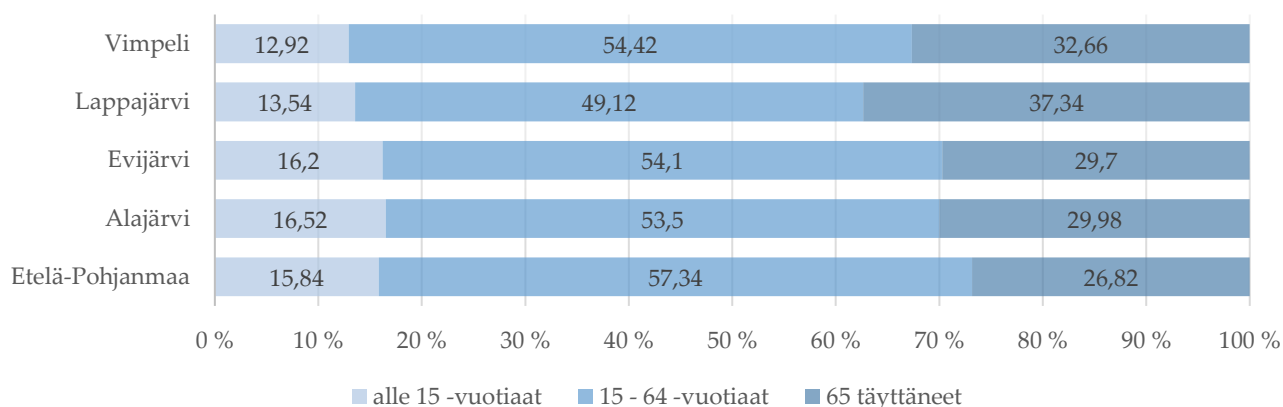
Alla olevassa taulukossa on eriteltynä Vimpelin ja vertailukuntien asukasluvut tammikuun alun ja elokuun lopun tilanteiden mukaan. 1.1.2022 Vimpelin väkiluku oli 2 745 asukasta.

Taulukko 1: Väkiluku 1/2022 – 10/2022 Vimpeli ja vertailukunnat Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli

Alla olevassa taulukossa on eritelty väestö ikäryhmittäin Vimpelissä ja vertailukunnissa. Kunnan elinvoiman kannalta työkäiseksi kuvattavan väestön (15–64 –vuotiaat) suhteellisen osuuden saaminen kasvuun olisi erityisen tärkeää. Sekä Etelä-Pohjanmaalla että alla olevan taulukon vertailukunnissa alle 65-vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus on laskenut ja vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus on noussut.

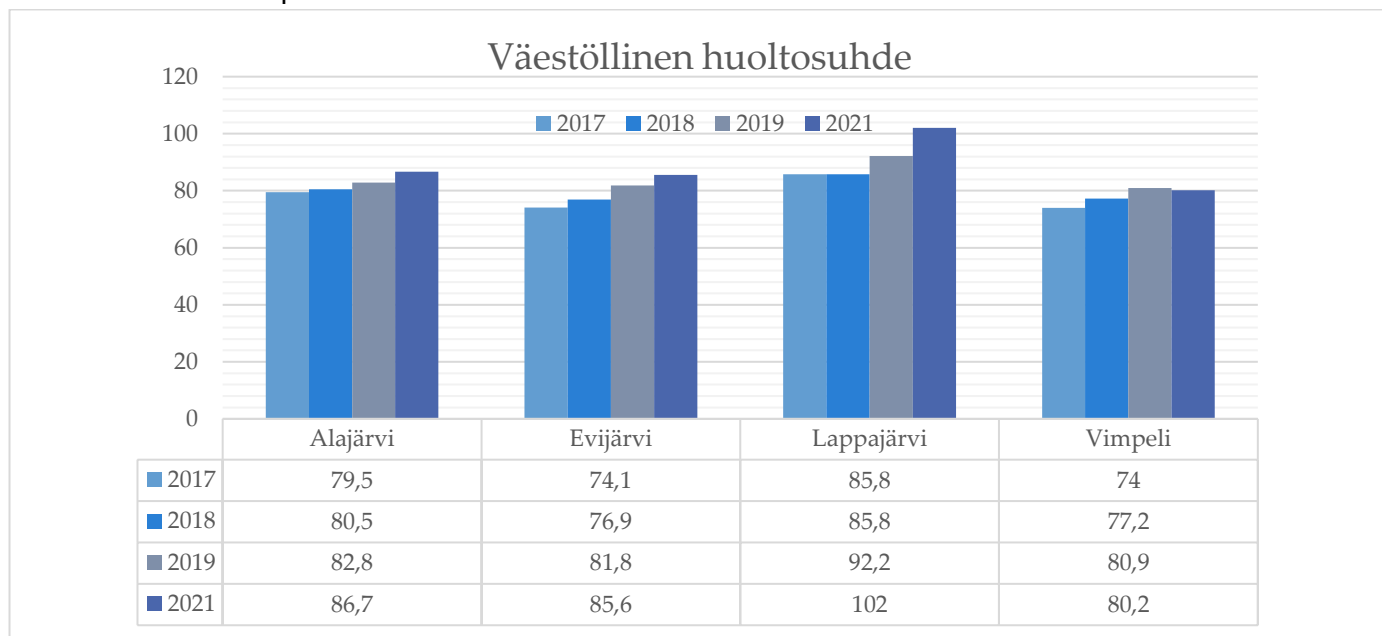
VÄESTÖ IKÄRYHMITTÄIN 10 /2022 VIMPELI JA VERTAILUKUNNAT (%)

Taulukko 2: Väestö ikäryhmittäin 10 / 2022 Vimpeli ja vertailukunnat (%) Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään. Väestöllinen huoltosuhde pohjautuu pelkästään väestön ikärakenteeseen eikä se ota huomioon työllisyyttä. Kansainvälisissä vertailuissa lapsiin luetaan yleensä 0–14-vuotiaat ja eläkeikäisiin 65 vuotta täyttäneet. Näin työikäisiä ovat 15–64-vuotiaat. Vertailtavuuden vuoksi myös Suomessa tilastokeskus käyttää tätä jaottelua. Suomessa kuitenkin suurin osa 15–17-vuotiaista on vielä opiskelemassa ja asuu vanhempiensa kanssa. Väestöennusteen mukaan huoltosuhde ei parane tulevaisuudessa yhdessäkään Suomen kunnassa vaan päinvastoin kasvaa valtaosassa Suomen kuntia.

Taulukko 3: Väestöllinen huoltosuhde 2017–2021 Vimpeli ja vertailukunnat Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli

Huoltosuhde ei kuitenkaan suoraan kerro alueen väestörakenteesta. Joillakin alueilla väestöllistä huoltosuhdetta rasittaa suuri lasten määrä, toisaalla puolestaan suuri eläkeikäisten määrä.

1.2.6.Elinkeinot

Vimpelin kunnassa alkutuotannon työpaikkoja on n. 10,0 %, jalostuksessa n. 35,9 % ja palveluissa n. 52,5 %. Suurimmat yksittäiset työnantajat Vimpelissä ovat SSAB, Tikli Group Oy ja alumiiniin liittyvä teollisuus myös lähialueella. Alla olevassa taulukossa on ne työnantajat, joiden yritysten kotikunta on Vimpeli; eli SSAB ei näy alla olevassa taulukossa. (Lähde Fonecta Finder / Vimpeli)

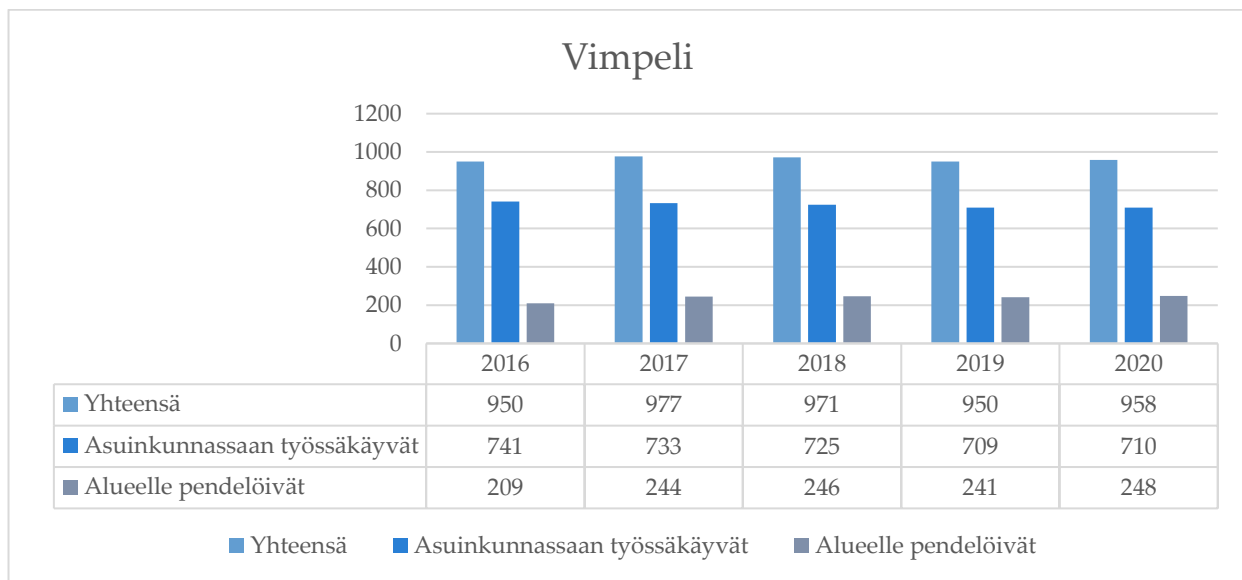
Työnantajat

Alueella Vimpeli yritykset ja muut toimijat, joilla eniten henkilöstöä

Yritys	Työntekijöitä
Tikli Group Oy	45
Voima-asennus Oy	20
Särkisen Perhekoti Oy	19
PL-Filter Oy	17
Eurosteri Oy	10
J&J Herrala Oy	10
K-Market Veto	9
Plastec Oy	9
Rahtirollo Oy	8
Vimpelin Voima Oy	8

Tieto työntekijöiden määrästä perustuu Fonectan tiedossa olevan viimeisimmän tilikauden tilinpäätöstietoihin.

Kotikunnassa työssäkäyviä oli yhteensä 710 ja alueelle pendelöiviä eli 209.

Taulukko 4: Pendelöinti

Lähde: Tilastokeskuksen tietokanta: StatFin / Työssäkäynti / 115 p -- Alueella työssäkäyvät (työpaikat) työpaikan alueen, pendelöinnin, koulutusasteen, iän ja vuoden mukaan, 1987–2020

1.2.7. Työttömyys

Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli syyskuun lopussa 4 926 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä laski 255 henkilöllä, eli 4,9 prosentilla. Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä laski samalla ajanjaksolla 12,2 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaalla laski edellisestä kuukaudesta 367 henkilöllä. Lomautettujen määrä laski viime vuoden vertailuajankohdasta 66,8 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 5,7 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,8 prosenttia.

Oheisessa Ely -keskuksen julkaisemassa taulukosta voidaan nähdä työttömyysasteen kehitys Järvi-Pohjanmaan kunnissa. Työllisen työvoiman määrä on laskenut koko Järvi-Pohjanmaan alueella.

Työttömyysasteen kehitys 2015 – 2022 / 9

	Työ- voiman määrä 09/2022	Työ- voiman määrä 09/2021	Työttö- mät työn- hakijat 9/2022	Työttö- mät työn- hakijat 9/2021	2015	2016	2017/ 9	2018/ 9	2019/ 10	2020/ 10	2021/ 9	2022/ 9
Alajärvi	3 757	3 813	208	214	14,2	9,3	8,1	6,1	6,2	7,9	5,6	5,5
Evijärvi	1013	1 027	29	36	9,5	7,1	6,6	5,1	3,4	4,9	3,5	2,9
Lappajärvi	1 103	1 160	51	58	10,7	9,0	6,1	3,9	6,1	6,8	5,0	4,6
Soini	800	811	47	37	19,1	11,4	9,2	7,4	7,6	8,6	4,6	5,9
Vimpeli	1 173	1 179	54	51	14,0	8,1	7,3	5,1	4,5	5,9	4,3	4,6

Taulukko 5: Työttömyysasteen kehitys 2015–9 / 2022

(ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste syyskuun 2022 lopussa)

1. VIMPELIN KUNNAN KUNTASTRATEGIA

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 2.5.2022 Vimpelin kunnan strategian 2022–2025.

Visio:

Vimpeli tunnetaan kansallisena kuntakentän edelläkävijänä. Vimpeli on onnistunut väestön vähenemisen pysäyttämässä ”Smart Growth” strategian avulla. Vimpeli on mahdollistanut elinvoiman kasvun vahvalla seutukuntayhteistyöllä, digitalisaatiolla sekä pilotoimalla uusia kasvua tukevia malleja.

2.1. Kuntastrategian arvot

1. Avoimuus

Vimpelin kunta sitoutuu avoimeen ja vastuulliseen päätöksentekoon. Kuntalaisia osallistetaan suunnittelussa ja päätöksistä tiedotetaan kunnan eri kanavissa. Kunta sitoutuu parantamaan sosiaalisen median mahdollistamaa reaaliaikaista tiedottamista. Kunta tiedottaa avoimesti päätöksenteon taustoja ja perusteita.

2. Yhteisöllisyys

Pienen kunnan voimavara. Järjestämme yleisötilaisuuksia, osallistavaa budjetointia, talkootapahtumia ja olemme mukana kuntalaisten arjessa. Vimpelin kunta sitoutuu edistämään kunnan sisäistä sekä Järvi-seudun kuntien välistä yhteistyötä. Uskomme kaikessa toiminnassa yhteistyön voimaan.

3. Sitoutuneisuus

Edellytys kunnan ja kuntalaisten asioiden hoidolle on se, että kunnan luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä työntekijät ovat sitoutuneita Vimpelin kuntaan. Kunta pyrkii sitouttamaan oman henkilöstön ja luottamushenkilöiden lisäksi myös kuntalaiset osaksi Vimpelin menestystarinaa.

4. Positiivisuus

Kaikki kunnan luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä työntekijät edustavat Vimpelin kuntaa. Tekemisessä ja puheissa tuodaan esille Vimpelin kuntaan liittyviä asioita myönteiseltä kannalta. Positiivisia asioita tuodaan myös julki kunnan markkinointi- ja some-kanavissa. Me vimpeläiset olemme kuntamme paras markkinoija.

2.2. Vimpelin kunnan strategiset tavoitteet:

1. Tulevaisuus

Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä

2. Väestökehitys

Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen (Smart Growth Strategy)

3. Elinkeinoelämä

Vimpeli on yrittäjä myönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun

4. Talous ja henkilöstö

Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen

5. Vaikuttaminen ja yhdenvertaisuus

Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti

6. Vapaa-aika, kulttuuri, hyvinvointi ja terveys

Vimpeli tarjoaa monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäiseviä hyvinvointi- ja terveyspalveluita

7. Markkinointi

Vimpeli on pesäpallon maailmanpääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä

8. Kiinteistöt, tiet ja muu infra

Vimpelin kiinteistöt ja infra palvelee asukkaitaan ja elinkeinoelämää

9. Koulutus

Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä

10. Digitalisaatio

Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätyön ja kuntalaisten kommunikaation kunnan kanssa

11. Kansainvälistyminen

Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua.

Alla olevaan taulukkoon on pyritty kokoamaan kuntastrategiasta joitakin painopistealueisiin liittyviä konkreettisia toimenpiteitä talousarviovuodelle 2023.

Vimpelin kuntastrategia vv. 2022–2025 painopistealueet ja palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Paino-pisteet Kunta-strategia 2022–2025	Kuntastrategiaan kirjatut tavoitteet	Keskeiset konkreettiset toimenpiteet Talousarvio 2023
<u>1. Tulevaisuus</u> Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä	1. Vimpeli perustaa "tulevaisuuden ja mahdollisuuksien toimikunnan" (Committee of Future and Possibilities) 2. Vimpeli etsii aktiivisesti uusia yhteistyömalleja Järvisuudun kuntien kanssa. 3. Vimpeli sitoutuu edistämään kestävästä kehitystä.	Käyttötalousosa: - toimikunta kokoontuu säännöllisesti Investointiosa: - jatketaan valaistusten uusintaa ledvaloihin - uusitaan kaukolämmön vaihtimia ja verkostoa kunnan kiinteistöissä - haetaan Aran avustusta eri kiinteistöihin fossiilisten polttoaineiden vaihtamiseen
<u>2. Väestökehitys</u> Vimpeli pyrkii vähentämään väestön vähenemisen (Smart Growth Strategy)	1. Kunta optimoi JAMI:n/Vimpelin kv*-rekrytointi-koulutus-integraatio mallin. 2. Vimpelin kunta ja konserniyhtiö Vimpelin Vuokralat Oy päivittää resurssien rajoissa vuokralokantaansa. Kunta lisää erityisesti perhe, opiskelija- ja ns "vastaanottoasuntojen" määrää 3. Kunta aktivoi "Torni-talo" projektin (uusi ns "vastaanotto"/opiskelija integraatio malli) 4. Kunta aktivoi kv-lukio rekrytointin JAMI:n mallin rinnalle 5. Kunta lisää etätyö mahdollisuuksia → kesäasukkaat/paluumuuttajat 6. Kunta suorittaa kohdennettua markkinointia paluumuuttajiin 7. Kunta perustaa vastaanotto/kotouttamistiimin (Vuokralat Oy:n TJ +sihteeri), joka suorittaa jokaisen kunnan muuttavan osalta alkukartoituksen ja ohjauksen (harrastukset, osaaminen etc). 8. Kunta rekrytoi uusia yrityksiä yhteistyössä elinkeino-yhtiö JPYP:n kanssa 9. Kunta aktivoi "muuta loma-asunto" vakituiseksi kampanjan ja luo polun	Käyttötalousosa: - vastaanottotiimi on aktivoitu - osa-aikainen maahanmuuttokoordinaattori - kv-lukio > pilotointi käynnissä ja jatketaan v. 2023 - selvitetään mahdollisuutta uusiasunto-tuotantoon - "muuta loma-asunto" vakituiseksi kampanjan ja luodaan polku - viestintäsihteeri > kohdennettu markkinointi paluumuuttajille - etätyömahdollisuuksien aktiivinen markkinointi Investointiosa: - aloitetaan ns. "Tornitalon" muutos opiskelija-asunnoiksi, vv. 2023–2024
<u>3. Elinkeinoelämä</u> Vimpeli on yrittäjämyönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	1. Vimpeli turvaa elinkeinoelämän kasvun takaamalla osaavan työvoiman riittävyyden "JAMI:n/Vimpelin kv-rekry-koulutus-kotouttaminen-mallin" avulla. 2. Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järvisuudella yhteistyössä ympärys kuntien kanssa 3. Kunta ylläpitää aktiivista vuoropuhelua yrittäjien kanssa (esimerkiksi hankintavuoropuhelu) ja noudattaa laadittua kunnan hankintaohjetta. 4. Vimpeli perustaa nuorten yrityskehittämisen yhteistyössä nuorisovaltuuston, JPYP, 4H, sivistystoimi, OP + yrittäjäyhdistys 5. Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti 6. Kunta järjestää yhdessä seutukunnan muiden kuntien ja JPYP:n kanssa tapahtumia, jotka lisäävät paikallisten yrittäjien näkyvyyttä, lisäävät alueen investointeja ja startup yrityksiä ja uusien innovaatioteknologioiden integroimista olemassa olevaan teollisuus klusteriin 7. Kunta edistää aktiivisesti polku-, moduuli- ja muiden "maakuntakorkeakoulu" -hankkeiden edistämistä elinkeinoelämän tueksi	- Toteutetaan teollisuusalueen kaavaa - Lisätään teollisuusalueen tiestöä - Asfaltoidaan Lakeaharjuntietä

	8. Kunta jatkaa Lakeaharjun alueen, teollisuusmäen, kantatie 68:n ja keskustan palveluliikkeiden strategista kehittämistä ja perustaa kehityksen tueksi työryhmät	
<u>4. Talous ja henkilöstö</u> Vimpelin kunta on pää- töksenteos- saan taloudel- lisesti vastuul- linen	1. Kunta jatkaa talouden tasapainottamista olemassa olevan strategian/painelaskelmien mukaisesti 2. Vimpelin kunta tavoittelee taseeseen noin neljän mil- joonan pysyvää ylijäämäpuskuria 3. Vimpeli siirtyy ns. "reaktiivisista" tasapainottamistoi- mista pysyviin talouden rakennemuutoksiin. Näiden tu- eksi Vimpelin kunta optimoi kunnan omistajastrategiaa muun muassa Järvis Energian osalta, kunta selvittää mahdollisuuksia verotulopohjan kasvattamiseksi 4. Kunta optimoi henkilöstöään (erillisen suunnitelman) mukaisesti tuottamaan laadukkaita, mutta taloudelli- sesti perusteltuja palveluita 5. Kunta hakee aktiivisesti, leader rahoituksia ja muita EU-pohjaisia rahoituksia, sekä hankkeita talouden tu- eksi 6. Investointikattoa noudatetaan, velan määrä/asukas suhde pidetään realistisen poistosuunnitelman mukai- sena 7. Vimpelin kunta optimoi oman kiinteistömässään talou- dellista hallintaa fuusioimalla/yhtiöittämällä nykyiset ra- kenteet yhden toimijan alle, kuntakonserni velvoitetaan aktiivisesti päivittämään indeksi- ja muita korotuksia vuokriin lain mukaisesti 8. Kunta realisoii kiinteistömässään tarpeettomat ra- kennukset ja aktivoi käyttöön tyhjät 9. Vimpeli optimoi rakennusten energia-, ilmastointi- ja kiinteistöhuollon laadun (säästetään energiaa ja vältty- tään saneerauksilta/väistöiltä) 10. Vimpelin kunta sitoutuu edistämään ja ylläpitämään henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työssä jaksaa- mista - Työnohjausta ja muita resursseja kohdennetaan tar- peen mukaan	- Ledivaloja lisätään kiinteistöihin ja ulko- valaistuksiin - tehdään kiinteistöveropohjan tarkistus - Yhden kiinteistön myynti/poisto - Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman ta- voitteena vähintään kolme koulutuspäi- vää / työntekijä - Työsuojelukorttikoulutus - Lisätään kolmen henkilön ammattiosaa- mista
<u>5. Vaikuttami- nen ja yhden- vertaisuus</u> Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertai- sesti	1. Vimpelissä jokainen kuntalainen on saman arvoinen. 2. Vimpeli on nuorisoystävällinen kunta. 3. Vimpeli näkee ikäihmiset mahdollisuutena. 4. Kunta mahdollistaa osallistavan budjetoinnin ja suunnittelun hankkeissaan 5. Kunta järjestää kuntalaisille mahdollisuuksia vaikut- taa niin kentältä kuin digitaalisesti muun muassa kun- tastrategiaan 6. Kunta velvoittaa jokaisen erityisalan laatimaan tar- kan toimenpideluettelon: toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt. Toimenpideluettelot esitellään ja niitä valvotaan lautakunnissa, hallituksessa ja valtuustossa.	- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunni- telma - Osallistava budjetointi käyttöön, ja vä- hintään yksi kuntalaisilta saatu idea to- teutetaan - Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, joissa lautakuntia velvoitetaan laatimaan tarkan toimenpideluettelon: toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt. Toimenpide- luettelot esitellään ja niitä valvotaan lau- takunnissa, hallituksessa ja valtuus- tossa.
<u>6. Vapaa-aika, kulttuuri, hy- vinvointi ja terveys</u> Vimpeli tar- joaa monipuol- isia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäi- seviä	1. Kunta sitoutuu edistämään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä terveyspalveluita/ennalta- ehkäiseviä palveluita. 2. Palvelut ovat helposti saavutettavissa, edullisia, sekä suunnattu kaikille eri ikäluokille. 3. Kunta sitoutuu edistämään nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia harrastaa perheen taloudellisesta ti- lanteesta riippumatta. Vimpeli kehittää "harrastus ta- kuu"-mallin , joka takaa jokaiselle nuorelle mahdolli- suuden urheilla ja harrastaa. Tätä varten kunta kehit- tää oman rahoitusinstrumentin. 4. Ikäihmisille tarjotaan maksuttomia liikuntamahdolli- suuksia.	- Liikuntapaikat ja virkistyskohteet esille ja helposti saataville kunnan internetsi- vuille. - Jatketaan syksyllä 2022 aloitettua pilottia Moms for Kids ry: n kanssa. Liikuntatoi- men avustuksiin lisätty 4 000 €, jotka kohdennetaan Mom for Kids ry:n kautta tarvitseville henkilöille. - Nuoriso- ja liikunnanohjaaja aloittaa 1.1.2023 toteuttamaan nuorisotyötä eri muodoissa niin koulussa kuin vapaa- ajalla. - Jatketaan ikäihmisille suunnattujen pal- velun maksuttomuutta. Liikuntahallilla maksuttomasti 2krt/vko kävelysähly sekä kuntosali. Jatkossa myös ohjattua toi- mintaa tarjotaan säännöllisesti.

hyvinvointi- ja terveystal-veluita		- Kulttuuriavustuksien jaossa tapahtumien järjestämiseen huomioidaan myös tapahtumien sijaintipaikat. - Avustuksien avulla pyritään saamaan yhdistys järjestään lapsille teatterikerhoa vuoden 2023 aikana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisyn palvelumalli tarjolle kaikille kuntalaisille - Laaditaan vuosittainen hyvinvointikertomus - Hyvinvointikertomukseen osio lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuudesta - Kutsutaan koolle seurojen ja yhdistysten yhteiskokous vähintään 1 kerta / vuosi - Järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä seuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille - Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen otetaan käyttöön - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä asioita koordinoidaan kunnan johtoryhmässä poikkihallinnollisesti - Kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoiminnan koulutuksen järjestäminen esim. kansalaisopiston kautta tai yhdessä naapurikuntien kanssa
<u>7. Markkinointi</u> Vimpeli on pesäpallon maailmanpääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä	1. Vimpeli panostaa markkinoinnissaan luovuuteen ja sosiaaliseen mediaan 2. Kuntaan kohdennetaan viestintäkoordinaattorin tehtävä uusien rekrytointien alkaessa x-prosentti-osuudella 3. Kunta aktivoi "My Day" kampanjan, jossa tuodaan esille nykyisten työntekijöiden työpäivää ja tehtäviä 4. Kunta markkinoi investointihankkeiden valmistumisia, saneerauksia etc. sosiaalisessa mediassa 5. Kunta velvoittaa Vimpelin omat konserniyhtiöt markkinoimaan asuntojaan aktiivisesti ja laatimaan suunnitelman markkinointiin 6. Kunta päivittää joka vuosi oman kuntavideon 7. Kunnan työntekijät ja valtuutetut edistävät positiivista kuntakuvaa sosiaalisessa mediassa 8. Kunta perustaa oman LinkedIn kanavan	- viestintäsihteeri rekrytoidaan vastaamaan markkinointimateriaalista ym. sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä ja markkinoinnista - sopimus Geopark-yhdistyksen kanssa kunnan alueella olevien Geopark-kohteiden markkinoinnista
<u>8. Kiinteistöt, tiet ja muu infra</u> Vimpelin kiinteistöt ja infra palvelee asukkaitaan ja elinkeinoelämää	Kiinteistöt: <u>Hybridikeskus:</u> toteutetaan erillisen tilatarvesuunnitelman mukaan yhteiskoulun välittömään läheisyyteen <u>Tornitalo</u> (entinen B-sairaala): aktivoidaan opiskelija-asuntolaksi/vastaanottoasuntolaksi → siirto Vuokratalot Oy:n alle tai säätiöittäminen + rahoituksen haku <u>Vuokratalot Oy:</u> laatii strategian, jolla lisätään opiskelija-asuntojen ja perhekoon asuntojen määrää, sekä nostetaan nykyisten taso 2020-luvulle. <u>Vanha Siwan kiinteistö</u> aktivoidaan täyteen yrityskäyttöön <u>Apaja:</u> Kuntouttava työtoiminta jatkuu, rakennus pidetään kunnossa <u>Aapiskujan koulu:</u> kunnostetaan asuntolaksi, kun hybridikeskus on valmis <u>Toimela:</u> kunnostetaan kirjastokäyttöön <u>Rantakylän koulu:</u> kunnostetaan eskareille + reservikennukseksi ja järjestökäyttöön Vanha osuuskauppa: Pesäpallomuseon siirto + etätyö-HUB kehittäminen <u>Sääksjärven koulu:</u> Myydään, (keskustelu käydään kylälaisten kanssa) <u>Lakaniemen koulu:</u> Laaditaan korjausarvio, myydään tai kunnostetaan	- Jatketaan hybridikeskuksen suunnittelua - Tornitalon remontointi mm. pesutilat käynnistyy 2022 ja jatkuu vuonna 2023 - 2024. - Siwan kiinteistön remontointi koko rakennuksen mahdollistavaan toimintaan

	-Kunta selvittää mahdollisuutta vastaanottohalliin -Kunta selvittää mahdollisuuksia tuulivoiman rakentamiseen verotulopohjan kasvattamiseksi Kiinteistöhuolto: Jokaisella kiinteistöllä huollon vuosikello, vastuuhenkilö ja etäohjattava ilmanlaadun seuranta Keskusta: Kehittämiseen laaditaan suunnitelma: Kaunistontalo puretaan, kuntalaisten olohuone rakennetaan loppuun, pumptrack rata lämpölaitoksen viereen, liikenneymppyrään koriste (aktivoidaan suunnittelutyöryhmä) Lakeaharju: ampumastadion aktivoidaan käyttöön Vieresniemi: kehittämistä jatketaan yhdessä karavaanareiden kanssa, alueella kehitetään muun muassa avantouinti mahdollisuuksia Hietojanlahti: Kehitetään venevalkamaa + myyntikioski yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa Tiet ja prioriteetti järjestyksessä: Lakaniementie (7421) lobbaus Sääksjärvi-Perho (750) jatke lobbaus Lakeaharjuntie pinnoitus Rantakyläntie lobbaus + kevyenliikenteen väylä (keskusta-Jukkala) Kaavoitus: Kunta päivittää tonttitarjonnan, Jukkalan kaava uusitaan, Lakikselle (loma-asuntomessut) Kaavoitetaan lisää yritystontteja teollisuusmaalle Keskustan kaava päivitetään Kunta aktivoi kaavatyöryhmän	- Jokaiselle kiinteistölle asetetaan vastaava huoltohenkilö. - Jukkalan kaavan päivitys - Käynnistetään keskustan asemakaavan päivitys - Päivitetään Karttatiimin palveluja parantamaan Vimpelin kunnan kaavojen käytävyyttä
<u>9. Koulutus</u> Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä	1. Vimpeli tehostaa henkilöstön käyttöä ja koulutuksen laatua KOPA (koulutuspalvelut)-hankkeen avulla. 2. Vimpeli kehittää JAMI:n/Vimpelin kv-rekry -koulutusintegraatio mallia yhteistyössä kuntakonserni Vimpelin Vuokratalot Oy:n kanssa 3. Vimpeli aktivoi lukion kv-rekryt ja tekee kaikki toimenpiteet paikallisen lukion säilyttämiseksi 4. Vimpeli ylläpitää lukion Japani-yhteistyötä ja edistää muuta kansainvälistä yhteistyötä sivistystoimen osalta 5. Vimpeli kehittää alueen korkeakoulu-yhteistyötä AIRA:n (Asteroid Impact Research Center) kautta ja lisää alueellaan olevia tutkimus- ja tiedemahtoisuuksia 6. Vimpeli kehittää nuorten mahdollisuuksia osallistua tiedekilpailuihin Nordic Baseball Diplomacy hankkeen avulla 7. Kunta lisää moduuli-, polku- ja korkeakouluharjoittelumahdollisuuksia elinkeinoelämän osalta 8. Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajan ja kiinteistösihteerin muodostama vastaanotto- ja kotouttamistiimi vastaa uusien asukkaiden alkukartoituksesta. Alkukartoituksen perusteella osaamista (esimerkiksi SOTE-ala) ohjataan kv-tulijoiden osalta polkuopintoihin ja töihin 9. Kunta luo yhteistyössä Järvipohjanmaan perusturvan kanssa kv-muuttajille polkuopintoja lääkärin etc. SOTE-alan osaajien rekryyn ja kouluttamiseen 10. Kansalaisopistoon järjestetään koulutuksia kuntalaisten tarpeen perusteella 11. Kunta koordinoi yhdessä yrittäjien kanssa kv-muuttajille erilaisia suomen kielen koulutuksia 12. Lukio hyödyntää digitalisaatiota uusien kurssien lisäämiseen	Kopa- hankkeen valmistelua jatketaan

<u>10. Digitalisaatio</u> Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätyön ja kuntalaisten kommunikation kunnan kanssa	1. Vimpeli kehittää vanhan osuuskaupan "HUB" etätyötilaa ja kehittää alueen muita etätyötila mahdollisuuksia 2. Kunnan digitaaliset alustat mahdollistavat kuntalaisten kanssa käytävän vuoropuhelun, osallistavan budjetoinnin ja suunnittelun 3. Kunta perustaa oman LinkedIn sivun 4. Kunta promoaa digitaalisilla alustoilla omaa arkeaan: investointien valmistuminen, saneeraukset, työntekijöiden arki 5. Liikuntapaikat ja kunnan palvelut, latujen kunto löytyy helposti digitaalisista alustoista 6. Kunta kattaa digitaalisen kehitysvajeen ja panostaa prio1 lakisääteisten digitaalisten palveluiden luomiseen ja valmistautuu digitaaliseen arkistointiin 7. Kunta valmistautuu hyödyntämään 5G -hologrammi teknologiaa muun muassa vapaa-ajan palveluiden ja elinkeinoelämän tukemiseen, sekä opetukseen	Etätyötilan markkinointia (Liiketalon) tehostetaan Markkinointia some-kanavissa tehostetaan Digitaalisten palveluiden käyttöönottoa jatketaan - Karttapalvelun päivitys mahdollistaa mm. liikuntapaikkojen ylläpidon kartta-alustalla.
<u>11. Kansainvälistyminen</u> Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua.	1. Nordic Baseball Diplomacy hanke tukee: oppilaiden kansainvälisiä projekteja, muun muassa tiedekilpailut, yhteistyö Jiy Gaguenin (Vimpeli/Alajärven yhteistyö lukio) kanssa 2. Geopark -hankkeen avulla rakennetaan kummikaupunki/alue pohjaksi matkailun ja elinkeinoelämän yhteistyölle 3. JAMI:n/Vimpelin kv-rekry -koulutusintegraatiomallin avulla Vimpeli ja seutukunta varmentaa osaavan työperäisen maahanmuuton ja kotouttamisen alueelle 4. Lukion kv-rekryn avulla Vimpeli turvaa lukion paikallisuuden ja edistää paikallisten oppilaiden kansainvälistymistä 5. Kansainvälisen pesäpallofestivaalin avulla Vimpeli brändäytyy kansallisesti ja kansainvälisesti 6. AIRA eli Asteroid Impact Research keskus edistää alueen geologiaan liittyvää tutkimustyötä ja luo alustan yliopistoyhteistyölle	Hankkeet käynnistyneet vuoden 2022 aikana ja niitä jatketaan

```

graph TD
    KV[Kunnanvaltuusto] --> TL[Tarkastuslautakunta]
    KV --> KVL[Keskusvaalilautakunta]
    KV --> KH[Kunnanhallitus]
    KV --> STL[Sivistystoimen tilaaja-lautakunta]
    KV --> VAKL[Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta]
    KV --> TKL[Tekninen lautakunta]
    KV --> SL[Sivistyslautakunta / Alajärvi /  
Sivistystoimen ostopalvelut]
    KV --> JPL[Järvisuudun jätelautakunta /  
Alajärvi hallinnoi]
    KV --> MT[Maaseututoimi / Alajärvi]
    KV --> JPYO[Järvi – Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy]
    KV --> JVO[Järvinet Oy]
    KV --> JPP[Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta / Alajärvi  
Vimpelillä 2 jäsentä /  
Alajärvi hallinnoi  
- Terveystoimi ja perusturva]
    TL --> KV
    KVL --> KV
    KH --> KV
    STL --> KV
    VAKL --> KV
    TKL --> KV
    SL --> KV
    JPL --> KV
    MT --> KV
    JPYO --> KV
    JVO --> KV
    JPP --> KV
  
```

Kunnanvaltuusto

- Talousarvio ja tilinpäätökset sekä verot ja valtionosuudet
- Muut lakisäätöiset tehtävät

Tarkastuslautakunta

- Arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista

Keskusvaalilautakunta

- vaalitk:t ja vaalitmk

Kunnanhallitus

Sivistystoimen tilaaja-lautakunta

Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta

- liikuntatoimi
- kulttuuritoimi
- museotoimi
- nuorisotoimi
- nuorisovaltuusto

Kuntakonserni yhtiöineen

- Vimpelin Lämpö Oy
- Vimpelin Vuokra-asunnot Oy
- Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy

Tekninen lautakunta

- Yhdyskuntasuunnittelu
- Yhdyskuntapalvelut
- Ympäristönhuolto
- Rakennusvalvonta
- Toimitila- ja vuokrauspalvelut
- Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut
- Vesihuoltolaitos

Sivistyslautakunta / Alajärvi / Sivistystoimen ostopalvelut

- Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, musiikkiopisto, kansalaisopisto, kirjasto ja nuorisotoimen hankkeet
- Vimpelillä on kaksi edustajaa puhe- ja läsnäolo-oikeudella

Järvisuudun jätelautakunta / Alajärvi hallinnoi

Maaseututoimi / Alajärvi

- maaseutuhallinto sekä maaseutuelinkeinojen kehittämistehtävät

Järvi – Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

Järvinet Oy

- ICT – palvelut
- Talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta / Alajärvi

Vimpelillä 2 jäsentä / Alajärvi hallinnoi

- Terveystoimi ja perusturva

Vimpelin kunnan vapaa-aikatoimi pitää sisällään liikuntatoimen, kulttuuritoimen ja museotoimen sekä nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston 1.1.2022 lukien. Muut sivistystoimen palvelut sekä nuorisotoimen yhteiset hankkeet tuottaa Alajärven kaupunki ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle.

Alajärven kaupunki tuottaa maaseututoimen palvelut edelleen Soinin ja Vimpelin kunnalle.

1.1.2023 Vimpelin kunnan organisaation henkilöstöön kuuluvat seuraavat viranhaltijat; kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja, tekninen johtaja, ympäristösihteeri, vapaa-aikasihteeri ja laskentasihteeri.

Järvinet Oy:ltä ostetaan ICT - palvelut sekä osa henkilöstö- ja taloushallintopalveluista. Elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämispalvelut hankitaan Järvi - Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä. Maaseututoimen ja jätehuollon palvelut hoidetaan yhteislautakuntien kautta. Sivistys- ja varhaiskasvatuspalvelut ostetaan Alajärven kaupungilta.

3. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA SEKÄ TILIVELVOLLISET

Kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään *kuntalain 110 pykälässä*. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi (*KuntaL 110.1 §*). Talousarvion ja kirjanpidon yhteys kuntataloudessa on kiinteä ja niiden vaikutus toisiinsa molemmiin suuntainen. Kirjanpito tulee järjestää siten, että sen avulla voidaan seurata talousarvion toteutumista tilinpäätöksessä laadittavassa talousarvion toteutumisvertailussa (*KuntaL 113 §*). Toisaalta talousarviossa noudatetaan kirjanpidon suoriteperustetta määrärahan ja tuloarvion ottamisessa talousarvioon. Kirjanpitokäytäntö ohjaa näin menon ja tulon merkitsemistä talousarviossa ja sen toteutumisvertailussa.

Yhteenvedona todetaan kuntalakiuudistuksen tuomat keskeisimmät talousarvion sisältömuutokset:

- Talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma sekä vastuut ja velvoitteet.
- Talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa eli talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta.
- Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä.
- Erillinen toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi on poistunut, jolloin tasapainottamistoimenpiteet esitetään taloussuunnitelmassa.

Kuntalain taloussäännöksiin sisältyvänä periaatteena on laskelmien suunnittelun ja seurannan yhdenmukainen rakenne. Tulos- ja rahoituslaskelman rakenne ja tietosisältö ovat pääpiirteissään yhtenevät talousarviossa ja tilinpäätöksessä. Laskelmissa on varsinaisesti eroja vain sisäisten erien sekä kunnan liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden käsittelyssä.

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestäväällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat. (JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma, 26.10.2016, Liite 1).

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista, varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista, takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuuston tulee päättää myös kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista (*KuntaL 14 §*).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. (*KuntaL 39*). Kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (*KuntaL 110.3 §*).

4.1. Talousarvion 2023 rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvio sisältää käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan, rahoitusosan ja investointiosan.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia bruttomääräisinä:

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla (sitovuustaso osasto 02)
- lautakuntaan nähden vastuualueetasolla (sitovuustaso osasto 03)

Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden hankeryhmittäin investointimenot, investointitulot ja investointi-netto.

Valtuustoon nähden sitovat hankeryhmät:

Kunnanhallitus (kunnanhallitus päättää hankeryhmän sisällä)

Sivistystoimen irtaimisto (kunnanhallitus päättää hankeryhmän sisällä)

Kiinteät rakenteet ja laitteet (tekninen lautakunta päättää)

Uudisrakentaminen

Teknisen toimen irtaimisto (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Peruskorjaus (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Yleiset alueet (erikseen valtuustoon nähden sitovia kaavatiet ja urheilu- ja ulkoilualueet)

- Kaavatiet (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)
- Urheilu- ja ulkoilualueet (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä vapaa-aikalautakuntaa kuultuaan)

Vesihuoltolaitos (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Sitovia eriä tuloslaskelmassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja menot ja tulot. Poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat rahoitustoiminnan, lainakannan ja muut maksuvalmiuden muutokset.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa, ja että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Sivistyksen sekä maaseututoimen osalta talousarvio on valmisteltu palvelujen ostomäärärahoina. Tuotteiden kustannuksiin otetaan ulkoiset toimintamenot, suoriteperusteiseen laskutukseen perustuvat sisäiset menot sekä tilojen poistojen mukaiset vuokrat. Tuotteen nettohintaa määrättäessä toteutuneista kustannuksista vähennetään toimintatuotot kunnittain. Vuoden 2019 talousarviosta lukien myös kalustohankinnat ovat sisällyneet peruskunnan talousarvion investointiosaan 10 000 euron ylittävältä hankinnalta osin.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Ylityksille on aina esitettävä kate.

Talousarvion toteutumisesta tulee seurata säännöllisesti toimielinten kokouksissa.

4.2. Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain (410/2015) 123 §:n mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenille ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain (410/2015) 125 §:n 1.mom.mukaan tilivelvollisia ovat: kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Hyväksymällä talousarvion valtuusto määrää myös tilivelvollisiksi tilauksittain seuraavat viranhaltijat (hallintosäännössä määritellyt toimielinten esittelijät):

Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja Hallinto- ja talousjohtaja
Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta	Vapaa-aikasihteeri
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja Ympäristösihteeri
Investoinnit	Kunnanjohtaja Hallinto- ja talousjohtaja Vapaa-aikasihteeri Tekninen johtaja

5. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVAT TOIMENPITEET TALOUSARVIOSSA

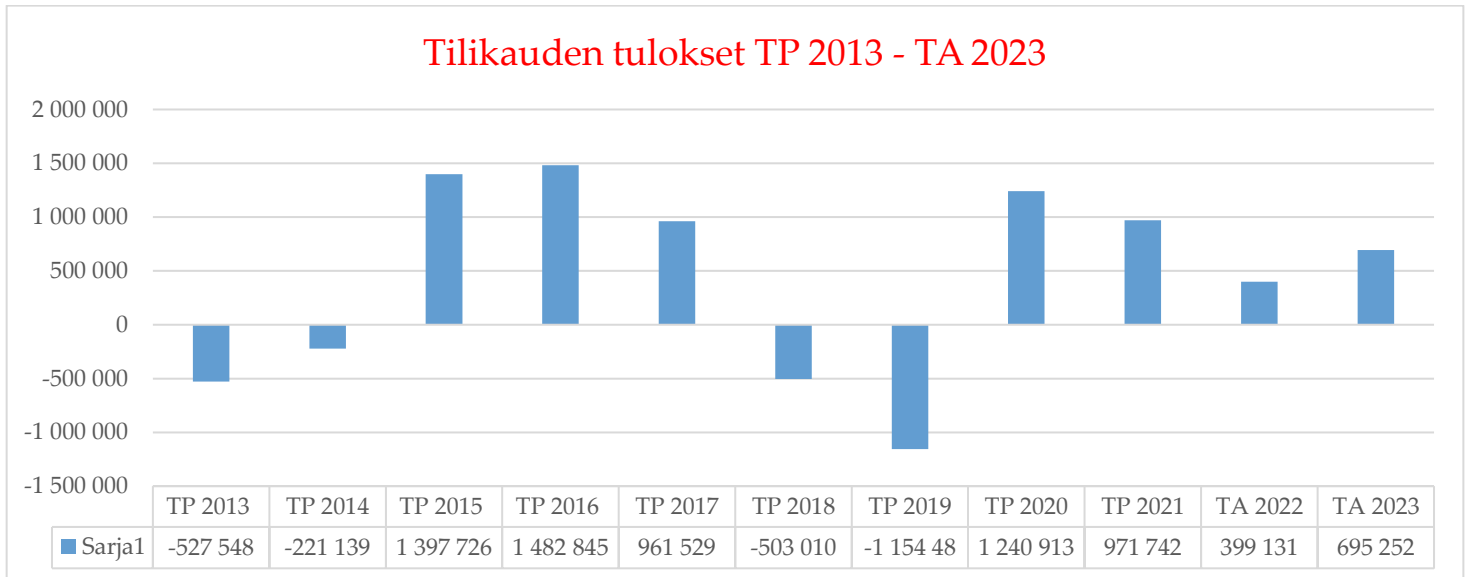
Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Voimaan tulleiden Kuntalain säännösten (110.3 §) mukaan alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan tai kuntayhtymän taseeseen on kertynyt alijäämää. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Alijäämän kattamista koskevista yksilöidyistä toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Taloussuunnitelman tasapainoa arvioitaessa otetaan huomioon taseeseen kertyneet ylijäämät.

Uuden kuntalain mukaan talouden tasapainottamiseksi ei laadita enää erillistä toimenpideohjelmaa, vaan kaikki yksilöidyt ja konkreettiset tasapainottamistoimenpiteet tulee esittää talousarviossa ja -suunnitelmassa. Usealle vuodelle ulottuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä taseessa on ylijäämää 805.911,97 euroa.

Tilinpäätösten ja taseen yli-/alijäämät	
TP 2013 alijäämä	-527.547,56
TP 2014 alijäämä	-221.139,17
TP 2015 ylijäämä	1.397.726,12
TP 2016 ylijäämä	1.482.844,84
TP 2017 ylijäämä	961.529,27
Taseen ylijäämä 31.12.2017	250.752,35
TP 2018 alijäämä	-503.010,33
Taseen alijäämä 31.12.2018	-252.257,98
TP 2019 alijäämä	-1.154.485,45
Taseen alijäämä 31.12.2019	-1.406.743,43
TP 2020 ylijäämä	1.240.913,36
Taseen alijäämä 31.12.2020	-165.830,07
TP 2021 ylijäämä	971.742,04
Taseen ylijäämä 31.12.2021	805.911,97

Taulukko 6: Tilinpäätösten ja taseen yli- / alijäämät 2011–2021.

Taulukko 7: Tilikauden tulokset 2013–2023

6. VUODEN 2023 TALOUSARVION KESKEISET TUNNUSLUVUT TALOUSARVIOESITYKSEN MUKAAN (ULKONEN)

TA 2023 perustuu seuraaviin tekijöihin:	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tulovero - %	22,25 %	22,25 %	9,61 %
Asukasluku	2784	2784	2756
Vakinaiset toimet/virat	44,5	44,5	38,3
	<u>milj. €</u>	<u>milj. €</u>	<u>milj. €</u>
Toimintatuotot	4,1	3,9	3,64
Toimintakulut	-21,3	-22,1	-10,17
Toimintakate	-17,2	-18,2	-6,53
Verotulot	10,1	10,6	6,54
Valtionosuudet	9,3	9,1	1,77
Vuosikate	-0,2	1,4	1,65
Sumu-poistot	-1,0	-1,0	-1,0
Tilikauden tulos	1,2	0,4	0,7
Investoinnit netto	2,1	1,7	1,6
Talousarviolainat *)	11,6	12,6	13,3
Talousarviolainat*) asukas	4167	4536	4825

*) Talousarviolainat sisältävät myös lyhytaikaiset kassalainat

6.1. Käyttötalous

Talousarvioesityksen mukaan toimintakate on n. -6,5 miljoonaa euroa (v. 2022–18,21 m€). Vuosikate on 1,650 miljoonaa euroa (v. 2022 1,393 m€).

Toimintatuotot – ja kulut

Toimintatuotot ovat vuonna 2023 yhteensä 3,640 milj. €, joka on vuoden 2022 talousarvioon verrattuna 6,7 % pienempi (262,273 €). Useat kunnan omista hankkeita päättyvät vuoden 2022 loppuun. Toimintakulut ovat

vuonna 2023 yhteensä 10,170 milj. €. Laskua kuluvaan vuoden talousarvioon on 54 %, johtuen perusturvan ja pelastuslaitoksen siirrosta hyvinvointialueelle.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella ja valtionosuudella kattavan osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate vuonna 2023 on 6,529 milj. €.

	TA 2023	TA 2022 ja muut	TP 2021	TP 2020
Toimintatuotot	3.640.650	3.902.923	4.106.168	4.136.630
Toimintakulut	-10.170.122	-22.125.720	-22.355.963	-21.319.423
Toimintakate	-6.529.472	-18.222.797	-18.249.795	-17.182.794

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2023 yhteensä 6.547.000 euroa. Verotulot on arvioitu marraskuun 2022 veroennustekehikon pohjalta. Vuoden 2023 valtionosuudet on arvioitu 17.11.2022 valtiovarainministeriön tekemän laskelman mukaan ja niitä arvioidaan kertyvän 1.773.224 euroa.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikate vuodelle 2023 on 1,650 milj. €. Tulorahoitus riittää poistoihin. Rahoituslaskelmassa esitetään vuosikatteen riittävyys lainojen lyhennyksiin ja nettoinvestointeihin.

Vuoden 2023 talousarvion tuloslaskelma osoittaa 695.252 euron ylijäämää, 954.871 euron poistojen jälkeen.

Tilikauden tulos

Vimpelin kunnan vuoden 2023 talousarvion tulos on positiivinen 695.252,00 euroa.

6.2. Investointiosa

Investoineissa käsitellään aktivoitavat eli poistonalaiset hankintamenot. Tällöin 10.000 euroa tai sitä suuremmat käyttöomaisuushankinnat ja osakkeiden hankinnat käsitellään investointiosassa. Vuonna 2023 investointien nettomenot ovat 1.620.000 euroa, kun ne vuoden 2022 talousarviossa olivat talousarviomuutosten jälkeen 2.225.000 euroa.

6.3. Rahoitusosa

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Talousarviolainat

Vimpelin kunnalla on vuoden 2023 alussa talousarviolainoja 13,3 milj. €. josta kuntatodistustalainaa 5,0 milj. €. Vuonna 2023 vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 577 874 €. Rahoituslaskelma osoittaa, että vuosikate ei riitä sekä lainojen lyhennyksiin että investointien (netto) rahoitukseen. Lisärahoitusta tarvitaan rahoituslaskelman mukaan n. 0,5 milj. euroa. Lyhytaikaista kuntatodistustalainaa käytetään maksuvalmiuden turvaamiseen vuoden aikana.

Lyhytaikaisten eli kuntatodistuslainten korkotaso on noussut syksyllä 2022 positiiviseksi.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmius varmistetaan lyhytaikaisilla kuntatodistuksilla, joita hallinto- ja talousjohtaja voi nostaa 10 milj. euroon saakka (hallintosääntö 21 § kohta 3). Kassan riittävyys päivinä pyritään pitämään keskiarvolla 10 pv tai yli. Kausittainen rahaliikenne muuttuu oleellisesti vuoden 2023 alusta verrattuna vuoteen 2022.

6.4. Tuloslaskelma ja tunnusluvut

ulkoinen

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 106	3 902	3 641
Myyntitulot	3 060	2 715	1 878
Maksutulot	48	51	33
Tuet ja avustukset	26	201	18
Muut toimintatulot	972	936	1 712
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintakulut	-22 356	-22 126	-10 170
Henkilöstökulut	-2 106	-2 322	-2 051
Palvelujen ostot	-18 462	-17 983	-6 237
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 163	-1 148	-1 112
Avustukset	-160	-177	-187
Muut toimintakulut	-465	-495	-583
Toimintakate	-18 250	-18 223	-6 529
Verotulot	10 860	10 560	6 547
Valtionosuudet	9 447	9 092	1 773
Rahoitustuotot- ja kulut	-18	-36	-141
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot	44	21	3
Korkokulut	-61	-56	-143
Muut rahoituskulut	-1	-1	-1
Vuosikate	2 039	1 393	1 650
Poistot ja arvonalentumiset	-1068	-994	-955
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	971	399	695
Tilinpäätössirrot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	971	399	695

Tuloslaskelma sisältää myös vesihuoltolaitoksen ja muun liiketoiminnan.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,4	17,6	35,8
Vuosikate/Poistot, %	191,0	140,2	172,8

Vuosikate, euroa/asukas	740	500	599
Asukasmäärä	2756	2784	2756

Taseeseen kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas
(tavoitearvo 300–400 €/asukas)

	TP 2021	TP 2021 + TA 2022	TP 2021 + TA 2022 + TA 2023
Ylijäämä/ali- jäämä €/asukas	292	437	689,5
Asukasluku 31.12.2021	2756	2756	2756

7. KUNNAN VERORAAHOITUS ELI VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

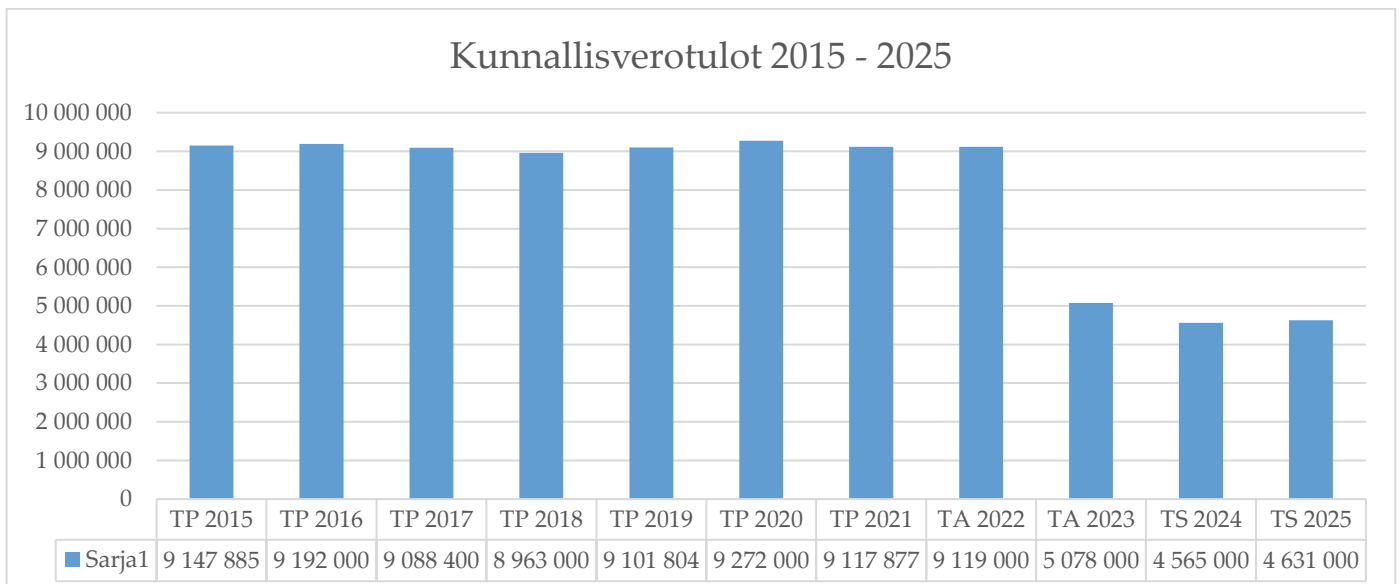
7.1. Kunnallisvero

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Merkittävä osa tulojen siirtoa tehdään kunnallisveron kautta. Ansiotuloverotukseen tehtävät muutokset toteutetaan niin, että niillä on mahdollisimman vähän vaikutusta verovelvollisten verotuksen tasoon. Näin ollen kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennetaan yhtä paljon: **12,64 prosenttiyksikköä**. Vuonna 2022 kunnan tuloveroprosentti on ollut 22,25.

Kuntien vuoden 2023 tuloveroprosenttien määrittämisestä on säädetty Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 55 §:n muuttamisesta annetussa laissa.

Vastaavasti on säädetty Verotusmenettelystä annetun lain 91 b §:n muuttamisesta annetussa laissa. Säännöksen tarkoituksena on estää verotuksen kiristyminen sen vuoksi, että kuntien tehtävien siirtäminen hyvinvointialueille ja valtion rahoituksen piiriin edellyttää valtion veron korotuksia.

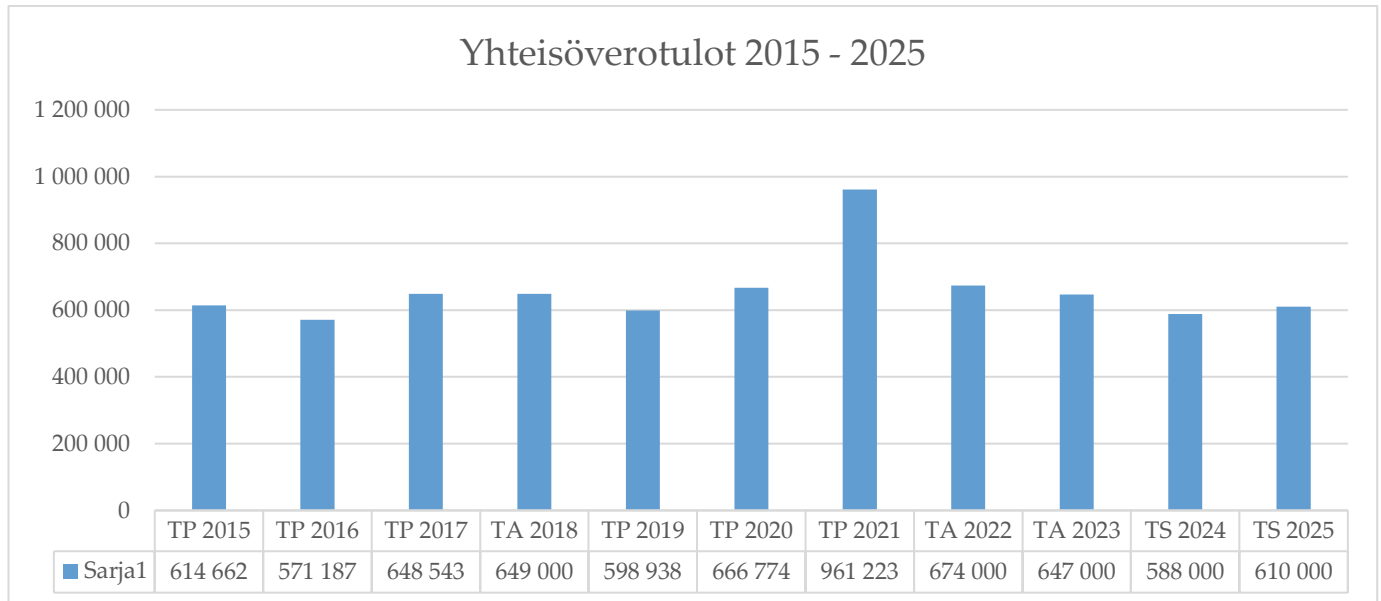
Kunnallisverokertymässä tuloveroprosentti on 9,61 %. Tilinpäätösennusteeseen v. 2022 kunnallisveron tuoton ennustetaan nousevan talousarvioon verrattuna johtuen ennustettua paremmasta talouskehityksestä. Talousarvioon 2023 kunnallisverotulot on arvioitu marraskuun 2022 veroennustekehikon mukaisina.

Taulukko 8, kunnallisvero 2015–2025

7.2. Osuus yhteisöveron tuotosta

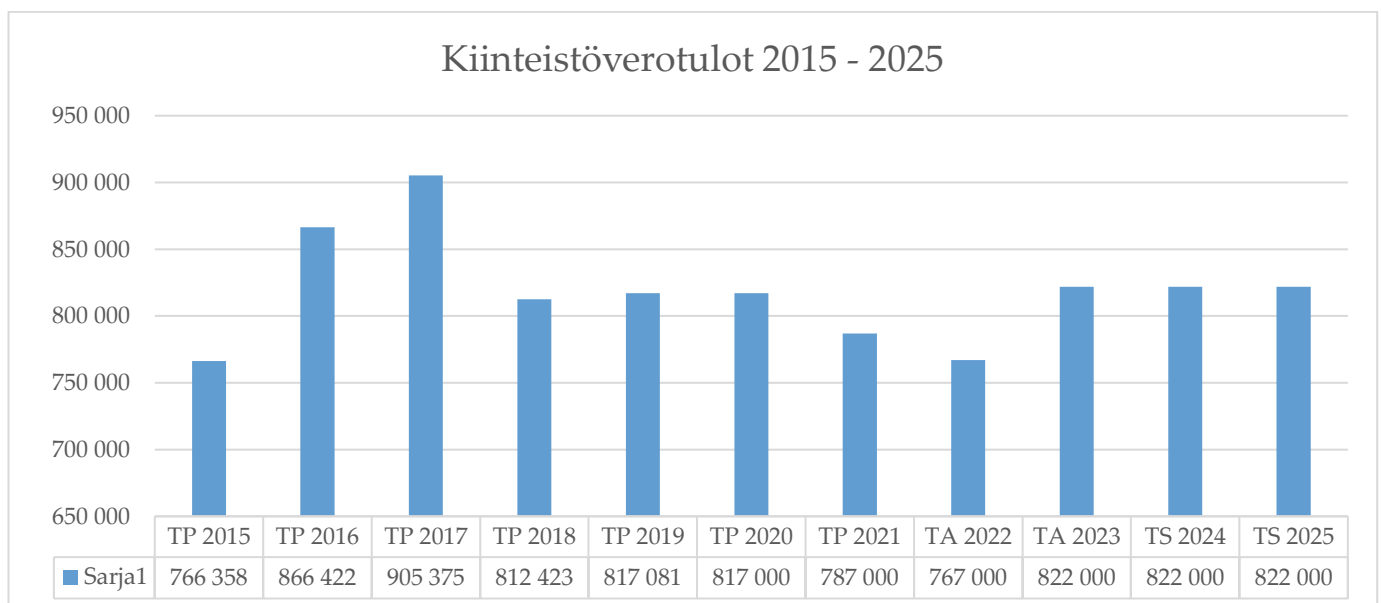
Kuntien osuutta yhteisöverosta siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen 817 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 ennakkotiedon perusteella kuntien yhteisövero-osuutta alennetaan 11,25 prosenttiyksikköä. Tilinpäätösennusteeseen v. 2022 yhteisövero nousee jo syyskuun loppuun tilitetyn määrän perusteella talousarvioon verrattuna. Arvio vuoden 2023 kertymästä on 0,647 miljoonaa euroa. Luvut perustuvat marraskuun 2022 veroennustekehikkoon.

Taulukko 9, yhteisövero 2015–2025

7.3. Kiinteistövero

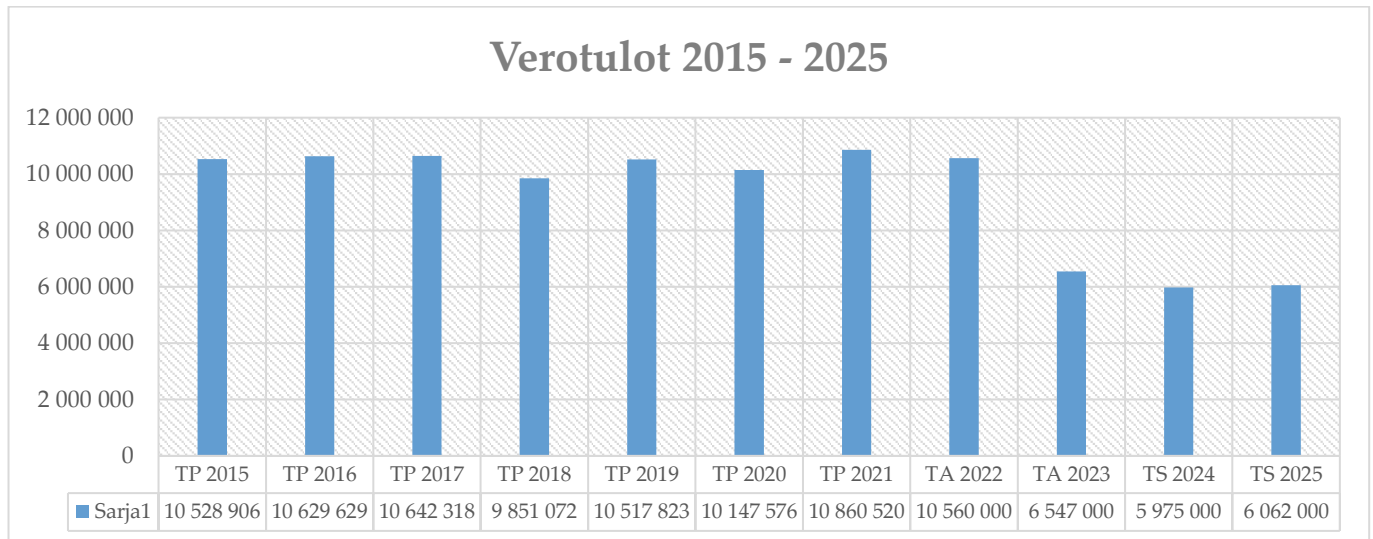
Vuoden 2023 ja suunnitelmavuosien 2024–2025 kiinteistöverotuotto perustuu marraskuun 2022 veroennustekehikkoon. Kiinteistöverotulojen arvioidaan nousevan rakennuskustannusindeksin tason nousun vuoksi. Tuottojen ennustetaan palautuvan vuosien 2018–2020 tasolle.

Taulukko 10, kiinteistövero 2015–2025

7.4. Verotulot yhteensä

Kunnan verotulojen määrä laskee vuonna 2023 hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa. Luvut perustuvat marraskuun 2022 veroennustekehikkoon.

Taulukko 11, verot yhteensä 2014–2024

7.5. Valtionosuudet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2023 noin 2,7 mrd. euroa, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Kuntien valtionosuus laskee vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 5,2 mrd. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 voimaan tulevasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, jonka vuoksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään noin 5,4 mrd. euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Valtionosuutta kasvattavat ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet (8,75 milj. euroa) sekä sitouttava kouluyhteistyö (3,33 milj.euroa).

Valtionosuutta pienentää edellä mainitun hyvinvointialueiden rahoitukseen tehtävän 5,3 mrd. euron siirron lisäksi hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset, joiden vuoksi kuntien valtionosuuksien tasoa alennetaan pysyvästi 33 milj. eurolla.

Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä soteuudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Kunnille maksettavan rahoituksen lopputulokseen (valtionosuuden maksatukseen) vaikuttavat kotikuntakorvaukset, jotka ovat kuntien välisiä, mutta joiden maksatus hoidetaan valtionosuuksien yhteydessä. Kuntien kirjanpidossa nämä kirjataan toimintakatteeseen. Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan iän mukaan.

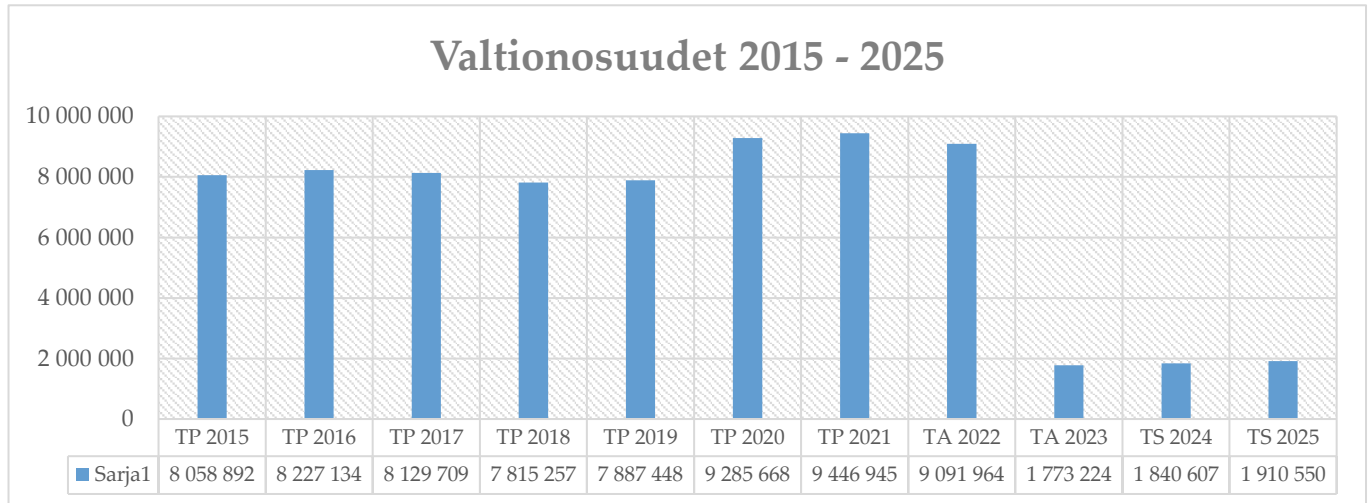
Vimpelin kunnan talousarviossa esi- ja perusopetuksen valtionosuus sisältyy peruspalvelujen valtionosuuteen. Koska Alajärven kaupunki järjestää vimpeliläisille lapsille esi- ja perusopetuksen, kotikuntakorvaus näkyy heidän talousarviossaan kotikuntakorvaustulona. Tämä tulo otetaan huomioon Alajärven laskuttaessa

esi- ja perusopetuksen menot Vimpelin kunnalta. Vastaavasti tämä kotikuntakorvausmeno vähennetään valtionosuuden maksatuksessa Vimpelin kunnalta.

Lukion valtionosuus maksetaan Alajärven kaupungille, koska Vimpelin lukio on Alajärven lukiopalvelujen yksikkö Vimpelissä. Vimpeli maksaa Alajärvelle siten nettomenot.

Jos maksatus kokonaisuudessaan on negatiivinen, kunnalta peritään kuukausittaisina erinä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 46 §:n 4 momentin nojalla negatiivisen maksatuksen mukainen euromäärä. *

***Vimpelillä valtionosuus on maksatuksessa negatiivinen.**

Taulukko 12, valtionosuudet 2015–2025

Valtionosuus vuodelle 2023 on arvioitu Kuntaliiton valtionosuuslaskurin vuodelle 2023 perusteella. Taloussuunnitelmavuosien valtionosuutta on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska erityisesti v. 2025 kunnille tulee lisää tehtäviä TE-palvelujen siirron vuoksi. Samoin valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään v. 2025. Tässä vaiheessa suunnitelmavuosille on laskettu 3,8 % indeksikorotus, joka on sama kuin indeksikorotusprosentti vuodelle 2023.

8. VIMPELIN KUNNAN TALOUSSUUNNITELMA 2024–2025

Vimpelin kunnan taloussuunnitelman vuosille 2024–2025 perustana on ollut vuoden 2023 talousarvio. Vuoden 2023 alusta lukien kunnan kustannus- ja tulorakenne muuttuvat oleellisesti hyvinvointialueiden aloittamassa toimintansa.

Suunnitelmavuodelle 2024 kaikkia toimintatuottoja ja toimintamenoja on korotettu 2,3 % vuoden 2023 tasosta, pois lukien avustukset. Toimintamenoihin ei ole arvioitu mahdollisia henkilöstösuunnitelmasta johtuvia menojen vähennyksiä tai lisäyksiä.

Verotulojen arvioinnissa on käytetty marraskuun 2022 veroennustekehikon arviota. Valtionosuuden arvioinnissa on pohjana käytetty vuoden 2023 valtionosuutta ja sitä on korotettu veroennustekehikossa käytetyllä peruspalvelujen hintaindeksin muutosprosentilla 3,3 %. Korkomenot on korotettu 5 % ja poistot 2,3 vuoden 2023 tasosta.

Suunnitelmavuodelle 2025 kaikkia toimintatuottoja ja toimintamenoja on korotettu 2,4 % suunnitelmavuoden 2024 tasosta, pois lukien avustukset. Toimintamenoihin ei ole arvioitu mahdollisia henkilöstösuunnitelmasta johtuvia menojen vähennyksiä tai lisäyksiä.

Verotulojen arvioinnissa on käytetty marraskuun 2022 veroennustekehikon arviota. Valtionosuuden arvioinnissa on pohjana käytetty suunnitelmavuoden 2024 valtionosuutta ja sitä on korotettu veroennustekehikossa käytetyllä peruspalvelujen hintaindeksin muutosprosentilla 3,8 %. Korkomenot on korotettu 5 % ja poistot 2,3 vuoden 2024 tasosta.

Kuntien valtionosuuslaskelmat tarkistetaan jälkikäteen vuoden 2023 aikana. Tuolloin laskelmaan päivitetään vuoden 2022 tilinpäätösten mukaiset tiedot siirtävistä kustannuksista ja tuloista. Jälkikätestarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäys tai vähennys huomioidaan kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 eteenpäin. Vuoden 2025 alusta lukien TE-palvelut siirtyvät kuntien vastattavaksi, mikä vaikuttaa vuoden 2025 valtionosuuteen sekä toimintamenoihin. Em. syiden vuoksi suunnitelmavuosien valtionosuusarviot ovat **arvioita**.

Investointisuunnitelma vuosille 2024–2026 kasvattaa kunnan lainamäärää ja korkokustannuksia suunnitelmavuosina.

TALOUSSUUNNITELMA 2024 - 2025

ulkoinen	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 060 294	2 715 205	1 877 751	1 920 939	1 967 042
Maksutuotot	48 001	50 700	33 200	33 964	34 779
Tuet ja avustukset	25 891	201 257	17 635	18 041	18 474
Muut toimintatuotot	971 982	935 761	1 712 064	1 751 441	1 793 476
Toimintatuotot	4 106 168	3 902 923	3 640 650	3 724 385	3 813 771
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 105 795	-2 322 089	-2 050 726	-2 097 893	-2 148 242
Palvelujen ostot	-18 461 939	-17 983 475	-6 236 663	-6 200 000	-6 200 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 162 678	-1 148 326	-1 112 190	-1 137 770	-1 165 077
Avustukset	-160 203	-176 770	-187 219	-187 219	-187 219
Muut toimintakulut	-465 348	-495 060	-583 324	-596 740	-611 062
Toimintakulut	-22 355 963	-22 125 720	-10 170 122	-10 219 622	-10 311 600
Toimintakate	-18 249 795	-18 222 797	-6 529 472	-6 495 237	-6 497 829
Verotulot	10 860 520	10 560 000	6 547 000	5 975 000	6 062 000
Valtionosuudet	9 446 945	9 091 964	1 773 224	1 831 740	1 901 347
Arvonlisäveron takaisinperintä					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	44 761	21 300	3 000	3 000	3 000
Korkokulut	-61 488	-56 424	-142 529	-149 655	-157 138
Muut rahoituskulut	-1 485	-1 100	-1 100	-1 125	-1 125
Vuosikate	2 039 458	1 392 943	1 650 123	1 163 723	1 310 255
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 067 716	-993 812	-954 871	-976 833	-1 000 277
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	971 742	399 131	695 252	186 890	309 978
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli- /alijäämä	971 742	399 131	695 252	186 890	309 978

Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	18,0	17,6	35,8	36,4	37,0
Vuosikate / Poistot, %	191,0	140,2	172,8	119,1	131,0
Vuosikate, euroa/asukas	740,0	500,0	599,0	422,3	475,4
Kertynyt yli-/alijäämä	805 912,00	1 205 043,00	1 900 295,00	2 087 185,00	2 397 163,00
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 756	2 784	2756	2756	2756

v. 2020 as.luku
talousarvi-
ossa

9. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Vimpelin kunnan omistajapolitiikan periaatteet, tavoitteet ja käytännön toimintaohjeet sisältyvät konserniohjeeseen. Konserniohjauksen kannalta keskeisiä asioita ovat kunnan omistajapolitiikan tavoitteet, konserni johdon tehtävät, konserniraportointi sekä konsernin tarkastus ja valvonta.

Konsernijohton muodostavat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konserniohjauksen kannalta on keskeistä, millaiset tavoitteet konserniyhtiöille on asetettu ja miten niiden toteutumista voidaan mitata. Kunnanvaltuusto määrittelee konserniyhtiöille kunnan tavoitteet ja kunnan omistajapolitiikan linjaukset. Valtuusto päättää myös konserniyhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kunnanhallitus antaa ohjeet yhtiökokouksissa oleville henkilöille kunnan kannan huomioon ottamisesta päätöksenteossa. Lisäksi hallitus valvoo kuntakonserniyhtiöiden toimintaa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia epäkohtien korjaamiseksi. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernirakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle.

Kunnanvaltuusto antaa konserniyhtiöille seuraavat yhtiökohtaiset tavoitteet vuodeksi 2023:

8.1. Vimpelin Vuokra-asunnot Oy

Tavoitteet kunnan v. 2023 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vv. 2024–2026

	Talousarvio 2023	Ts 2024	Ts 2025	Ts 2026	Tavoite- luokka
Tilojen käyttöaste	90 %	88 %	91 %	93 %	Toiminnallinen tavoite
Talouden tervehdyttämisen suunnitelma	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Taloudellinen tavoite
Tilikauden tulos vähintään	>0	>0	>0	>0	Taloudellinen tavoite
Alijäämä				Alijäämä katettu	Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	>6	>10	>15	>20	Taloudellinen tavoite
Pitkäaikainen vieras pääoma €/asukas	< 1050 €/asukas	< 1000 €/asukas	< 950 €/asukas	< 900 €/asukas	Taloudellinen tavoite
Korjausinvestointien suunnitelma	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toiminnallinen tavoite
Korjausinvestointien taso % liiketoimintavaihdosta	20 %	20 %	20 %	20 %	Toiminnallinen ja taloudellinen tavoite

Asukaslukuna käytetään 2756 asukasta = 31.12.2021 asukasluku

Kiinteistöjen korjaussuunnitelmaa pyritään jatkamaan taloudellisten resurssien puitteissa

Yhtiöön liittyvät riskit: Käyttökustannusten ennustamaton nousu. Asuntokysynnän hiipuminen. Asuntokanta ikääntynyttä.

8.2. Vimpelin Lämpö Oy

Tavoitteet kunnan v. 2023 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vv. 2023–2024

	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	Tavoiteluokka
Liittymien määrä kpl	41	44	Vaikuttavuustavoite
Yksikköhinta kunnallisen tuotannon keskiarvosta alv 0 %	60,5€/Mwh	63 € / Mwh	Tuotantotavoite
Katetuotto %	n.27 %	n. 25	Kannattavuustavoite
Sijoitetun pääoman tuotto	n.8 %	5	Kannattavuustavoite
Tilikauden voitto / liikevaihdosta	n.8 %	> 5 %	Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	n.55 %	n.60 %	Taloudellinen tavoite
Suhteellinen velkaantuneisuus %	n. 33 %	n.30 %	Taloudellinen tavoite
Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä €/asukas	n. 18 €/asukas	< 60 €/asukas	Taloudellinen tavoite
Osinko omistajalle	-	1000 euroa	Taloudellinen tavoite

Investoinnit

Vuodelle 2023 ei ole suunnitteilla merkittäviä investointeja.

Vuosille 2024–2025 suurin investointi tarve tulee tällä hetkellä Piko- määräysten vaativasta savukaasupe-surin hankinnasta. Suurusluokka 300 000–500 000 €.

Riskit

Yhtiön suurimman toiminnalliset riskit tulevat laitteiston kestävydestä niiden tällä hetkellä ollessa käyttökänsä loppu puolella.

Riskejä aiheuttaa myös lainsäädännön poukkoilevuus ja valtion päätöksenteon lyhytnäköisyys.

Riskinä yhtiön toiminnalle nähdään myös liiketoiminnan ajautuminen osaksi kuntaomistajan omaa toimintaa. Asiakkaiden ja kuntalaisten tasapuolisen kohtelun vuoksi on tärkeää, että yhtiön toiminta ja päätöksenteko pidetään erillään kunnallisesta päätöksenteosta. Myös jatkossa on huolehdittava siitä, että yhtiön hallituksessa on riittävästi alakohtaista liiketoimintaosaamista. Toimintaa koskevat päätökset tulee tehdä ensisijaisesti yhtiön toimintaa, taloutta ja kehitystä ajatellen. Edellä mainittu ei kuitenkaan estä läheisen yhteistyön tekemistä omistajan kanssa. (Yhtiön hallituksen käsittelemät, tavoitteet, merkittävimmät investoinnit ja riskit 4.11.2022)

8.3. Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy

Tavoitteet kunnan v. 2023 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vv. 2024–2025

Tavoitteet

	Talousarvio 2023	Ts 2024	Ts 2025	Tavoiteluokka
Tilojen käyttöaste	80 %	100 %	100 %	Toiminnallinen tavoite
Tilikauden tulos	>0	>0	>0	Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	>20	>20	>20	Taloudellinen tavoite

Merkittävimmät investoinnit talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina:

- salaoja- ja hulevesijärjestelmä
- katon korjaus

Merkittävimmät yhtiön talouteen liittyvät riskit:

- käyttömenojen nousu energian hinnan nousun ja inflaation vuoksi

Riskeihin varautuminen:

- lisävastikkeiden perintä
- vuokrasopimusten laatiminen pitkäaikaisiksi

Asunto Oy Vimpelin Kotipiha

Selvitysmenettely saataneen tehtyä vuoden 2022 loppuun mennessä ja yhtiön toiminta päättyy.

Selvitysmenettelyn tarkoituksena on osakeyhtiön varallisuusaseman selvittäminen, osakeyhtiön tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, yhtiön velkojen maksaminen sekä tämän jälkeen jäljelle jääneen omaisuuden jakaminen osakkeenomistajille tai muille tahoille sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään.

Kunta omistaa kaikki yhtiön osakkeet ja yhtiöllä ei ole velkoja.

Muut Konserniyhtiöt

- Järvisen koulutuskuntayhtymä (omistus osuus 9,74 %)
- Etelä- Pohjanmaan Liitto (omistusosuus 1,75 %)

Osakkuusyhtiö

- JärviS Energia Oy (omistusosuus 33,33 %)

Vaikuttaminen mainittujen yhtiöiden ja yhteisöjen toimintaan ja talouteen niin, että ne ottavat toiminnassaan huomioon kuntatalouden niukkenevat resurssit.

10. RISKIEN HALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT

- Strategiset riskit** liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin
Venäjän ja Ukrainan sodan vaikutukset yritysten ja kunnan toimintaedellytyksiin:
 - o energian hinnan, elintarvikkeiden ja palvelujen hintojen nousun vaikutukset toimintakuluihin: laaditaan energiastrategia
- Toiminnalliset riskit** koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluista ja lainsäädännön muutoksia.
Venäjän ja Ukrainan sodan vaikutukset yritysten ja kunnan toimintaedellytyksiin:
 - o valmiussuunnitelman päivittäminen, konkreettiset toimenpiteet kriisitilanteisiin lisätään osaksi valmiussuunnitelmaa, harjoitukset
 - o Tietojärjestelmiin liittyvät riskit
 - o kohotetaan valmiutta yhteistyössä Järvinet Oy:n kanssa
- Taloudelliset riskit** liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulo- ja rahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen.
Venäjän ja Ukrainan sodan vaikutukset yritysten ja kunnan toimintaedellytyksiin ja vaikutusten laajuus:
 - o verotulojen lasku > talouden ja toimintojen sopeuttaminen tulojen vähenemiseen
 - o investointien nettomenot ja lainojen lyhennykset ovat enintään vuosikatteen suuruiset
- Rahoitusriskit** ryhmitellään korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.

Inflaatio ja kriisiytynyt tilanne Euroopassa vaikuttavat rahamarkkinoihin ja ovat aiheuttaneet korkokustannusten nousun

- Kuntatodistustulainojen muuttaminen muihin lyhytkorkoisiin lainainstrumentteihin
- Vuosikatteen tulee riittää nettoinvestointeihin ja lainojen lyhennyksiin

5. Vahinkoriskit koskevat vakuutuksia, joilla varaudutaan omaisuus- ja henkilövahinkoihin.

- kiinteistöjen kunnossapitotoimenpiteet tehdään suunnitellusti,
- peruskorjauskohteiden valvonta
- kulunvalvonta
- vakuutukset pidetään ajan tasalla

Vakuutusyhtiö Pohjola
Ajoneuvovakuutukset If.

11. HENKILÖSTÖ

Talousarvion henkilöstökuluihin kuuluu palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkekulut, ja sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Talousarviossa on varauduttu 2,0 %:n sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin kesäkuun 2022 palkoista laskettuna. Henkilöstökulut ovat vuoden 2023 talousarviossa yhteensä 2.050.726 €. Tästä summasta palkkojen ja palkkioiden osuus on 1.572.734 € ja henkilösivukulujen osuus 477.992 €. Henkilösivukuluista eläkemenoperusteisen maksuosuuden sijaan v. 2023 lukien on tullut verorahoitukseen perustuva tasausmaksu, jonka osuus on 185 749 €.

Palkkojen sivukulut on laskettu seuraavien prosenttien mukaan; sairausvakuutusmaksu 1,44 %, työttömyysvakuutusmaksu 0,50 %, työnantajan palkkaperusteinen eläkemaksu (KuEL) 16,56 % ja muut vakuutusmaksut 0,69 %. Palkkojen sivukulut ovat v. 2023 yhteensä 19,19, kun ne vuoden 2022 talousarviossa olivat 19,45 %.

Vakinaisten virkojen ja toimien täyttämiseen tulee pyytää **kunnanhallituksen** lupa. Lupaa hakiessa on valmistelussa oltava esillä vaihtoehto, jossa tehtävä voidaan hoitaa ko. virkaa tai työsuhdetta täyttämättä.

Alle kolmen päivän sijaisia ei palkata, ellei työtehtävä vaadi sijaisen palkkaamista kiireellisenä asiakkaiden turvallisuuden vuoksi (esim. puhdistuspalvelut ja ravitsemispalvelut perusturvan yksiköissä). Pitempiaikaisen sijaisen palkkaamiseen pyydetään joko teknisen johtajan tai hallinto- ja talousjohtajan lupa. Yli vuoden sijaisuus käsitellään joko teknisessä lautakunnassa tai kunnanhallituksessa.

Vuosiloma annetaan työntekijälle työnantajan määräämänä ajankohtana. Vuosilomasta vähintään 65 % on sijoitettava lomakaudelle (kesäloma). Muu osa lomasta (talviloma) on annettava viimeistään seuraavan lomakauden alkuun mennessä. Vimpelin kunnassa kunnanviraston vuosilomat tulee keskittää kunnanviraston kiinnioloaikoihin.

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaavat toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES tai TS ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella porrastetusti työpäivän sisällä. Koko kunnan henkilöstö on siirretty sähköiseen työajan seurantaan.

Tapaturmavakuutusyhtiö on Pohjola-Vakuutus 1.1.2023 lukien.

Henkilöstö (henkilötyövuosia)

Tulosalue	Tulosityksikkö						
	Virka- ja toiminimike	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Hallinto	YLEISHALLINTO						
	Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1
	HALLINTO JA TALOUS						
	Hallinto- ja talousjohtaja	1	1	1	1	1	1
	Hallintosihteeri	1	1	1	1	1	1
	Laskentasihteeri	1	1	1,4	0,6		
	Palvelusihteeri	1	1	1	0,4		
	Taloussihteeri				1	1	1
	Viestintäsihteeri				0,8	1	1
Tekninen toimi	HALLINTO						
	Tekninen johtaja	1	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	2	2	2	2	2	2
	Kiinteistösihteeri, asunnot *			1	1	1	1
	Rav.- ja puhdistusp. esimies				1	1	1
	RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖ- VALVONTA						
	Ympäristösihteeri ym.	1	1	1	1	1	1
	RAVITSEMUSPALVELUT						
	Ravitsemispalveluesimies	1	1	1			
	Vastaava suurtalouskokki	1	1	1	1	1	1
	Suurtalouskokki	4	4	4	1	1	1
	Ravitsemistyöntekijä	2,5	3,5	3,5	2	2	2
	PUHDISTUSPALVELUT						
	Puhdistuspalveluesimies						
	Tiiminvetäjä	0,5	0,5	0,5			
	Laitoshuoltaja	13,5	12	12	7	7	7
	TILAPALVELU						
	Kiinteistöhuoltoesimies	1	-	-	-		
	Kunnallistekniikan palveluvas- taava		0,5	0,5	0,5		
	Kunnanmestari		1	1	1	1	1
	Ammattimies	7	7	8	6	6	5
	Kirvesmies				1	1	1
	Yhdyskuntapalvelujen päällikkö*			0,8	1	1	1
	LIIKUNTAPAIKAT						
	Liikuntapaikkojen hoitaja	2	2	2	2	2	2
	VESIHUOLTOLAITOS						
	Vesi- ja viemärlaitoksenhoitaja	1	1	1	1	1	1
	Viemärlaitoksen hoitaja	1	1	1	1	1	1
Vapaa-aikapal- velut	HALLINTO						
	Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1	1
	Nuoriso-ohjaaja-liikunnanoh- jaaja				1	1	1
		44,5	44,5	47,7	38,3	37	36

12.VIMPELIN KUNNAN VUODEN 2023 TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen. Toisaalta suunnitelmien on oltava realistisia siten, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukaudella. Talousarvion laadinnassa on otettava huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talouden suunnittelussa lähtökohtana ovat olleet kuntastrategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on otettu huomioon koko kuntakonserni niin, että tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytketään tavoitteiden avulla tiiviisti kunnan strategiaan.

Kunnan toiminnalle asetettavilla tavoitteilla on pyritty luomaan positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen. Tavoitteet on asetettu siten, että ne kattavat tehtäväalueen perustehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Voimavarat tarkoittavat sekä taloudellisia resursseja että henkilöstöresursseja.

Kunnanhallituksen ja lautakuntien tehtävänä on huolehtia ja seurata, että palveluiden saatavuus hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti kuntalaisille. Jos saatavuudessa huomataan poikkeavuuksia, niistä puutteet selvitetään ja korjataan mahdollisimman ajantasaisesti.

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelmavuodet 2024–2025 valmistellaan valtuuston hyväksyttäväksi viimeistään 19.12.2022 pidettävään kokoukseen. Vuoden 2022 tilinpäätös valmistellaan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi 31.3.2023 mennessä ja valtuuston hyväksyttäväksi 30.6.2023 mennessä.

Toiminnan tuloksen seuranta tehdään sivistys- ja maaseututoimen osalta sopimuksissa määriteltyjen maksu-osuuskasiraportoinnin pohjalta. Kunnan oman toiminnan osalta tulosseurantaa tehdään kuukausittaisen toteamusraportoinnin kautta. Konserniyhtiöiden toiminnan raportointi tapahtuu konserniohjeen mukaan.

12.1 Keskusvaalilautakunta

12.1.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT / keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta (ulk.)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tuotot	3 173,80	3 150	3 800
Kulut	-11 977,88	-7 576	-7 380
Toimintakate	-8 804,08	-4 426	-3 580

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit.

12.2.Tarkastuslautakunta

12.2.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT / tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta (ulk.)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tuotot			
Kulut	-11 912,85	-9 996	-12 444
Toimintakate	-11 912,85	-9 996	-12 444

Tarkastuslautakunnan talousarvio sisältää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tilikausilla 2021–2024 tarkastusyhtiönä toimi KPMG Oy.

12.3.Kunnanhallitus

12.3.1. Taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT/ kunnanhallitus

Kunnanhallitus (ulk.)	TP 2021	TA 2022 ja muutos	TA 2023
Tuotot	15 218,12	132 871	28 810
Kulut	-18 138 573,54	-18 075 483	-6 329 548
Toimintakate	-18 123 355,42	-17 942 612	-6 300 738

Seuraavassa erittely valtuustoon nähden sitovasta määrärahasta / yleishallinto.

Yleishallinto (ulk.)	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023
Tuotot	8 361,29	126 971	25 910
Kulut	-741 783,90	-865 760	-895 306
Toimintakate	-733 422,61	-723 789	-869 396

Yleishallinnon vastuualue sisältää seuraavat toimintamenot: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto- ja toimisto, muu toiminta, nuorten työllistäminen, löytöeläinten talteenotto ja säilytys, yhteiskuntasuhteet, catering, kunnan markkinointi, isännöintipalvelut, sivistystoimen tilaajalautakunnan palkkiot sekä pakolaisten vastaanotto ja työmarkkinatuen kuntaosuus.

Ulkoinen/sisäinen, toimintakate	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Kunnanvaltuusto	-53.094	-37.140	-39.264
Kunnanhallitus	-187.337,86	-187.571	-193.965
Hallinto- ja toimisto	-254.706,67	-260.907	-311.506
Muu toiminta	-184.188,94	-196.300	-178.340
Nuorten työllistäminen	-12.604,09	-14.351	-15.182
Löytöeläinten säilytys	-7.200,00	-8.000	-7.300

Yhteiskuntasuhteet	-8.651,01	-16.900	-23.200
Catering	-10.530,65	-11.255	-9.353
Kunnan markkinointi	-22.039,07	-20.500	-25.600
Isännöintipalvelut	-6.600,00	-7.200	0
Sivistyst. tilaajalautakunta	-3.441,92	-2.166	-3.144
Pakolaisten vastaanotto		-15 000	-14.550
Työmarkkinatuen kuntaosuus			-100.000
Kansainvälistymis -hanke	-23.411,90	-3.021	0
Business and entertainment -hanke		0	0

Kunnanvaltuusto: kokouspalkkiot ja vuosipalkkiot, ict-kulut.

Kunnanhallitus: Kunnanhallituksen kokouspalkkiot ja kunnanjohtajan virkaan liittyvät kustannukset.

Hallinto- ja toimisto: Yleishallinnon henkilöstön palkkakulut 4,75 henkilöä (v. 2022 3,75 henkilöä), perehdytysajan päällekkäisiä henkilöstömenoja

Muu toiminta sisältää jäsenmaksuja mm. E-P liitto, kuntaliitto, KT-kuntatyönantaja (55 000 euroa), osuus verotuskustannuksiin (28 000 euroa) sekä kunnanhallituksen vuosittain erikseen haettavana olevan avustusrahan 25 000 €, erikseen haettavan kylän kehittämisrahan 30 000 € ja Kirkonkylän kyläyhdistykselle myönnettävän avustusrahan määrärahan varauksen tekojääränsä sähkö- ym. kuluihin syntyneiden kustannusten mukaan erikseen laadittavalla sopimuksella.

Lisäksi kustannuspaikalta kirjataan pankkien palvelumaksut ja osa vakuutuksista.

Nuorten työllistäminen: määräraha suoraan kunnan palkkaamiin kesätyöntekijöihin n. 20 nuorta ja avustukseen n. 20 nuoren työllistymiseen yrityksiin, yhdistyksiin ja kotitalouksiin.

Löytöeläinten säilytys: Ostopalvelun vuosimaksu

Yhteiskuntasuhteet: Kesäasukasrekisteri, kunnan järjestämät tapahtumat, edustaminen

Catering: Kunnan tilaisuuksien, kokousten ym. tarjoilukustannukset ym. kustannukset ja työ.

Kunnan markkinointi: Painatukset, ilmoitukset ym. kulut.

Isännöintipalvelut: Poistunut kustannuspaikka v. 2022 lukien.

Tilaajalautakunta: Kokouspalkkiot ja vuosipalkkio

Pakolaisten vastaanotto: Kuntamalli -sopimus on maaliskuun alkuun saakka, mikäli jatkuu, tarvitaan lisämääräraha loppuvuotta varten

Työmarkkinatuen kuntaosuus: ns. sakkomaksu pitkäaikaistyöttömistä Kelalle.

Toimistopalvelut (ulk.)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tuotot	6 856,83	5 900	2 900
Kulut	-46 846,96	-54 950	-56 200
Toimintakate	-39 990,13	-49 050	-53 300

Toimistopalvelut sisältävät monistuksen, ICT:n, tilitoimistopalveluiden ja postituksen kustannukset kunnanhallituksen vastuualueella.

Ict-kustannus syntyy mm. kunnassa käytössä olevien eri ohjelmien ylläpitokuluista, palvelinkustannuksista ja ylläpitopalvelusta. Tilitoimistopalvelut pitävät sisällään mm. kirjanpitopalvelut ja palkanlaskennan palvelut kunnanhallituksen vastuualueella.

Henkilöstöpalvelut (ulk.)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tuotot			
Kulut	-19 276,49	-43 710	-27 101
Toimintakate	-19 276,49	-43 710	-27 101

Henkilöstöpalvelut sisältävät henkilöstöhallinnon, yhteistyötoimikunnan, työpaikkaruokailun ja työtoiminnan kustannukset sekä pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen korvaukset KVTES:n mukaan sekä muut työsuojeluun liittyvät kustannukset.

Muu yhteistoiminta (ulk.)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
	-396 578,55	-456 192	-226 000

Projektien (kunnan ulkopuoliset hankkeet) kuntaosuudet: 70 000 euroa

Elinkeinotoimi: JPYP:n osuus 56 000 euroa ja muu elinkeinotoimen kehittäminen 20 000 euroa.

Palo- ja pelastustoiminta siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Ympäristöterveydenhuolto 1.1.2023 lukien 80 000 euroa.

Lisäksi valtuuston nähden sitovaan tasoon sisältyvät sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden sekä maaseutuhallinnon palveluiden ostot, joista esitetään talousarviokirjassa tarkempi erittely vielä erikseen. Sivistystoimen ostopalvelusta kotihoidontuen osuus näkyy Vimpelin kunnan talousarvion tuloslaskelmassa kohdassa avustus (61 619 euroa) ja loppuosa kohdassa palvelujen osto.

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Perusturva	-12 287 176	-12 296 511	-11 903 059	0
Sivistystoimi (osto)	-4 268 482	-4 670 583	-4 695 321	-5 068 327
Maaseutu- ja lomitukset	-49 263	-49 244	-56 491	-56 614
Yhteensä	-16 604 921	-17 016 338	-16 654 871	-5 124 941

12.3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite Kuntastrategian tavoite 1	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä	Vimpeli perustaa ”tulevaisuuden ja mahdollisuuksien toimikunnan” (Committee of Future and Possibilities). Toimikunnan tehtäviin kuuluu uusien mahdollisuuksien ja rahoitusmallien etsiminen, menestyksen edistäminen, ongelmien ratkominen ja strateginen lobbaus	Toteutunut kyllä / ei
Tavoite Kuntastrategian tavoite 2	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen	Kunta päivittää tonttitarjonnan, Jukkalan kaava uusitaan, Lakikselle (loma-asuntomessut) Kaavoitetaan lisää yritystontteja teollisuusmälle Keskustan kaava päivitetään Kunta aktivoi kaavatyöryhmän	Toteutunut kyllä / ei
Tavoite Kuntastrategian tavoite 3	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Vimpeli on yrittäjämyönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	Hankintavuoropuhelu yrittäjien kanssa	Toteutunut kyllä / ei
Vimpeli on yrittäjä myönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järviseudulla yhteistyössä ympäryskuntien kanssa	Toteutunut kyllä / ei
Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti	Maanhankinta teollisuuden tarpeita varten, ohjeellinen tonttijako, investointiosa-tarveharkintainen	Toteutunut kysynnän mukaan kyllä / ei
Tavoite Kuntastrategian tavoite 4	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Vimpelin kunta on päätöksenteossään taloudellisesti vastuullinen	Kunnan omistamien liikekiinteistöjen ja teollisuustilojen yhtiöittäminen valmistellaan vuoden 2022 aikana	Toteutunut kyllä / ei
Vimpelin kunta on päätöksenteossään taloudellisesti vastuullinen	Henkilöstön täydennyskoulutusta järjestetään vähintään 3 koulutuspäivää / työntekijä	Toteutunut kyllä / ei
Vakaa talous	Talous tasapainossa Alijäämä taseessa ≤ 0 €/as	Toteutunut kyllä / ei
Tavoite Kuntastrategian tavoite 5	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti	Laaditaan kunnan yhdenvertaisuussuunnitelma	Toteutunut kyllä / ei
Kunta mahdollistaa osallistavan budjetoinnin ja suunnittelun hankkeissaan	Osallistava budjetointi käytössä vähintään yhdessä toteutettavassa hankkeessa talousarvion puitteissa	Toteutunut kyllä / ei
Tavoite Kuntastrategian tavoitteet 7, 10, 11	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen	Viestintäsihteerin toimi perustetaan hoitamaan aktiivisesti kunnan ulkoista ja sisäistä viestintää ja markkinointia	Toteutunut kyllä / ei

12.4. VAPAA-AIKA- JA KULTTUURILAUTAKUNTA

Valtuustoon nähdessä sitovasta määrärahasta vapaa-aika ja kulttuurilautakunta.

12.4.1. Taloudelliset tavoitteet

Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta (ulk.)	TA 2023
Tuotot	18 875
Kulut	-227 822
Toimintakate	-208 947

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen vastualue sisältää seuraavat toimintamenot:

vapaa-aika- ja kulttuuritoimen hallinto, liikuntatoimi, nuorisotoimi, kulttuuritoimi, museot, nuorisovaltuusto, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä pesisfestivaalit.

Alla olevassa taulukossa on informatiivinen erittely toimintamenoista, toimintatuloista ja toimintakatteesta 2023.

2023	Toiminta-tuotot	Toiminta-menot	Toiminta-kate
Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen hallinto	25	-24 857	-24 832
Liikuntatoimi	18 500	-79 647	-61 147
Nuorisotoimi	50	-46 338	-46 288
Kulttuuritoimi	0	-22 100	-22 100
Museot	300	-7 000	-6 700
Nuorisovaltuusto	0	-12 700	-12 700
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	0	-15 634	-15 634
Pesisfestivaalit	0	-19 546	-19 546

12.4.2. Toiminnalliset tavoitteet

Liikuntatoimi:

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6. Palvelut ovat helposti saavutettavissa.	Liikuntapaikat ja virkistyskohteet esille ja helposti saataville kunnan internetsivuille.	Toteutunut Kyllä / Ei
Kunta sitoutuu edistämään nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia harrastaa perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.	Jatketaan syksyllä 2022 aloitettua pilottia Moms for Kids ry:n kanssa. Liikuntatoimen avustuksiin lisätty 4 000 €, jotka kohdennetaan Mom for Kids ry:n kautta tarvitseville henkilöille.	Tilastot Moms for Kids ry:ltä. Toteutunut Kyllä / Ei
Ikäihmisille tarjotaan maksuttomia liikuntamahdollisuuksia	Jatketaan ikäihmisille suunnattujen palvelun maksuttomuutta. Liikuntahallilla maksuttomasti 2krt/vko kävelysähly sekä kuntosali. Jatkossa myös ohjattua toimintaa tarjotaan säännöllisesti.	Toteutunut Kyllä / Ei

Nuorisotoimi:

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6.	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Perusnuorisotyön kehittäminen	Nuoriso- ja liikunnanohjaaja aloittaa 1.1.2023 toteuttamaan nuorisotyötä eri muodoissa niin koulussa kuin vapaa-ajalla.	Toteutunut Kyllä / Ei
Kuntastrategian tavoite 6. Nuorisotilojen viihtyisyyden parantaminen	Nuorisotilojen kalustuksen uusinta. Uusinnassa NuVa ja käyttäjät mukana suunnittelemassa toteutusta. Investointiosaan varattu 10 000 €.	Toteutunut Kyllä / Ei

Kulttuuritoimi:

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6.	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kulttuuritapahtumien järjestäminen koko kunnan alueella.	Avustuksien jaossa tapahtumien järjestämiseen huomioidaan myös tapahtumien sijaintipaikat.	Avustuksilla on järjestetty kulttuuritapahtumia eri kylillä. Toteutunut Kyllä / Ei
Teatterikerho lapsille	Avustuksien avulla pyritään saamaan yhdistys järjestää lapsille teatterikerhoa vuoden 2023 aikana.	Toteutunut Kyllä / Ei

Museot:

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6.	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Pesäpallomuseon näyttelyn kehittäminen	Mestareiden seinä, palloputki ja kohdevalaistus.	Toteutunut Kyllä / Ei
Pesäpallomuseon toiminnan jatkaminen 100- vuotta pesistä museossa hankkeen jälkeen	Järjestetään 2–3 museotapahtumaa vuoden aikana.	Toteutunut Kyllä / Ei
Suksitehdasmuseon toiminnan lisääminen.	Solmitaan paikallisen yhdistyksen kanssa yhteistyösopimus, jolla lisätään suksitehdasmuseon aukioloaikoja.	Toteutunut Kyllä / Ei

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunnanhallituksen nimeämä hyvinvointikoordinaattori: Vapaa-aikasihteeri

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6.	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisyn palvelumalli tarjolle kaikille kuntalaisille	Irtisanotaan elintapaohjauksen palvelumallista Lappajärven kunnan sekä Hotelli Kivitipun kanssa. Toteutetaan jatkossa omana työnä nuoriso- ja liikunnanohjan toimesta.	Toteutunut Kyllä / Ei
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Laaditaan vuosittainen hyvinvointikertomus	Toteutunut kyllä / ei
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan	Hyvinvointikertomukseen osio lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuudesta	Toteutunut kyllä / ei

Vuorovaikutuksen lisääminen seurojen ja yhdistysten kanssa	Kutsutaan koolle seurojen ja yhdistysten yhteiskokous vähintään 1 kerta / vuosi	Toteutunut kyllä / ei
Lasten ja nuorten arkiliikunnan ja liikunnallisten elämäntapojen lisääminen	Järjestetään kohdennettuja liikku- misryhmiä seuratoiminnan ulko- puolella oleville lapsille ja nuorille	Toteutunut kyllä / ei
Otetaan käyttöön päätösten vaikutusarviointi		Toteutunut kyllä / ei
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaikessa toiminnassa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä asioita koordinoidaan kunnan johtoryhmässä poikkihallinnollisesti	Toteutunut kyllä / ei
Kulttuuritapahtumiin osallistumisen kynnyksen madaltaminen	Kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoiminnan koulutuksen järjestäminen esim. kansalaisopiston kautta tai yhdessä naapurikuntien kanssa	Toteutunut kyllä / ei
	Kaikukortti-järjestelmän käyttöönotto kokeiluna (1.1.–31.12.). Kaikukortti-järjestelmän maksuttomia pääsylippuja tai palveluja vapaa-aikatoimessa antavat liikunta-, nuoris- ja kulttuuritoimi.	Toteutunut kyllä / ei

12.5. VIMPELIN KUNNAN TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vimpelin tekninen lautakunta tuottaa tai hankkii viranomaispalvelut sekä tukipalvelut. Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää toimiva infrastruktuuri alueelle sekä luoda hyvät toimintaedellytykset muille tuusalueille. Strategisena tavoitteena on itsenäinen ja taloudellisesti vahva kunta, jossa on erinomaista asua. Lisäksi elinkeinopolitiikka on läpileikkaavana elementtinä kaikissa kunnan toiminnoissa.

12.5.1. Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova taso (taso 2)

Tekninen lautakunta yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	4.044.704	3.684.187	3.589.165
Toimintamenot	-4.052.101	-3.818.162	-3.592.928
Toimintakate	-7.397	-133.975	-3.763

12.5.1.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot (taso 3)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	7.907	11.450	10.450
Toimintamenot	-271.020	-296.902	-372.946
Toimintakate	-263.114	-285.452	-362.496

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää teknisen, yleisten alueiden sekä tilapalveluiden hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston. Kaavoituspalvelut ostetaan tarvittaessa yksityisiltä palvelun tuottajilta. Maanmittausinsinöörin tehtävät ostetaan Alajärven kaupungilta ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 3		
Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti ja luodaan uusille ja olemassa oleville yrityksille laajentumismahdollisuuksia	Teollisuusalueen kaavan päivitys ja mahdollinen laajennus	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 8		
Karttapalveluiden kehittäminen	Karttatiimin päivitys	Toteutunut kyllä / ei
Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 2		
Loma-asuntojen muuttaminen kaavoituksen kautta omakotiasuntojen tontiksi.	Luodaan polku "loma-asunnosta vakituiseksi asunnoksi"	Toteutunut kyllä / ei

Teknisen hallinnon kustannukset sisältävät teknisen johtajan palkkakulut ja 40 % toimistosiihteerien palkkakuluista sivukuluineen sekä normaalit palvelujen tuottamiseen liittyvät kustannukset mm. toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä lautakunnan kokouksista aiheutuvat kustannukset

Tekninen hallinto on jaettu tasan seitsemälle eri sektorille: yleiset alueet, vesihuoltolaitos, tilapalvelu, puhdistuspalvelu, ravitsemushuolto, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tekninen johtaja vastaa toimeksiantojen mukaisesta investointirakentamisesta talousarviossa varatun määrärahan puitteissa.

Tekninen hallinto	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot	3.981	5.350	4.350
Toimintakulut	-86.302	-80.859	-98.350
Toimintakate	-82.321	-75.509	-94.000

Kunnanmestarin tehtävät jakaantuvat vesihuoltolaitokselle, yleisille alueille ja tilapalvelulle sekä investointikohteiden toteutukseen. Tilapalvelujen hallinto jaetaan eri kiinteistöille neliöiden suhteessa.

Yleisten alueiden hallinnon kustannukset jaetaan talousarviomäärärahojen suhteessa seuraaville kohteille: liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, ulkoilu- ja liikunta-alueet

Yleisten alueiden hallinto	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot			
Toimintakulut	-55.185	-40.380	-61.237
Toimintakate	-55.185	-40.380	-61.237

Tilapalveluiden hallinto	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot	3.926	6.100	6.100
Toimintakulut	-126.765	-98.604	-115.703
Toimintakate	-122.839	-92.504	-109.603

Kaavoitus	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	0	-5.000	0
Toimintakate	0	-5.000	0

Mittaus ja kartasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-2.769	-2.500	-2.800
Toimintakate	-2.769	-2.500	-2.800

Investointikohteiden toteutus	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	0	-69.559	-80.887
Toimintakate	0	-69.559	-80.887

Isännöintipalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	0	0	-13.969
Toimintakate	0	0	-13.969

12.5.1.2. Yhdyskuntapalvelut (taso 3)

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	100.183	101.053	32.740
Toimintamenot	-573.255	-503.424	-555.846
Toimintakate	-473.073	-402.371	-523.106

Yhdyskuntapalvelut sisältävät:

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, ulkoilu- ja liikunta-alueet.

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 3		
Kunta jatkaa Lakeaharjun alueen, teollisuusmäen, kantatie 68:n ja keskustan palveluliikkeiden strategista kehittämistä ja perustaa kehityksen tueksi työryhmät	-Teollisuusalueen tiestön lisääminen ja parantaminen -Asfaltoidaan Lakeaharjun-tietä	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Lasten liikunta- ja leikki-mahdollisuuksien kehittäminen	Toteutetaan lähiliikunta-paikka/leikkialue Rantakylän koulun alueelle	Toteutunut kyllä / ei
Parannetaan kunnan omien sorateiden kesähoi-don tasoa	Kunnan omien sorateiden la-naus 1 krt / kk	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Kehitetään kuntalaisille tuo-tettavia palveluja	Merkitään yksi koirien uima-paikka.	Toteutunut kyllä / ei
Kehitetään kuntalaisille tuo-tettavia palveluja	Matonpesupaikan suunnittelu v. 2023, rahoitushakemus ja toteutus v. 2024	Toteutunut kyllä / ei

Liikenneväylät

Liikenneväylät kattaa kaava- ja yksityistiet, sekä katuvalaistuksen. Kaavateiden aurauksen kunta hoitaa lakisääteisesti. Kunta avustaa yksityisteiden hoitoa. Kaavateitä on Vimpelin kunnan alueella n. 80 km. Katuvalaistuksen osalla ollaan siirtymässä matalaenergiisiin valaisimiin (Led-tekniikka, suurpainenatrium).

Liikenneväylät	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-218.079	-160.027	-218.835
Toimintakate	-218.079	-160.027	-218.835

(kaavatiet, yksityistiet, valaistus)

Puistot ja yleiset alueet

Puistoalueet käsittävät puistoalueiden, maa- ja metsätilojen, uimarantojen ja leikkikenttien, sekä muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja rakentamisen. Tämä toteutuu talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Rakentamis- ja suuremmat kunnossapitotoimenpiteet suoritetaan urakalla ja pienemmät työt omana työnä. Tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen ja pienempi kalusto on hankittu itselle. Metsienhoidon osalla hyödynnetään metsänhoitoyhdistysten osaamista.

Puistot ja yleiset alueet	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	26.366	21.200	18.600
Toimintamenot	-98.573	-69.569	-110.429
Toimintakate	-72.207	-48.369	-91.829

(puistoalueet, maa ja metsätilat, kaatopaikka, leikkikentät/uimarannat)

Informatiiviset tunnusluvut	
Kaavatiet	n. 80 km (sisältää kevyenliikenteen väylät)
Yksityisteitä	n.50 km (kunnan talvikunnossapidon piirissä olevat) + koptipalvelun piirissä olevien asiakkaiden tiet (perusturva ilmoittaa).

Ulkoilu- ja liikunta-alueet

Ulkoilu-alueisiin kuuluvat urheilukentät, ulkoilureitistöt, yms. alueiden käyttöä pyritään kehittämään vastamaan nykytrendejä tuomalla alueille mm. uusia suorituspaikkoja. Alueiden kunnossapito hoidetaan talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Alueiden kehittäminen tehdään lähtökohtaisesti omana työnä. Alueiden kehittämiseen tai ylläpitoon tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen.

Ulkoilu- ja liikunta-alueet	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	52	190	190
Toimintamenot	-112.294	-120.838	-124.223
Toimintakate	-112.242	-120.648	-124.223

(urheilukentät, Saarikenttä, ulkoilureitistöt, muut liikunta-alueet)

Informatiiviset tunnusluvut		
Puistoja ja leikkikenttiä		10 puistoa ja 6 leikkikenttää
Uimarantoja	kunnossapito 1	4
	kunnossapito 2	3

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Vimpelin kunta tuottaa rakennusvalvontapalvelunsa itsenäisesti. Henkilöstömäärä pysyy samana. Rakennustarkastuksen hoitaa tekninen johtaja ja sihteerinä toimii ympäristösihteerä.

Ympäristönsuojelun talousarvio 2023 ei ole määrärahoiltaan suoraan verrannollinen vuoden 2021 tilinpäätökseen ja 2022 talousarvioon. Vimpelin kunta on myynyt ympäristöpalveluita Alajärvelle. Sopimus Alajärven kaupungin kanssa on päätynyt 31.3.2022. Talousarviokirjaan on em. syystä tehty ylimääräinen lisätietotaulukko, johon on yhdistetty ympäristönsuojelu/Vimpeli ja ympäristönsuojelu/Alajärvi kustannuspaikkojen luvut, kirjanpitoon ei vastaavia muutoksia ole tehty.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	73.764	79.663	13.950
Toimintamenot	-144.310	-152.990	-102.169
Toimintakate	-70.545	-73.327	-88.219

Ympäristönsuojelu/Vimpeli

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	4.300	3.850	3.850
Toimintamenot	-21.738	-23.878	-19.479
Toimintakate	-17.434	-20.028	-15.629

Ympäristönsuojelu/Alajärvi

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	60.657	60.713	0
Toimintamenot	-55.010	-60.513	0
Toimintakate	5.647	200	0

Ympäristönsuojelu yht. (lisätietotaulukko)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	64.957	64.534	3.850
Toimintamenot	-76.748	-84.391	-19.479
Toimintakate	-11.791	-19.828	-15.629

Rakennusvalvonta

	TP 2021	TA 2022	TA 2022
Toimintatulot	8.804	15.100	10.100
Toimintamenot	-67.562	-68.599	-82.690
Toimintakate	-58.758	-53.499	-72.590

Tavoite Kuntastrategian tavoite 4 ja 5	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kaikki kiinteistöt ovat kiinteistörekisterissä	Kiinteistökartoituksen käynnistys	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 1	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Maatuvan jätteen keräyksen selkeyttäminen	-Viestitään kuntalaisille oikeaoppinen tapa käsitellä maatuvaa jätettä -Selvitetään mahdollisuutta maatuvan jätteen vastaanottoipaikan järjestämiseen	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 5	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Toimintaohjeiden selkeyttäminen ja asiakkaiden yhdenvertaisuus	Rakennusjärjestyksen päivitys	Toteutunut kyllä / ei

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Taloudelliset			
Maanhankinta, ha	0,5	4	0,2
Toiminnaalliset			
Myönnetty rakennusluvat ja toimenpideluvat, kpl	32	50	60
Myönnetty ilmoitukset, kpl	-	5	3
Ympäristön suojelun antamat kirjalliset lausunnot, kpl	7	5	5
Ympäristönsuojelun tarkastukset, kpl	2	2	1

12.5.1.3. Toimitila- ja vuokrauspalvelut (taso 3)

Tekninen toimi huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen kiinteistöhuollosta. Toimintaan kuuluu kiinteistön lämmityksen, sähkön, vesi- ja jätevesihuollon, talonmiespalvelun, rakennuksen sekä rakennusalueiden kunnossapidon sekä tähän liittyvän muun huollon. Vuokrauspalvelu ostetaan Vimpelin Vuokra-asunnot Oy:ltä.

Perusturvan toiminnot siirtyvät 1.1.2023 hyvinvointialueen tuotettavaksi. Hyvinvointialue vuokraa kunnilta vain suoraan palveluiden tuotantoon tarvittavat kiinteistöt = Perusturvan kiinteistöt / sotekiinteistöt. Vanhusten tukiasunnot/Opintie 5, Valtapakan tukiasunnot ja Järvisen sairaalan tukiasunnot on siirretty Asuinkiinteistöihin. Muutoksen johdosta Asuinkiinteistöjen ja Perusturvan kiinteistöjen talousarvioluvut 2023 eivät ole vertailukelpoisia TP2021 ja TA 2022 lukuihin. Koska kiinteistöjen kokonaismäärä ei muutu, on toimitila- ja vuokrauspalvelut kokonaisuudessaan vertailukelpoinen aiempiin vuosiin.

Perusturvan kiinteistöjen vuokratulot on arvioitu käyttämällä kuntien esittämää 6 %:n tuottotasoa. Hyvinvointialue on esittämässä kunnille 3 %:n tuottotasoa, neuvottelut asiasta ovat talousarvion valmisteluvaiheessa vielä kesken. Talousarvion sitovuustasolla (toimintatulot/toimintamenot) perusturvan kiinteistöt vaikuttavat erittäin tuottavilta, mutta toimintakatteella on katettava myös kiinteistöjen poistot ja sijoitetun pääoman kulut.

Lautakuntaan nähtä sitova taso on toimintatulot / toimintamenot (taso 3)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	1.776.638	1.676.549	2.115.233
Toimintamenot	-1.616.294	-1.370.750	-1.480.601
Toimintakate	160.345	305.799	634.632

Liikekiinteistöjen osalta esitetään tilinpäätöksessä eriytetty tuloslaskelma ja tase.

Virastokiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	15.999	10.362	15.034
Toimintamenot	-46.283	-39.914	-45.350
Toimintakate	-30.284	-29.552	-30.316

Kunnanvirasto

Asuinkiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	117.780	128.345	198.911
Toimintamenot	-151.245	-90.754	-121.926

Toimintakate	-33.466	37.591	76.985
---------------------	----------------	---------------	---------------

Aapiskujan vuokratalo, As Oy Rauhalanrinne I, As Oy Vimpelin Kotipiha, As Oy Veeranpiha, As Oy Vimpelin Sanninlehto, As Oy Rivitupa, Järviseudun sairaala-alueen asunnot, v. 2023 alk. Vanhusten tukiasunnot/Opintie 5, Vatkakan tukiasunnot, Järviseudun sairaalan tukiasunnot

Muut kiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	180.638	183.751	200.565
Toimintamenot	-216.858	-180.754	-262.065
Toimintakate	-36.221	2.997	-61.500

Vieresniemen kiinteistöt, Nuorisotalo, museot, Hemilänrannan kellarin arkistotila, Järviseudun sairaalakiinteistöt, Ent. kuntoutuskoti Lähteen kiinteistö, Sääksjärven koulu, Paloasema

Liikekiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	296.784	249.850	246.822
Toimintamenot	-231.718	-228.424	-197.057
Toimintakate	65.066	21.426	49.765

Vinhalli, Lähdetien teollisuushalli, Koy Vimpelin Keskuskiinteistöt, Ent. Osuuskauppa, Vimpelin Liiketalo Oy, Kuntala Oy, Kiinteistö Oy Mirjanpelto

Perusturvan / sotekiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	545.105	495.110	889.868
	-360.439	-310.713	-320.730
Toimintakate	184.666	184.397	569.138

Intervalliosasto, Toimelan kiinteistö, Tuulikello, terveysaseman kiinteistö, Vanhusten tukiasunnot, Vatkakan tukiasunnot, Järviseudun sairaalan tukiasunnot, Venla ja Väinö –koti, työpaja Apaja

TA 2023 alkaen: Intervalliosasto, Toimelan kiinteistö, Tuulikello, terveysaseman kiinteistö, Venla ja Väinö –koti, työpaja Apaja

Sivistystoimen kiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	582.050	557.450	510.085
Toimintamenot	-535.958	-447.379	-452.944
Toimintakate	46.092	110.071	-57.141

Aapiskujan koulu, Rantakylän koulu, Yhteiskoulu/lukio, kirjasto, Metsätarhan päiväkot, nuorisotila

Liikuntatoimen kiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	38.283	51.681	53.948
Toimintamenot	-73.792	-72.812	-80.529
Toimintakate	-35.509	-21.131	-26.581

Liikuntahalli, latukonehalli

Informatiiviset tunnusluvut	Henkilötyövuotta
Vuokra-asunnot Oy	1,1
Perusturvan kiinteistöt	1,97
Sivistystoimen kiinteistöt	2,06
Ruokakuljetukset	0,4 (toimelan keittiön kuljetukset)

Ruokakuljetukset	0,6 (yhteiskoulun keittiön kuljetukset)
Yleiset alueet	0,6
Muut kiinteistöt	0,96
Yhteensä	7,59

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 4 ja 8		
Kunnan omistamien kiinteistöjen peruskorjausten jatkaminen	Kunnan omistaman kahden kiinteistön sisätilojen pintaremontti	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 8		
Terveellinen ja siisti ympäristö	Kunnantalon/saarikentän piha-alueen siistiminen Jätekatoksen rakentaminen Nuorisotalon maalaus Entisen osuuskaupan julkisivukorjaus Kunnanviraston ulkoseinien maalaus	Toteutunut kyllä / ei

Informatiiviset tunnusluvut			
Kiinteistöjä hoidettavana	kunnan kiinteistöt	32 512	m ²
	Vimpelin Vuokra-asunnot Oy	5832	m ²

12.5.1.4 Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut (taso 3)

Kuntien palveluksessa sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevät henkilöt siirtyvät hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen, jos henkilön tosiasiallisista työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen tukitehtäviä.

Vimpelin kunnassa puhdistuspalveluiden henkilökunnasta viisi (5) työntekijää siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen. Ravitsemuspalveluiden osalta koko Toimelan keittiössä työskentelevä henkilöstö (6,5 työntekijää) siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen. Muut henkilöt jatkavat Vimpelin kunnan palveluksessa kuten ennenkin.

Muutoksen takia vuoden 2023 talousarvion toimintatulot/toimintamenot, tunnusluvut ja mittarit eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2021 tilinpäätökseen ja vuoden 2022 talousarvioon.

Talousarvion valmisteluvaiheessa neuvottelut rajapintojen tilojen puhtaanapidon järjestämisestä ovat vielä kesken (esim. kouluterveydenhuollon käytössä olevat tilat).

Lisätietotaulukoissa on esitetty tiliryhmätasolla talousarviossa tapahtuneet muutokset verrattuna TP 2021 ja TA 2022.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

Puhdistus- ja ravitsemispalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	1.249.114	1.275.535	701.142
Toimintamenot	-1.199.336	-1.284.743	-751.787
Toimintakate	49.778	-9.208	-50.645

Puhdistuspalvelu vastaa kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Hallinto jakaantuu puhdistuspalveluissa työskentelevien henkilöstömäärän mukaan. Puhdistuspalvelun tehtävä on huolehtia siitä, että hygieniavaatimukset on huomioitu kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan. Lisäksi puhdistuspalvelu huolehtii kunnan kiinteistöjen yleisilmeestä ja viihtyvyydestä.

Ravitsemuspalvelun yksiköt tuottavat ateriapalveluja perusturvan ja sivistystoimen asiakasryhmille. Asiakkaita ovat lasten päivähoitoyksikkö, oppilaitokset, terveysasemat, vanhainkodit, dementiakodit, asumispalveluyksiköt, kotona asuvat vanhukset sekä osittain henkilökunta. Elintarvikkeiden kilpailutuksen toteuttaa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hankintarengas. Ruokahuollon kustannuksista keskimäärin 88 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista.

Puhdistuspalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	428.977	434.025	257.709
Toimintamenot	-474.716	-539.458	-327.978
Toimintakate	-45.739	-105.433	-70.269

(Puhdistuspalvelujen hallinto, puhdistuspalvelujen kiinteistöt)

Puhdistuspalvelut infotaulukko	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Myyntituotot	420 062	426 525	255 309
Tuet ja avustukset	8 915	7 500	2 400
Toimintatuotot	428 977	434 025	257 709
Henkilöstökulut	-397 996	-434 328	-261 458
Palvelujen ostot	-28 237	-39 530	-24 110
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 984	-49 600	-31 150
Muut toimintakulut	-9 499	-16 000	-11 260
Toimintakulut	-474 716	-539 458	-327 978
Toimintakate	-45 739	-105 433	-70 269

Ravitsemuspalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	820.137	841.510	443.433
Toimintamenot	-724.621	-745.285	-423.809
Toimintakate	95.517	96.225	19.624

ravitsemushuollon hallinto, Toimela/kuljetus (hyvinvointialue ostaa kunnalta aterioiden kuljetuspalvelun), Yhteiskoulu/valmistus, Yhteiskoulu/kuljetus

Ravitsemuspalvelut infotaulukko	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Myyntituotot	812 915	838 660	441 683
Tuet ja avustukset	7 222	2 850	1 750
Toimintatuotot	820 137	841 510	443 433
Henkilöstökulut	-423 698	-416 715	-257 249

Palvelujen ostot	-47 324	-40 260	-25 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-250 155	-281 480	-139 040
Muut toimintakulut	-3 443	-6 830	-2 390
Toimintakulut	-724 621	-745 285	-423 809
Toimintakate	95 517	96 225	19 624

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite Kuntastrategian tavoite 4	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Henkilöstön laaja-alaisen käytön lisääminen	Koulutetaan yksi henkilö siivous- sekä keittiötyöhön	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 1	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Nostetaan kunnan omistamien kaluston / tavaroiden kierrätysastetta	Yksi toimitila käyttökuntoiseksi kierrätettävillä materiaaleilla. Käytetään esimerkiksi suljettujen koulujen RST-keittiö kalusteita ja koneita muissa kouluissa	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 4	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Koko henkilöstön koulutus, 3 koulutuspäivää / työntekijä	Toteutunut kyllä / ei

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Taloudellisuus			
Siivouksen keskihinta €/neliö (sis. paperit, puhdistusaineet, välineet)	2,66	2,9 €/m2	Pyritään pitämään kustannusten nousu mahdollisimman maltillisena huomioden materiaalien hintojen muutokset sekä toiminnassa tapahtuvat muutokset
Aterian keskiarvohinta	- Kouluaterian keskimääräinen arvioitu hinta 3,47 €, ei sis. kuljetusta) - Yhteiskoulun suoritehintaa 5,34 €. - Toimelan ateriapäivän hinta 18,65 € (ei sis. kuljetusta) - Toimelan keittiön suoritehintaa 4,39 €	- Kouluaterian arvioitu hinta 2,81 € / kpl (ei sis. kuljetusta) - Yhteiskoulun arvioitu suoritehintaa 4,51 € - Toimelan arvioitu ateriapv hinta 17,43 € (ei sis. kuljetusta) - Toimelan keittiön suoritehintaa 4,11 €	- Kouluaterian arvioitu hinta 3,45 € / kpl (ei sis. kuljetusta) - Yhteiskoulun arvioitu suoritehintaa 5,30 €
Toiminnalliset tunnusluvut			
Lounas kpl / vuosi	120 000	128 000	115 000
Päivällinen kpl / vuosi	19 000	18 500	-
Ulos jaetut ateriat kpl / vuosi	5 400	6 000	-
Suoritteet/ravintohuolto	160 000	166 000	75 000

Suoritteet Toimelan keittiö	103 000	100 000	-
Yhteiskoulun keittiö	57 000	66 000	70 000
Suoritteet yhteensä	160 000	166 000	

12.5.1.5 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen yleisenä tehtävänä on turvata asiakkaidensa puhtaanveden saanti ja huolehtia asiakkaidensa jätevesien käsittelystä, tuottaen palvelut kilpailukykyisesti kohtuullisella hinnalla, huolehtien verkostojen ja laitteiden kunnosta sekä tulevaisuuden investoinnit huomioiden.

Vesihuoltolaitos jakautuu:

- Vesilaitokseen, jonka tehtävänä on toimittaa kuluttajille ja asiakkailleen mahdollisimman häiriöttömästi puhdasta pohjavettä.
- Viemärlaitokseen, jonka tehtävänä on kerätä viemäriverkoston alueella asiakkaidensa jätevedet sekä ottaa vastaan muut asumisesta syntyvät jätevesilietteet ja käsitellä ne ympäristöhaitat minimoiden, nykyaikaista tekniikka käyttäen.
- Verkoston ja laitosten toiminnan turvaaminen tarvittavin huolto- ja saneeraustoimenpitein. Toteutetaan muun muassa verkostosaneerauksia ja kaukovalvontaa kehittämällä. Tavoitteena on hulevesimäärän väheneminen 5 %.

Tekninen toimi vastaa kunnan omistaman vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta sekä kunnossapidosta talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Vuoden 2023 talousarviossa on varauduttu kustannusten nousuun tulevien investointitarpeiden rahoittamiseen esittämällä vesi- ja jätevesimaksujen korotusta.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

Vesihuoltolaitos	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintatulot	910.862	619.600	729.600
Toimintamenot	-392.196	-362.343	-431.748
Toimintakate	518.666	257.257	297.852

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 4		
Viemärlaitoksen henkilöstön kouluttaminen ja tietotaidon jakaminen	Henkilöstökoulutus 3 koulutuspäivää / työntekijä	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Puhtaan juomaveden saannin turvaaminen	Varavesijärjestelmän suunnittelu	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2023	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 5		
Viemäriverkoston liittyvien lisääminen	Liitetään kuusi kiinteistöä viemäriverkkoon	Toteutunut kyllä / ei

Informatiiviset tunnusluvut			
Vesilaitos	Toimitettava talousvesi	n. 284 000	m3
	Uusia vesiliittymiä	3	kpl
Viemärlaitos	Puhdistettua jätevettä	n. 268 000	m3
	Uusia viemäriliittymiä	6	kpl

Tuloslaskelma, vesihuoltolaitos

TULOSLASKELMA	TA 2023		TA 2022		TP 2021	
ulkoinen/sis.						
Liikevaihto		775 050,00		668 470,00		946 131,72
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Tuet ja avustukset kunnalta						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat						
	-117				-100	
Ostot tilikauden aikana	900,00		-92 000,00		261,48	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)						
	-172		-158		-175	
Palvelujen ostot	436,00	-290 336,00	203,00	-250 203,00	265,27	-275 526,75
Henkilöstökulut						
	-128		-106		-125	
Palkat ja palkkiot	009,00		065,00		596,75	
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-36 362,00		-19 965,00		-22 542,49	
Muut henkilösivukulut	-3 367,00	-167 738,00	-2 693,00	-128 723,00	20 383,32	-127 755,92
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot		-221 514,00		-242 621,00		-271 593,85
Arvonalentumiset						
Liiketoiminnan muut kulut		-9 400,00		-4 279,00		-5 934,87
Liikeliikenne (-) alijäämä		86 062,00		42 644,00		265 320,33
Rahoitustuotot- ja kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot						-0,33
Kunnalle maksetut korkokulut						
Muille maksetut korkokulut						-58,01
Korvaus peruspääomasta	-48 307,84		-48 307,84		-48 307,84	
Muut rahoituskulut		-48 307,84		-48 307,84		-48 307,84
Ylijäämää (alijäämä) ennen satunn. eriä		37 754,16		-5 663,84		216 954,15
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		37 754,16		-5 663,84		216 954,15
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Vapaaeht. Var. lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tuloverot						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		37 754,16		-5 663,84		216 954,15

Rahoituslaskelma, vesihuoltolaitos

(vesilaitos + viemärlaitos)

RAHOITUSLASKELMA	TA 2023		TA 2022	
Toiminnan rahavirta				
	86			
Liikeliijäämä (-alijäämä)	062,00		42 644,00	
	221			
Poistot ja arvonalentumiset	514,00		242 621,00	
	-48			
Rahoitustuotot ja -kulut	307,84		-48 307,84	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				236
Tulorahoituksen korjauserät		259 268,16		957,16
Investointien rahavirta				
	-150		-140	
Investointimenot	000,00		000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustu-				-140
lot		-150 000,00		000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		109 268,16		96 957,16
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		0,00		0,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien				
muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
	-109			
Saamisten muutos kunnalta	268,16		-96 957,16	
Saamisten muutos muilta				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta				-96
				957,16
Korottomien velkojen muutos muilta		-109 268,16		-96
Rahoituksen rahavirta		-109 268,16		957,16
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				

12.6. SIVISTYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMEN OSTOPALVELUT 2023

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023

1. Yhteisen alueellisen koulutuksen järjestämismallin suunnittelu ja toteutus yhdessä Evijärven ja Lappajärven kuntien kanssa
2. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman muuttaminen vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2023.
3. Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.
4. Sivistyslautakunnan ja hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita tuottavien toimielimien roolien yhteensovittaminen Alajärven kaupungin tuottamiin sivistystoimen palveluihin.

Talousarvio 2023

Vimpelin kunta

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2023 / 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Varhaiskasvatus	936 230	852 895	965 552	924 866	71 971	8,4
Esi- ja perusopetus	3 085 906	3 213 126	3 114 696	3 428 605	215 479	6,7
Kuraattori-ym.palv.	43 146	64 123		0	0	
Yhteisöllinen opiskelijahuolto				12 062	12062	
Lukio-opetus	218 930	195 211	271 959	337 205	141 994	72,7
Kansalaisopisto	30 665	49 503	39 337	44 316	-5 187	-10,5
Musiikkiopisto	91 929	80 354	69 175	70 135	-10 219	-12,7
Kirjasto	213 457	216 506	244 522	219 417	2 911	1,3
Nuorisotoimi	67 361	23 603	14 016	31 721	8 118	34,4
Lautakunta yhteensä:	4 644 478	4 695 321	4 719 257	5 068 327	437 129	7,9

12.6.1. Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023–2025

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian ja organisaation mukaisia kriittisiä menestystekijöitä

- **Yhteistyö**
Järvisuudun alueen koulutuksen järjestäjien kanssa valmistellaan suunnitelma, sopimusmalli ja riittävä organisaatio yhteisen esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen järjestämiseksi 2024.
- **Laadukkaat sivistyspalvelut**

- o Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa esteettömässä ja turvallisessa ympäristössä
- o Alajärven kaupungin organisaatiomuutoksen ja sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
- o Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään edelleen viranomaisten ohjeistuksen mukaisesti

- Henkilöstö

- o koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin
- o toimenkuvien tarkastelu tarvittavilta osin
- o ammattitaidon ylläpito
 - kehityskeskustelut ja niiden seuranta 100 %
 - koulutussuunnitelma

- Taloudellisuus

- o talous- ja toimintasuunnitelman mukainen käyttökustannusten hallinta
- o palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Yhteisen alueellisen koulutuksen järjestämismallin suunnittelu ja toteutus yhdessä Evi-järven, Lappajärven ja Vimpelin kuntien kanssa	Sopimusten ja organisaation valmistelu yhdessä osallistuvien kuntien kanssa vuoden 2023 aikana	Kuntien väliset sopimukset on hyväksytty 4/2023 mennessä. Organisaatio ja talous- ja toimintasuunnitelma on valmis 31.12.2023
Sivistystoimella on päivitetty, aktiivisessa käytössä oleva kehittämissuunnitelma, joka vastaa Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaiseen palvelutarpeeseen.	Sivistystoimen kehittämissuunnitelma muutetaan vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2023. Koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin	Sivistystoimen uusi kehittämissuunnitelma on valmis 31.5.2023 mennessä. Koko henkilöstö on perehdytetty suunnitelmaan ja sen tavoitteet ovat henkilöstöllä tiedossa.
Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päättötodistuksen.
Sivistyslautakunnan ja Elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.	Palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen.	Sivistys- ja Elinvoimalautakunnan roolit on selvitetty ja kirjattu hallintosääntöön. Tarvittavilla työntekijöillä on uudet/tarkistetut toimenkuvat.
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään	Suunnitelma laaditaan Aluehallintoviraston kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuussuunnitelman pohjaan ohjeistuksen mukaisesti.	Suunnitelma on otettu käyttöön maaliskuussa 2023.
Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta	Kehityskeskustelut pidetty 100 %.

	henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Henkilöstölle laaditaan koulutussuunnitelma.	Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammi-kuun loppuun mennessä.
--	--	--

Perustelut 2023–2025

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle kaikki sivistystoimen palvelut pl. liikunta- ja nuorisopalvelut sekä museopalvelut. Lisäksi lautakunta tuottaa varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunnalle.

Arviointityö kohdistuu kaupungin uuden organisaation, alueellisen yhteistyön ja hyvinvointialueen perustamiseen liittyvien muutosten onnistumiseen. Toiminnan toteutumista ja tuloksellisuutta arvioidaan seuraamalla asetettuja tavoitteita. Lisäksi muutosten laatua ja vaikuttavuutta arvioidaan henkilöstökyselyn avulla.

Henkilöstön koulutusta voidaan tarjota itse järjestettyjen koulutusten lisäksi omilla hankerahoituksilla ja maakunnallisten Osaaja- ja Etevä-hankkeiden puitteissa.

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Asuinkunta on velvollinen valvomaan oppivelvollisuuden suorittamista. Alajärven kaupunki tekee yhteistyötä Järviseudun ammatti-instituutin kanssa tutkintoon valmistavan koulutuksen (TUVA) järjestämisluvan saamiseksi Järviseudun ammatti-instituutille.

12.6.2. Varhaiskasvatus

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023–2025

Alajärven kaupungin varhaiskasvatus järjestää Alajärven kaupungin sekä Vimpelin ja Lappajärven kuntien varhaiskasvatuspalvelut. Toiminta järjestetään varhaiskasvatuslain mukaisesti ja kuntien tilausten määrittämissä laajuudessa. Toimintakaudella 2022–2023 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä laskee, selvitetään keväällä 2023 lapsiryhmien tai etäyksiköiden vähentämistä seuraavalta toimikaudelta.

Keväällä 2022 on laadittu Alajärven kaupungin sekä Lappajärven ja Vimpelin kuntien yhteinen varhaiskasvatuslakiin ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma. Vuoden 2023 aikana panostetaan suunnitelmien jalkauttamiseen ja niissä linjattujen toimintamallien mahdollistamiseen.

Toimintakauden 2022–2023 aikana valmistellaan mahdollista varhaiskasvatuksen sähköisen järjestelmän vaihdosta. Tavoitteena on löytää sähköinen kokonaisratkaisu, joka mahdollistaisi myös lasten varhaiskasvatussuunnitelmien ja lakisääteisten tukeen liittyvien asiakirjojen laadinnan ja arkistoinnin sähköisesti. Mahdollinen järjestelmämuutos toteutuisi toimintakaudella 2023–2024.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla keskeisessä asemassa sekä kuluvalle toimintakaudella että suunnitelmavuosilla 2024–2026. Henkilöstön hyvinvoinnilla ja tyytyväisyydellä on suora yhteys tuotettavan varhaiskasvatuspalvelun laatuun. Useilla aloilla vallitseva työnoimapula sekä ammattitaitoisen

varhaiskasvatushenkilöstön valtakunnallinen kysyntä lisäävät henkilöstön liikkuvuutta ja haastavat työnantajat panostamaan uudella tavalla työyhteisöjensä hyvinvointiin.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Henkilöstö omaksuu paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöt. Jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma. Panostetaan rekrytointiin ja perehdytykseen.	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus. Varhaiskasvatukselle on laadittu yhtenäiset perehdytyskäytännöt.
Digitaalisen osaamisen vahvistaminen	Päivitetään ja hankitaan lisää lasten käyttöön tarkoitettuja digilaitteita. Henkilöstölle järjestetään digikasvatukseen liittyvää koulutusta ja neuvontaa.	Joka lapsiryhmässä on vähintään kaksi lasten käyttöön tarkoitettua laitetta. Kaikki kasvattajat ovat saaneet digitaaliseen osaamiseen liittyvää koulutusta.
Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen	Parannetaan henkilöstön palkitsemis- ja kannustusmahdollisuuksia. Säännölliset hyvinvointikyselyt min 2x vuodessa: seurataan hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja reagoidaan niihin.	Uusia henkilöstön kannustusmahdollisuuksia otettu käyttöön. Hyvinvointikyselyiden tulokset: henkilöstön kokemus esimiestyöstä ja omasta työhyvinvoinnista vähintään tasolla hyvä (8 asteikolla 4–10).

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Varhaiskasvatus
Asiakasryhmät:
Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Vimpelin kunta

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-116 957	-93 600	-64 434	-67 000	26 600	-28,4
Kulut	1 033 690	946 495	1 029 986	991 866	45 371	4,8
Netto	916 733	852 895	965 552	924 866	71 971	8,4

Vimpelin kunnan varhaiskasvatuksen vuoden 2023 talousarvio on raamin mukainen. Varhaiskasvatuksen suurtuote pitää sisällään perhepäivähoidon, päiväkotihoidon, erityisvarhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen tuotteet. Varhaiskasvatus hyötyi eläkemaksujen muutoksesta erityisesti perhepäivähoidon tuotteessa, jossa muutos näkyi keventyneinä henkilöstösivukuina. Vähentyneet menot kattavat päiväkotihoidon kohonneet tukipalvelukustannukset ja erityisvarhaiskasvatuksen tuotteeseen lisätyt henkilökohtaisen avustajan palkkakulut.

Perhepäivähoito

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-14 891	-12 675	-8 971	-7 000	5 675	-44,8
Kulut	126 108	124 520	122 662	77 603	-46 917	-37,7
Netto	111 217	111 845	113 691	70 603	-41 242	-36,9

Erityisvarhaiskasvatus

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2023	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	-225	0	0	225	-100,0
Kulut	11 777	11 998	13 261	43 430	31 432	262,0
Netto	11 777	11 773	13 261	43 430	31 657	268,9

Päiväkotihoito

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-102 066	-80 700	-55 463	-60 000	20 700	-25,7
Kulut	822 770	733 407	833 735	809 214	75 807	10,3
Netto	720 704	652 707	778 272	749 214	96 507	14,8

Kodinhoidontuki

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	
Kulut	73 035	76 570	60 328	61 619	-14 951	-19,5
Netto	73 035	76 570	60 328	61 619	-14 951	-19,5

12.6.3. Perusopetus**Perusopetuksen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2023**

Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.

Covid19-viruksesta johtuneiden poikkeusjärjestelyiden vaikutusten korjaaminen

- Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman, maakunnallisen ja valtakunnallisen koulutuksen avulla.
- Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Covid19-viruksesta johtuneiden poikkeusjärjestelyiden vaikutusten korjaaminen omalla toiminnalla ja haetuilla valtion erityisavustuksilla opetuksen järjestäjille koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin.	Poissaolojen ja tuen tarpeen seuraaminen ja tilastointi ja niiden perusteella annettu opimisen tuki.	Aktiivisen seurannan myötä ei ole yhtään selvittämätöntä poissaoloa ja poissaoloihin puututaan 2022 laaditun suunnitelman mukaisesti
Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Henkilöstö osallistuu sekä omiin että maakunnallisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin. Esimiehet seuraavat koulutusten toteutumista.	Työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset koulutuspäivät (VE-SOt) on suoritettu koko opetushenkilöstön osalta.
Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on itsestä huolehtiminen ja arjen taidot.	Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan painopistealueen mukaisesti	Oppimiskokonaisuudet on toteutettu suunnitelma mukaisesti
Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen.	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2023 mennessä.

Perustelut 2023–2025

Toiminnan peruslähtökohdat:

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, jossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Lisäksi kehitetään tuen järjestämistä Perhekeskus-mallin mukaisesti.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle.

Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatukriteerien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatukriteerit on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetussuunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

12.6.4. Esi- ja perusopetus

Talousarvio 2023

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Esi- ja perusopetus
Asiakasryhmät:	Esi- ja perusopetuksen oppilaat
Vastuuviranhaltija:	Esa Kaunisto, koulujen rehtori

Vimpelin kunta

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022	TP ennuste 2022	TA 2023	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-66 903	-37 275	-19 416	-37 405	11 000	-29,5
Kulut	3 152 809	3 250 401	3 134 385	3 466 010	204 167	6,3
Netto	3 085 906	3 213 126	3 114 969	3 428 605	215 167	6,7

Aapiskujan koulun oppilaat siirtyvät väistötiloihin kevätlukukauden 2023 aikana. Kaikille Rantakylän kiinteistöön siirtyville 1–3-vuosiluokkien oppilaille järjestetään kuljetus kunnanhallituksen päätöksellä. 4. vuosiluokan oppilaat siirtyvät Vimpelin yhteiskoulun tiloihin.

Vimpelin yhteiskoululla henkilökohtaisen ohjaajan palkkaustarve jatkuu koko vuoden 2023. Lukuvuoden 2022–2023 alusta Vimpelin yhteiskoululla annetaan toistaiseksi valmistavaa opetusta maahanmuuttajille.

Vimpelin yhteiskoululla opetusta toteutetaan kaksisarjaisena. Lisäksi kotitalouden, fysiikan sekä kemian yläkoulun opetusryhmät pienennetään 16-oppilapaikkaisiksi. Näihin toteutuksiin tarvitaan 35 vuosiviikkotunnin kehys. Kehyksen lisäksi pyritään ensisijaisesti toteuttamaan toistaiseksi olevien opettajien tuntimäärää lisäämällä, mutta todennäköisesti joudutaan palkkaamaan yksi tuntiopettaja lisää lukuvuoden 2023–2024 alusta lähtien.

12.6.5. Yhteisöllinen opiskelijahuolto

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022	TP ennuste 2022	TA 2023	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot		0		0	0	0,00
Kulut		0		12 062	12 062	0,00
Netto	0	0	0	12 062	12 062	0,00

Opiskelijahuollon tuottaminen siirtyy hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023, mutta vastuu yhteisöllisen opiskelijahuollon toteutumisesta säilyy kunnilla.

Tuote pitää sisällään Vimpelin kunnan osuuden yhden yhteisöllisen opiskelijahuollon työntekijän palkasta tai vaihtoehtoisesti omavastuuosuuden hankkeelle palkattavan kouluyhteistyöntekijän palkkakuluista.

12.6.6. II-aste/lukiokoulutus

TALOUELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2023

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Lukio-opetus
Asiakasryhmät: Lukion opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Marko Timo

Vimpelin kunta

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-627 330	-637 475	-640 282	-652 650	-15 175	2,4
Kulut	846 260	832 686	912 241	989 855	157 169	18,9
Netto	218 930	195 211	271 959	337 205	141 994	72,7

Lukio-opetuksen koko tuntikehykseen varataan 191 tuntia, mikä pitää sisällään luokka- ja tukiopetuksen sekä lukioresurssitunnit.

Lisäksi lukiolle annetaan mahdollisuus toteuttaa S2-opetusta tarpeen mukaan.

Yhteishaussa aloituspaikkoja on yhteensä 57.

Alajärven kaupunki saa valtionosuutta Vimpelin lukion opiskelijoista varovaisuusperiaatteella arvioiden 635 000 euroa.

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tuki-toimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhoollon ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuuntunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista.

Uuden lukiolain tavoitteena on mm. lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Lukio osallistuu yhdessä kolmen muun lukion kanssa ”Lukiosta väylä korkeakouluihin” -hankkeeseen. Tätä EU:n ESR-rahoitteista hanketta koordinoi Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Laajennettu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen asti astui voimaan vuonna 2021. Sen tavoitteena on, että jokainen perusasteen päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Talousarviota laadittaessa varaudutaan opiskelijalle maksuttomaan toiseen asteeseen.

Toimintaympäristö ja kattavat tukipalvelut

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa tarjotaan pakollisten kurssien / opintojaksojen lisäksi kattava valikoima syventäviä ja soveltavia kursseja / valinnaisia opintoja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opinlakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opintoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Lukion alkavalla vuosiluokalla on otettu käyttöön uusi opetussuunnitelma, aikaisemmin lukionsa aloittaneet jatkavat omalla opetussuunnitelmallaan. Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa ja tekstiilityössä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikunnan opintojaksoilla. Lukioiden esports-linjoja kehitetään yhteistyössä JAMIn kanssa. Lukuvuonna 2022–2023 selvitetään mahdollisia uusia painotusmahdollisuuksia Alajärven lukiossa.

Opiskeluhoollon tukipalveluilla turvataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon tehokas toteutuminen. Lukio-opiskelun alussa opiskelijaa ohjataan oman oppimistyylin ja opiskelutekniikan löytämisessä. Opiskelijoita ohjataan sähköisten oppimisympäristöjen käytössä. Erityisopetusta kehitetään lainsäädännön ja kokemusten pohjalta, ja siihen varataan riittävä resurssi.

Kuntaliiton vetämässä KOPA- (=koulutuspalvelu) hankkeesta saatujen tulosten pohjalta haetaan ratkaisumalleja tulevaisuuden toisen asteen koulutuksen toteuttamiseksi alueellamme. Opetuksellista yhteistyötä alueen lukioiden kesken on tiivistetty ja jatkossa tiivistetään lisää. Alueen oppilaitokset ovat yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa selvittelemässä ulkomaalaisten opiskelijoiden rekrytointia.

Vimpelin lukiossa jatketaan ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointia yhteistyössä Finest Future -yhtiön kanssa.

Lukuvuoden 2022–2023 aikana pyritään hanketyönä rakentamaan Järviseudun alueelle omaa TUVA-mallia ja hakemaan omaa TUVA-koulutuslupaa.

Liikkuva opiskelu -oppilaitoksissamme liikunnallinen toiminta on sulautettu osaksi koulujen normaalia toimintakulttuuria.

Lukioissa pyritään saavuttamaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opiskeluun. Ylioppilaskirjoitusten tuloksissa pyritään saavuttamaan vähintään valtakunnallinen keskiarvo.

Lukioiden toimintaa arvioidaan opetussuunnitelmassa määriteltujen arviointiperiaatteiden pohjalta.

Toimipaikat ja henkilöstö

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 180 ja Vimpelin toimipisteessä noin 70 opiskelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2022–23 on neljä ja alakoulun kanssa yksi. Vimpelissä on 15 opettajaa, joista yhteisiä on 12 yläkoulun ja yksi alakoulun kanssa.

Järviseudulla virtuaaliopetusta lukiosta toiseen tai useampaan lukioon antaa moni opettaja. Lukuvuonna 2022–2023 virtuaaliopetusta toteuttaa Alajärven lukiossa kolme ja Vimpelin lukiossa kaksi opettajaa.

Henkilöstölle annetaan määrärahojen puitteissa mahdollisuus kouluttautua ammattitaidon ylläpitämiseksi. Henkilöstön vertaistukea muiden lukioiden aineenopettajien kanssa tuetaan.

II –ASTE/AMMATTIOPETUS

Järviseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järviseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Vimpelissä, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) ammatilliseen perustutkintoon. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös monimuotokoulutuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä.

Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omistajina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

KORKEA-ASTEEN YHTEISTYÖ

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023–2025

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Yhteistyösopimus maakuntakorkeakoulutoiminnasta Etelä-Pohjanmaalla on allekirjoitettu vuonna 2020. Sopijapuolina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SeAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpelin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta, Evijärven kunta. Järviseudun kunnat ovat tehneet päätöksen osallistumisesta maakuntakorkeakoulun rahoitukseen. Nimenä on SeAMK Maakuntakorkeakoulu.

Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SeAMK:in ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SeAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on muun muassa:

- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

SeAMK käynnisti elokuussa 2021 ensimmäistä kertaa avoimen ammattikorkeakoulun opintoina Alajärvellä sekä konetekniikan että automaatiotekniikan polkuopintoryhmät. Polkuopinnot toteutettiin hybridiopetuksena Alajärven lukion tiloissa. Polkuopintojen laajuus oli noin 60 opintopistettä. Polkuopinnoissa suoritetuilla konetekniikan tai automaatiotekniikan opinnoilla hakeutui kymmenen henkilöä opiskelijaksi SeAMKin Insinööri (AMK) tutkintokoulutukseen avoimen väylän haussa keväällä 2022. Kaikki heistä tuli valituksi tutkinto-opiskelijaksi ja näin he voi suoraan jatkaa opiskelua toisen vuoden opinnoilla ja siitä eteenpäin aina tutkintoon saakka. Alajärven ryhmässä opiskelee tällä hetkellä kymmenen tutkinto-opiskelijaa tavoitteena Insinööri (AMK) tutkinto ja heidän opintonsa toteutetaan hybridiopintoina Alajärven lukion tiloissa.

Osaamisvaatimukset muuttuvat työelämän, osaamistason ja teknologian kehittymisen myötä, ja siksi onkin tärkeää luoda erilaisia kouluttautumisen polkuja osaamisen kehittämiseksi. Laajalla ja monipuolisella jatkuvan oppimisen tarjonnalla pystytään vastaamaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Alueella annettava opintoneuvonta on myös yksi oleellinen osa jatkuvaa oppimista. SeAMK Maakuntakorkeakoulu järjestää alueella erilaisia työpajoja, tilaisuuksia ja koulutuksia alueiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. SeAMK Maakuntakorkeakoulu myös jalkauttaa TKI-toimintaa alueella mm. hankeyhteistyön ja opiskelijaprojektien muodossa.

12.6.7. Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023–2025

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kansalaisopisto
Asiakasryhmät: Kuntien asukkaat
Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Vimpelin kunta

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP en- nuste 2022	RAAMI 2023	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	0		0	0	0,00
Kulut	30 665	49 503	39 337		44 316	-5 187	-10,5
Netto	30 665	49 503	39 337	31 278	44 316	-5 187	-10,5

Alajärvi tuottaa kansalaisopistopalvelut sekä Soinin että Vimpelin kunnille. Vuoden 2023 kokonaistuntimäärä 7800 jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoidun käytön suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Kustannukset ja tunnit Vimpelissä 44 316 € / 1547 tuntia.

Alajärvi tuottaa vuonna 2023 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelin kunnalle sekä myy kansalaisopistopalvelut myös Soinin kunnalle. Vuoden 2023 tuntimäärästä pyritään toteuttamaan 7900 h, joka jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoidun käytön mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus.

Opiskelijoiden määrää pyritään kasvattamaan takaisin koronaa edeltävälle tasolle noin 3800 henkilöön (vrt. v. 2021 3150 opiskelijaa).

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteutumien mukaan. Kursin aloittaneen opiskelijan katsotaan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimeisellä kahdella kerralla.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kurssien toteutuminen pyritään saamaan koronaa edeltävälle tasolle ja sitä kautta kasvattamaan valtionosuutta ja opintoteliavustusta.	Kurssitarjontaa pyritään uudistamaan ja sitä kautta saamaan uusia opiskelijoita. Verkko-opetusta kehitetään, millä mahdollistetaan laajempi alueellinen osallistujakunta. Vanhat, suositut kurssit pidetään ohjelmassa.	Ennen koronaa opiskelijoita oli noin 3800 henkilöä. (vrt. v. 2021 3150 opiskelijaa)
Kuvataidekoulun ryhmien digitaalista opetusta vahvistetaan.	Tehostetaan opetusvälineistön käyttöä. Opettajien digiopetuksen valmiuksia vahvistetaan.	Digitaalisen opetuksen säännöllinen käyttö osana kuvataidekoulun opetusta.
Jäsenkunnissa pyritään kattavaan kurssitarjontaan, jolla voidaan vaikuttaa kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon ja kehittämiseen.	Toiminnassa tehdään yhteistyötä kuntien liikuntatoimen ja nuorisotoimen kanssa, mm. hygieniapassit nuorille ilmaiseksi Ohjaamon kautta.	Nuorten suorittamien hygieniapassien määrä. Psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia lisäävien yhteistyötapahtumien määrän kasvattaminen.
Kansalaisopiston verkko-opetusta kehitetään. Näin osa kursseista pystytään tarjoamaan laajalle alueelle.	Verkko-opetuksen välineistöä uusitaan ja oppimisalustoja kehitetään.	Jäsenkuntien ulkopuolelta osallistuvien opiskelijoiden määrän kasvu. Verkko-opetuksen suosion kasvaminen.
Henkilöstön työkykyä ja osaamista pyritään vahvistamaan	Erilaiset koulutukset ja yhteistyötapahtumat.	Koulutuksiin osallistuminen aktiivista. Henkilöstö kokee työkyvyn hyvänä.

Henkilöstö

Rehtorin virka 50 %, toimistos sihteeri, yksi vakinainen virkaopettaja sekä noin 90 tuntiopettajaa.

12.6.8. Musiikkiopisto

Talousarvio 2023

Vimpelin kunta

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Musiikkiopisto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Musiikkiopiston opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Markku Pöyhönen

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	0,00
Kulut	91 929	80 354	69 175	70 135	-10 219	-12,7
Netto	91 929	80 354	69 175	70 135	-10 219	-12,7

Tuottajan viesti tilaajalle:

Vimpelin musiikkiopisto-opetuksen tuottaa Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto, joka laskuttaa opetuksesta.

12.6.9. Kirjastopalvelut

Tiedon, oppimisen ja kulttuurin palveluverkostona kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin ja kunta saa valtionosuutta kirjaston käyttökustannuksiin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto kuuluvat 22 kunnan muodostamaan Eepos kirjastojen kimppaan (<https://eepos.finna.fi/>). Yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa jatkuu edelleen yhteisten projektien, hankintojen ja toimintatapojen kehittämisen saralla. YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin yhteisestä Eepos -kimpasta huolimatta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2023–2025

Talousarvio 2023

Vimpelin kunta

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kirjasto
Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija: Maria Kanervikkoaho

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-2 692	-2 750	-41	-2 750	0	0,0
Kulut	216 149	219 256	244 562	222 167	2 911	1,3
Netto	213 457	216 506	244 522	219 417	2 911	1,3

Lukemista ja lukutaitoa edistetään monin eri tavoin. Kirjallisuutta tuodaan esille eri kanavien, myös omien ja Eepos-kimppan yhteisten hankkeiden kautta. Kirjaston monipuolisia palveluita markkinoidaan tehokkaammin. Kirjasto on palvelu, joka myös lisää kunnan asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Lisätään yhteistyötä kunnan muiden toimialueiden kanssa, lisäksi kirjaston asiakasraati pyritään saamaan mukaan kirjaston kehittämistyöhön. Aktiivinen näkyvyys sosiaalisen median puolella jatkuu edelleen.

Kirjaston henkilökunnan osaamista kehitetään täydennyskoulutuksen avulla ja kiinnitetään yhä enemmän huomiota työhyvinvointiin.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023–2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kirjaston asiakkaiden käytössä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto.	Tavoitteena on toteuttaa Eepos-kirjastojen laatusuosituksia sekä pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueen keskitasolla.	kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainauskierto/vuosi
Kirjaston tilat ja kokoelmat ovat mahdollisimman tehokkaasti käytössä.	Tavoitteena on saada mahdollisimman moni kuntalainen käyttämään kirjaston tiloja ja/tai kokoelmia. Lukuja verrataan edellisvuoteen ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n keskiarvoihin.	Lainaa/asukas/vuosi, käyntiä/asukas/vuosi, lainaajia % asukkaista, tapahtumia/vuosi, tapahtumiin osallistujia/vuosi.
Kirjasto osallistuu ja osallistuu.	Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä oman kunnan eri toimijoiden (mm. Koulut, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, kolmas sektori jne.) ja Eepos-kirjastokimppan ja YTY-kirjastojen sekä yksittäisten kirjastojen kanssa. Asiakasraati jatkaa toimintaansa.	Yhteiset hankkeet ja projektit. Eepos- ja YTY-kirjastojen yhteisiin lukutaitoa edistäviin hankkeisiin osallistuminen. Selvitystyö yhteisestä kirjastoautosta Lapuan kanssa jatkuu.

12.6.10. Nuorisopalvelut / hankkeet

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Nuorisotoimi
Asiakasryhmät: Kunnassa asuvat nuoret
Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Vimpelin kunta

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-111	-34	0	0	34	-100,0
Kulut	67 472	23 637	14 016	31 721	8 084	34,2
Netto	67 361	23 603	14 016	31 721	8 118	34,4

Hanketoiminta: Etsivä nuorisotyö, Starttipaja, Ohjaamo ym. yhteiset hankkeet.

12.6.11. Sivistystoimen henkilöstösuunnitelma 2023

ALAJÄRVEN KAUPUNKI 2021–2023		HENKILÖSTÖSUUNNITELMA Virat ja toimet			
Tulosityksikkö Virka-/toiminimike			Henki- löittäin	Henkilö- työvuodet	Muutok- set +/-kpl
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2023	TA 2023
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Alajärvi					
Varhaiskasvatuksen opettaja	12	15	15	15	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	21	27	27	27	
Päivähoidon avustaja	5	5	5	5	
Perhepäivähoitaja	12	11	11	10	-1
Ryhmäperhepäivähoitaja	2	2	2	2	
Yhteensä	52	60	60	59	-1
Vimpeli					
Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3	3	3	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6,5	6,5	6,5	6,5	
Päivähoidon avustaja	1	1	1	1	
Perhepäivähoitaja	2	2	2	2	
Yhteensä	12,5	12,5	12,5	12,5	0
Lappajärvi 1.8.2022 alkaen					
Päiväkodin johtaja	0	1	0	0	-1
Varhaiskasvatuksen opettaja	0	6	6	6	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	0	7	7	7	
Päivähoidon avustaja	0	1	1	1	
Ryhmäperhepäivähoitaja	0	6	6	6	
Perhepäivähoitaja	0	1	1	1	
Yhteensä	0	22	21	21	-1
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen					
Varhaiskasvatuksen alue-esimies	3	3	4	4	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	
Yhteensä	5	5	6	6	1
HALLINTO					
Alajärvi					
Sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1	
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1	1	
Sivistystoimen talouspäällikkö	1	0	0	0	
Toimistosihtööri	1	1	1	1	
Yhteensä	4	3	3	3	0
KOULUT					
Alajärvi					
Alakoulut					

Rehtori	1	1	1	1	
Luokanopettaja	36	36	35	35	
Tuntiop. (luokanopetus)	3	3	2	2	-1
Erityisluokanopettaja	1	1	1	1	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	7	7	7	7	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	6	6	7	7	1
Lehtori	2	2	2	2	
Tuntiopettaja (englanninopetus)	1	1	1	1	
Tuntiopettaja (valmistava)	0	0	1	1	1
Koulunkäynnin ohjaaja	25	29	29	25,13	
Perhetyöntekijä	1	1	1	0,915	
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	84	88	88	84,045	1
					Muutokset
Tulosyksikkö			Henkilö-	Henkilö-	set
Virka-/toiminimike			löittäin	työvuodet	+/-kpl
Yläkoulu	TP2021	TA2022	TA2023		
Rehtori	1	1	1	1	
Lehtori	19	18	18	18	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	6	6	8	8	2
Erityisluokanopettaja	5	5	5	5	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	3	
Tuntiopettaja (erityisluokanop.)	0	1	1	1	
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1	1	1	0,915	
Koulunkäynnin ohjaaja	20	20	20	18,91	
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	56	56	58	56,825	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
Lehtori	5	5	5	5	0
Lukio					
Rehtori	0,7	0,7	0,7	0,7	
Lehtori	9	9	9	9	
Tuntiopettaja	1	1	1	1	
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	11,7	11,7	11,7	11,7	0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
Lehtori	1	1	1	1	0
Vimpeli					
Perusopetus					
Rehtori	1	1	1	1	
Luokanopettaja	11	11	11	11	
Tuntiopettaja (luokanopetus)	1	1	1	1	
Lehtori	2	2	2	2	
Erityisluokanopettaja	1	1	1	1	

Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	3	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	2	1	1	-1
Tuntiopettaja	3	3	5	5	1
Koulunkäynnin ohjaaja	9	9	11	8,7	2
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	34	34	37	34,7	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
Lehtori	2	2	2	2	
Tuntiopettaja	4	4	3	3	-1
Yhteensä	6	6	5	5	-1
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
Lehtori	5	5	5	5	0
Lukion rehtori	0,3	0,3	0,3	0,3	0
Tulosityksikkö			Henki-	Henkilö-	Muutokset +/-kpl
Virka-/toiminimike			löittäin	työvuodet	
	TP2021	TA2022	TA2023	TA2023	
KANSALAIISOPISTO					
Kansalaisopiston rehtori	0,5	0,5	0	0	-0,5
Toimistosihtööri	1	1	1	1	
Opettajia	1	1	1	1	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	1	1	
tuntiopettaaja (sivutoiminen)	0	0	72	14	
Yhteensä	7,5	7,5	75	17	-0,5
MUSIIKKIOPISTO					
Alajärvi					
Rehtori	1	1	1	1	
Opettaja	3	3	3	3	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	3	3	4	4	1
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	10	10	11	11	
Koulusihteeri	1	1	1	1	0
Yhteensä	18	18	20	20	1
Kurikka					
Apulaisrehtori	0,7	1	1	1	0,3
Opettaja	5	5	4	4	-1
Tuntiopettaja (päätoiminen)	4	5	7	7	2
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	12	12	12	12	
Yhteensä	21,7	23	24	24	1,3
KIRJASTOTOIMI					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1	
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2	
Kirjastosihtööri	3	3	3	3	

	74				
Kirjatoautosihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	7	7	7	7	0
Vimpeli					
Kirjastosihteeri	2	2	2	2	0
YHTEENSÄ	332,7	367	441,5	375,07	4,8

12.7. JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUPALVELUT / Vimpeli 2023

Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2023:

- ✓ Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
- ✓ Koulutustilaisuuksien määrä
- ✓ Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä

Maaseutu- palvelut	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma ar- vio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	6 219	7 717	7 717	8 072	354	4,59
Maaseutupalvelut tuki- ja viran- omaistehtävät	37 159	41 891	41 891	41 559	-331	-0,79
Maaseutupalvelut kehittäminen	4 476	6 883	5 507	6 983	100	1,45
VIMPELI YHTEENSÄ	47 854	56 491	56 491	56 614	123	0,22

12.7.1. Maaseutupalvelut hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Vuoden 2023 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinojen kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

Maaseutupalvelut, hallinto	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Tulot	53	0	0	0	0	0,00
Menot	6 271	7 717	7 717	8 072	354	4,59
Netto	6 219	7 717	7 717	8 072	354	4,59

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakaneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.2. Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekestereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Tuenhakuun liittyvän koulutuksen, opastuksen ja neuvonnan järjestäminen kuuluu maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtäviin.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristökorvaus) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen vuoksi.

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan uuden ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Uuden ohjelmakauden koulutusta järjestetään myös omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan teamsilla. Viljelijätukikoulutus-tilaisuuksia neljä ja teams-koulutuksia kaksi.

Tuki- ja viranomaistehtävät	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Tulot	324	0	0	0	0	0,00
Menot	37 483	41 891	41 891	41 559	-331	-0,79
Netto	37 159	41 891	41 891	41 559	-331	-0,79

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakaneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.3. Maaseutupalvelut kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouteen ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen ja ympäristövastuullisuus.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Maaseutupalvelut kehittäminen	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Tulot	39	0	0	0	0	0,00
Menot	4 515	6 883	6 883	6 983	100	1,45
Netto	4 476	6 883	6 883	6 983	100	1,45

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

Maaseututoimi Vimpeli

12.7.4. Maaseututoimi henkilöstösuunnitelma 2023

MAA-SEUTU-TOIMI	Tulosityksikkö	Ammatti-nimike	TA2017	TP2021	TA 2022	TA 2023	Henkilöstö 2022 Muutokset +/- kpl
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjohtaja	1	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	2	0
		toimistosihteeri	2	2	2	2	0
	Lomituspalvelut hallinto	lomatoimenjohtaja	1	1	0	0	-1
		lomatoimen sihteeri	1	1	0	0	-1
		lomatoimenohjaaja	2	2	0	0	-2
	Lomituspalvelut kotieläintilat	maatalouslomittaja	45	41	0	0	-40
	Maaseututoimi yhteensä		54	50	5	5	-44

13. KÄYTTÖTALOUS SITOVUUSTASOLLA

Käyttötalous sitovuustasolla			
(ulkoinen)			
	TP 2021	TA 2022	TA 2023
		+ muutos	
Keskusvaalilautakunta			
Toimintatuotot	3 173,80	3 150,00	3 800,00
Toimintakulut	-11 977,88	-7 576,00	-7 380,00
Toimintakate	-8 804,08	-4 426,00	-3 580,00
Tarkastuslautakunta			
Toimintatuotot			
Toimintakulut	-11 912,85	-9 996,00	-12 444,00
Toimintakate	-11 912,85	-9 996,00	-12 444,00
Kunnanhallitus			
Toimintatuotot	15 218,12	132 871,00	28 810,00
Toimintakulut	-18 138 573,54	-18 075 483,00	-6 329 548,00
Toimintakate	-18 123 355,42	-17 942 612,00	-6 300 738,00
Vapaa-aika- ja kultt.toim. Ltk			
Toimintatuotot	43 072,53	82 715,00	18 875,00
Toimintakulut	-141 405,05	-214 503,00	-227 822,00
Toimintakate	-98 332,52	-131 788,00	-208 947,00
Tekninen lautakunta			
Toimintatuotot	4 044 703,89	3 684 187,00	3 589 165,00
Toimintakulut	-4 052 101,08	-3 818 162,00	-3 592 928,00
Toimintakate	-7 397,19	-133 975,00	-3 763,00
VIMPELIN KUNTA			
Toimintatuotot	4 106 168,34	3 902 923,00	3 640 650,00
Toimintakulut	-22 355 963,02	-22 125 720,00	-10 170 122,00
Toimintakate	-18 249 794,68	-18 222 797,00	-6 529 472,00
Verotulot	10 860 520,37	10 560 000,00	6 547 000,00
Valtionosuudet	9 446 945,00	9 091 964,00	1 773 224,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-18 212,50	-36 224,00	-140 629,00
Vuosikate	2 039 458,19	1 392 943,00	1 650 123,00
Poistot ja arvonalentum.	-1 067 716,15	-993 812,00	-954 871,00
Satunn. tuotot ja kulut			
Tilikauden yli-/alijäämä	971 742,04	399 131,00	695 252,00

14. YHTEENVETO YHTEISTOIMINTAKUSTANNUKSISTA JA OSTOPALVELUSTA 2023

Maaseututoimi ja sivistystoimi 2023

	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	Muutos € TA23/TA22	Muutos %
Perusturva					
Hallinto + projektit	5 917	7 377			
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 324 821	1 540 937			
Erikoissairaanhoito	4 419 812	4 039 839			
Suun terveydenhoito	302 243	298 820			
Työterveyshuolto	0	0			
Eläinlääk.+ ymp.terv.h.	69 079	97 200			
Hoito- ja hoivapalvelut	3 706 177	3 314 201			
Kuntoutus	212 109	186 803			
Aikuisten palvelut	662 163	615 846			
Perhepalvelut	386 136	482 131			
Vammaispalvelu	1 208 054	1 319 905			
Perusturva yht.	12 296 511	11 903 059			
Maaseututoimi					
Maaseutupalv. hallinto	6 219	7 717	8 072	355	4,6
Maaseutupalv. tuki ja viranomais- tehtävät	37 159	41 891	41 559	-332	-0,8
Maaseutupalv. kehittäminen	4 476	6 883	6 983	100	1,5
Lomituspalvelut hallinto	1 390				
Maaseututoimi yht.	49 244	56 491	56 614	123	0,2
Sivistystoimi				0	
Varhaiskasvatus	916 733	852 895	924 866	71 971	8,4
Esi- ja perusopetus	3 112 234	3 213 126	3 428 605	215 479	6,7
Kuraattoritoiminta	43 146	64 123			
Yhteisöllinen opiskelijahuolto			12 062		
Lukio-opetus	195 058	195 211	337 205	141 994	72,7
Musiikkiopisto	91 929	80 354	70 135	-10 219	-12,7
Kansalaisopisto	30 665	49 503	44 316	-5 187	-10,5
Kirjasto	213 457	216 506	219 417	2 911	1,3
Nuorisotoimi	67 361	23 603	31 721	8 118	34,4
Sivistystoimi yht.	4 670 583	4 695 321	5 068 327	373 006	7,9
Kaikki yhteensä	17 016 338	16 654 871	5 124 941	-11 529 930	-69,2

15. RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA 1000 €		TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	+/-	2 039	1 408	1 650	1 164	1 310
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-40				
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	-1 726	-1 911	-1 708	-1 915	-4 140
Rahoitusosuudet investointeihin	+	184	176	78	180	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	240	10	10	10	10
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	697	-317	30	-561	-2 820
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaaamisten lisäykset	-					
Antolainasaaamisten vähennykset	+					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+			548	1 239	3 498
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-511	-711	-578	-678	-678
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-		1 028			
Oman pääoman muuutokset	+/-					
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääom. muut.						
Pitkäaikaisten saamisten muutos						
Lyhytaikaisten saamisten muutos		-422				
Korottomien velkojen muutos	+/-	-281				
Rahoituksen rahavirta	+/-	-1 214	317	-30	561	2 820
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä						
5 vuodelta, 1000 €		-562	-879	-1 135	-69	-2 971
Lainanhoitokate		3,67	1,85	2,34	1,59	1,76
Sitova valtuustoon nähden						

16. INVESTOINTIOSA TA 2023 ja TS 2024–2026

INVESTOINTIOSA 2023 ja ts 2024–2026	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	Perusk. ja uudisrak. useammalle vuodelle ajoittuvien hankkeiden kokonaiskus- tannusarvio
KUNNANHALLITUS							
Osakkeet ja osuudet							
Huoneisto-osakkeiden myynti	30 597						
Aineettomat oikeudet							
Rakennusvalvonnan ohjelmistot, Populus, Premium-laajennus v. 2023	-25 368		-20 000				
Aineettomat hyödykkeet							
Kiinteistöstrategia							
Maa- ja vesialueet							
Maanosto, teollisuutta, hybridikeskusta, ym. tarpeita varten	-37 657	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	
Kunnan omistam. tonttien myynti,	32 049	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	
tonttimarkkinat vuonna 2018 - 2021							
Asemakaavan tarkistaminen, päivityttäminen ja laajentaminen	0	-30 000	-40 000	-20 000	-10 000	-10 000	
Sääksjärven rantakaava,tulo	0	20 000	20 000				
Sääksjärven rantakaava, meno	0						
Rakennukset							
Rakennusten osto	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	
Rakennusten myynti	137 175						
Kunnanhallitus menot yht.	-63 025	-150 000	-180 000	-90 000	-80 000	-80 000	
Kunnanhallitus tulot yht.	199 821	30 000	30 000	10 000	10 000	10 000	
KUNNANHALLITUS NETTO	136 796	-120 000	-150 000	-80 000	-70 000	-70 000	
SIVISTYSTOIMI							
Irtaimisto							
Yhteiskoulun luokkatilojen kalustuksen uusintaa, teknisen työn tila		-10 000			-150 000		
Lukion tietokoneet							
lukion tietokonehankinta, oppilaiden omavastuu							
Aapiskuja oppimisympäristö					-50 000		
Liikuntahallin/kuntosalin välineistö	-8 250	-10 000	-12 000				
Kirjasto, kalustus							
Nuorisotilan kalustohankinnat			-10 000				
Sivistystoimen irtaimistomenot yht	-8 250	-20 000	-22 000	0	-200 000	0	
Sivistystoimen irtaimistotulot yht.	0	0	0	0	0	0	
SIVISTYSTOIMEN IRTAIMISTO NETTO	-8 250	-20 000	-22 000	0	-200 000	0	

PERUSTURVA							
Irtaimisto							
Hammashoitotuoli							
Intervallin kalusteet	-22 986						
Perusturvan irtaimisto- menot yht	-22 986	0	0	0	0	0	
Perusturvan irtaimisto- tuotot yht	0	0	0	0	0	0	
PERUSTURVAN IR- TAIMISTO NETTO	-22 986	0	0	0	0	0	
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Valokuituverkoston laajentaminen kunnan kiinteistöihin	0	-10 000					
erillisen suunnitelman muk.							
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHT.	0	-10 000	0	0	0	0	
TEKNINEN TOIMI							
Irtaimisto							
Puhdistuspalvelun koneet/laitteet	-14 604	-15 000					
Puistot ja yleiset alueet/ kalusto, yl. pihojen kalusteet		-40 000	-20 000				
Toimelan / keittiön laitteet		-20 000	-10 000	-10 000			
Yhteiskoulun keittiön kylmälaitteet ja koneet			-30 000				
Työajanseuranta / laitteet							
Traktori-mönkijä (Gator)				-20 000			
Sähköauto/hybridiauto			-50 000				
Jäänhoitokone			-21 000				
Kunnanviraston kalusteet							
Tornitalon kalustohankintaa			-10 000				
Teknisen toimen ir- taimistomenot yht.	-14 604	-75 000	-141 000	-30 000	0	0	
Teknisen toimen ir- taimistotulot yht	0	0	0	0	0	0	
Teknisen toimen ir- taimistomenot yht	-14 604	-75 000	-141 000	-30 000	0	0	
UUDISRAKENTAMINEN							
Aapiskujan koulu, väistötila, Finlamelli		-500 000					-600 000
Hybridi palvelukeskus, suun- nittelu ja rakentaminen		-50 000	-100 000	-1 000 000	-3 000 000	-2 000 000	-6 150 000
Vastaanottohalli n. 1000 m2					-500 000	-1 000 000	-1 500 000
Uudisrakentaminen menot yht	0	-550 000	-100 000	-1 000 000	-3 500 000	-3 000 000	
Uudisrakentaminen tu- lot yht	0	0	0	0	0	0	

Uudisrakentaminen netto	0	-550 000	-100 000	-1 000 000	-3 500 000	-3 000 000	
PERUSKORJAUS							
Ent. Osuuskauppa							
Julkisivun paikkakorjaukset	0		-100 000				
Nuorisotalo							
Sisäänkäynnin siistiminen/portaiden ja katoksen korjaus			-20 000				
Ulkomaalaus			-20 000				
Sisäosien kunnostus			-10 000				
Yhteiskoulu							
Kellarin korjaus varastokäyttöön	-35 434						
Ovien uusiminen v. 2020							
Auditorion siirrettävien seinien korjaus ja kiinteiden istuinten vaihto							
Kotitalousluokan remontti, kaapit ja kiinteät kalusteet							
Fysiikka-kemian ja biologian luokkien altaiden ja allaskaapistojen uusiminen							
Koulupihan kunnostus*	-67 977						
Avustus	15 000						
Kunnostus mm. wc tilojen korjaus		-10 000					
Kaukolämmönvaihtimen uusiminen			-30 000				
Avustus 30 %			10 000				
Liikuntahalli							
Peruskorjauksen toteutus v. 2020–2022*, rännit 2023	-113 706	-285 000	-30 000				-350 000
Avustus	30 000	50 000					
Paloasema							
Pesuhuoneiden uus. V. 2023 ja varavoiman syöttöj.			-25 000	-40 000			
Rantakylän koulu							
Rantakylän koulun peruskorjaus, lämmitysrat. muutos 2023	-24 023	-230 000	-50 000				-490 000
Avustus 30 %			15 000				
Sääksjärven koulu							
Lämmityksen tehostaminen, mm. ilmalämpöpummuja			-10 000				
Metsätarhan päiväkotia (Lankaniemen koulu)							
Metsätarhan päiväkodin peruskorjaus	-15 664						
Aapiskujan koulu							
Koulun takapihan asfaltointi ja kivijalan viimeistely	0	-20 000					
Intervalliosasto							
Varavoiman syöttöj.			-10 000				
Peruskorjaus /uusiminen, pihan viimeistely ja asfaltointi	-757 845	-10 000					
Nuorisotila							
Lattia ja valot			-30 000				
Toimela	-35 909						
Toimelan peruskorjaus	0	-300 000					
Ruoka-/jätehuoll. logistiikan päivittäminen	0						
Venla ja Väinö koti							

Aurinkosuojat ja piharakenne ja varavoiman syöttöj.			-20 000				
Kunnanvirasto/Kuntala							
Julkisivu ja perustusten kuivatus, jätekatokset, varavoiman syöttöj.			-55 000	-130 000			-185 000
Vieresniemi							
Vieresniemi, takkatupa							
Tukitalot, Opintie							
Ovien vaihto, luiskat, liesien uusintaa ym.			-20 000	-30 000	-30 000		-80 000
Ent Siwan kiinteistö, kunnan omistama tila							
Peruskorjaus, pintamaalaus, sähkö ym.			-10 000				
Järviseudun sairaala							
Peruskorjaus, lämmönvaiht. Ja lämpökanaalin uusiminen 2024	0	-30 000	-100 000	-100 000			-230 000
MAHDOLLINEN AVUSTUS			33 000				
Tornitalon kylpyhuoneiden uusintaa			-30 000	-30 000	-10 000		-70 000
Tuulikello							
kunnostus (mm. pintaremontteja, yläpohjan eristyksen lisäys) ja varavoiman syöttöj.		-15 000	-60 000				-75 000
Terveyskeskus							
Peruskorjaus ja varavoiman syöttöj.			-35 000				
Metsätarhan päiväkot, viipaleet							
Sähköliittymä	-2 165						
Lehtimäen kiinteistö							
Peruskorjaus			-10 000				
Apaja							
katon korjaus, sähköt ym.		-30 000	-60 000				-120 000
Peruskorjausmenot yht.	-1 052 723	-930 000	-735 000	-330 000	-40 000	0	
Peruskorjaustulot yht.	45 000	50 000	58 000	0	0	0	
Peruskorjaus netto	-1 007 723	-880 000	-677 000	-330 000	-40 000	0	
YLEISET ALUEET							
Kaavatiet							
Kantatie 68 peruskorjaus, kiertoliittymän koriste	-109 786	-10 000	-10 000				
Kaavateiden kunnostaminen erillisen suunnitelman mukaan	-146 641	-75 000	-100 000	-50 000	-50 000	-100 000	
Teollisuusalueelle tien rakentaminen yritysten tarpeita vastaavasti			-70 000				
Tievalaistuksen uusim. Erill. suunn. Mukaan	-26 678	-35 000	-50 000	-25 000	-25 000	-50 000	
Kunnan kartta ja opastetaulut							
Keskustan viihtyvyys, jouluvalaistus ym.			-10 000				
Kunnan talon paikoitusalueen valaistus ym.			-10 000				
Koskenrannantien leikkaus ja asfalt. Aapiskujan koulun kohdalta, asfaltti 2021	-6 203						
Kevyenliikenteen väylä, Rantakylä*	0		-10 000	-100 000			
Avustus				30 000			
Lakeaharjulle menevän kaavatien kunnostus ja asfaltointi			-100 000	-50 000			
Urheilu- ja ulkoilualueet							
Saarikentän alueen kehittäminen, suunnittelu 2019,	-57 443	-26 000	-20 000			-300 000	

esteetön kulku ym. toteutus 2021, aitaus ym. 2023 katsomorakenteet 2026							
Avustusehto, Aisapari	25 853	6 000				300 000	
Tekojääräta* kattaminen v. 2025-2026		-250 000			-150 000	-150 000	
Avustus		30 000					
Ulkoilureitistön led-valaistus				-150 000			
Avustusehto, Aisapari				150 000			
Vimpelin Liiketalo/Saarikentän pesutilat		-20 000					
Pururadan pohjustus kivituhkalla					-15 000	-15 000	
Koirapuisto*							
Avustus							
Pumptrack, polkupyörärata*		-120 000					
Pumptrack, polkupyörärata, avustus		70 000					
Vieresniemi, alueen kehittäminen							
Hietojanlahti*	-183 683						
Avustus	113 025						
Yleiset alueet menot yht.	-530 434	-536 000	-380 000	-345 000	-240 000	-615 000	
Yleiset alueet tulot yht	138 877	106 000	0	180 000	0	300 000	
Yleiset alueet netto	-391 557	-430 000	-380 000	-165 000	-240 000	-315 000	
Teknisen toimen menot yht.	-1 597 761	-2 091 000	-1 356 000	-1 705 000	-3 780 000	-3 615 000	
Teknisen toimen tulot yht.	183 877	156 000	58 000	180 000	0	300 000	
TEKNINEN TOIMI NETTO	-1 413 884	-1 935 000	-1 298 000	-1 525 000	-3 780 000	-3 315 000	
VESIHUOLTOLAITOS							
Vesilaitos							
Vesijohtoliittymien rakentaminen (vuot. määräraha liittymien rakentam)	-2 591	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Mäkisen paineenkorottamon kattaminen			-20 000				
Verkon laajentaminen ja uusiminen erill. suunn. mukaan	-1 452	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Varavesijärjestelmä vesihuollon turvaamiseksi,							
suunnittelu v. 2019–2021, toteutus v. 2022	0	-10 000		-40 000		-200 000	
Pohjavesikaivojen turvaaminen			-50 000				
Viemärlaitos							
Viemäriliittymien rakentaminen (vuot. määräraha liittymien rakentam)	-12 560	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	
Jätevesipumppaamoiden liittäminen kaukovalvontaan			-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Lahtelan pumppaamon uusiminen		-60 000					
Viemäriverkon laajentaminen erillisen suunn. mukaan	-17 099	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	
Puhdistamon saneeraus. Automaatio: SIA-urakka 2019, rumpuk.v. 2020 ja kalkitusjärjestelmä							

Vesihuoltolaitos menot yht.	-33 702	-140 000	-150 000	-120 000	-80 000	-280 000	
Vesihuoltolaitos tulot yht	0	0	0	0	0	0	
VESIHUOLTOLAITOS NETTO	-33 702	-140 000	-150 000	-120 000	-80 000	-280 000	
INVESTOINTIMENOT YHT.	-1 725 724	-2 411 000	-1 708 000	-1 915 000	-4 140 000	-3 975 000	
INVESTOINTITULOT YHT.	383 698	186 000	88 000	190 000	10 000	310 000	
INVESTOINNIT NETTO	-1 342 026	-2 225 000	-1 620 000	-1 725 000	-4 130 000	-3 665 000	
			2023	2024	2025	2026	